

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАРЫ

2019 елның 12 июле

№ 177

**Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл
жирлегенең генераль планын раслау турында**

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24нче статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Коштаулы авыл жирлеге Советы карар итә:

1. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлеге генераль планын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Хокукый мәгълүматның рәсми порталында һәм Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының рәсми сайтында жирлек бүлегендә бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үзем артыннан калдырам.

Коштаулы авыл жирлеге Башлыгы

Х.Ф. Сабиров

Татарстан Республикасы
Апас муниципаль районы
Коштаулы авылы җирлегә карары

2019 елның 12 июлендәге 177 номерлы карары белән расланган

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ**

Территориаль планлаштыру турында нигезләмә
Текст материаллары

ЭЧТӨЛӨК

ЭЧТӨЛӨК 3

**1. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БУЕНЧА ФЕДЕРАЛЬ,
РЕГИОНАЛЬ ҺӘМ ЖИРЛЕ ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ 6**

1.1. ГОМУМИ ОЕШТЫРУ ЧАРАЛАРЫ 6

1.2. СӨНӨГАТЬ ЖИТЕШТЕРҮЕН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ

1.3. АГРОСӨНӨГАТЪ КОМПЛЕКСЫН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ

1.4. 11 УРМАН КОМПЛЕКСЫН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ

1.5. ТОРАК ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ 11

1.6. ХАЛЫККА ХЕЗМӨТ КҮРСӨТҮ СИСТЕМАСЫН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ 11

**1.6.1 СОЦИАЛЬ ҺӘМ МӘДӘНИ-КӨНКҮРЕШ ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮ
ОБЪЕКТЛАРЫН ҮСТЕРҮ 11**

**1.6.2 КОММУНАЛЬ ХЕЗМЭТ КҮРСӨТҮ ОБЪЕКТЛАРЫН (ЗИРАТЛАРНЫ)
ҮСТЕРҮ 15**

**1.7. ТУРИСТИК-РЕКРЕАЦИОН СИСТЕМАНЫ ҮСТЕРҮ. ЖІРЛЕ ХАЛЫКНЫҢ
ЯЛ ИТҮ УРЫННАРЫН ОЕШТЫРУ**

1.8. КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮ

**1.9. КОШТАВЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ТОРАК ПУНКТЛАРЫ ЧИКЛӨРЕН
БИЛГЕЛӨҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР**

1.10. ЭКОЛОГИК ХЭЛНЭ ОПТИМАЛЬЛЭШТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР 22

1.12. ТЕРРИТОРИЯНЕ ИНЖЕНЕРЛЫК ӨЗЕРЛӨҮ ЧАРАЛАРЫ 30

**1.13. ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ ЧАРАЛАРЫ, ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН
ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘРНЕ КИСӘТҮ ЧАРАЛАРЫ
ИСЕМЛЕГЕ 31**

2. ТЕХНИК-ИКТІСАДЫЙ КҮРСӨТКЕЧЛӨР 33

КЕРЕСІ

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ ПРОЕКТЫ ПРОЕКТЛАУГА БИРЕМ НИГЕЗЕНДӨ " ТАТИНВЕСТГРАЖДАНПРОЕКТ» ДУП ТАРАФЫННАН ЭШЛӨНГӨН.

ГКУ «ТР БАШ ИНВЕСТИЦИОН-ТӨЗЕЛЕШ ИДАРӘСЕ»КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ ПРОЕКТЫН ЭШЛӨҮГӘ ЗАКАЗ БИРҮЧЕ БУЛЫП ТОРА.

АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ ПРОЕКТЫ – ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ДОКУМЕНТЫ, ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ДОКУМЕНТЫ, УЛ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ СТРАТЕГИЯСЕН, ЯШӘЕШ ТИРӘЛЕГЕН ФОРМАЛАШТЫРУ ШАРТЛАРЫН, ЖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯЛӘРЕНЕҢ ҮСЕШ ЮНӘЛЕШЛӘРЕН ҺӘМ ЧИКЛӘРЕН БИЛГЕЛИ, ЖИРЛЕК СОСТАВЫНДА ТОРАК ПУНКТЛАРНЫҢ ЧИКЛӘРЕН БИЛГЕЛӘҮ ҺӘМ ҮЗГӨРТҮ, ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ ФУНКЦИОНАЛЬ ЗОНАЛАШТЫРУ, ИНЖЕНЕР, ТРАНСПОРТ ҺӘМ СОЦИАЛЬ ИНФРАСТРУКТУРАЛАРНЫ ҮСТЕРҮ, ТАРИХИ-МӘДӘНИ МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫН ҺӘМ АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ САКЛАУГА ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ТАЛӘПЛӘРЕН, ЭКОЛОГИК ҺӘМ САНИТАР ИМИНЛЕКНЕ БИЛГЕЛИ.

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН АНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУНЫҢ ТҮБӘНДӘГЕ ВАКЫТЛЫ СРОКЛАРЫНА ЭШЛӘНДӨ:

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ БУЕНЧА БЕРЕНЧЕЛ ЧАРАЛАР БИЛГЕЛӘНГӨН БЕРЕНЧЕ ЧИРАТ-2025 ЕЛГА КАДӘР.

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫҢ БАРЛЫК ТӨП ПРОЕКТ КАРАРЛАРЫ ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН ИСӘП-ХИСАП СРОГЫ-2040 ЕЛГА КАДӘР.

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ КОДЕКСЫНЫҢ 23 СТАТЬЯСЫ НИГЕЗЕНДӨ КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ ПРОЕКТЫ ҮЗ ЭЧЕНӘ АЛА:

1 ӨЛЕШ СОСТАВЫНДА ТЕКСТ ҺӘМ ГРАФИК МАТЕРИАЛЛАР:

БИТЛӘР: << 11 12 13 14 15 16 17 18 (19) 20 >>

ГРАФИК МАТЕРИАЛЛАРДА ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ (СХЕМАЛАРЫ) БАР.

ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТӘКЪДИМНӨРЕН НИГЕЗЛӘҮ ҺӘМ АҢЛАТУ МАКСАТЛАРЫНДА ЭШЛӘНӘ ТОРГАН ПРОЕКТНЫ НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА, АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫН РАСЛАУ ПРОЦЕССЫН КИЛЕШТЕРҮ ҺӘМ ТӘӘМИН ИТҮ ӨЧЕН, ТЕКСТ ҺӘМ ГРАФИК МАТЕРИАЛЛАР СОСТАВЫНДА БАШКАРЫЛГАН МАТЕРИАЛЛАРНЫҢ 2 ӨЛЕШЕ.

ТЕКСТ МАТЕРИАЛЛАРЫНДА ЖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ТОРЫШЫН АНАЛИЗЛАУ, АНЫҢ КОМПЛЕКСЛЫ ҮСЕШ ПРОБЛЕМАЛАРЫ ҺӘМ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ, ТЕРРИТОРИАЛЬ ҺӘМ ПРОСТРАНСТВО-ПЛАНЛАШТЫРУ ҮСЕШЕН НИГЕЗЛӘҮ, ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ, АЛАРНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ЭТАПЛАРЫ, ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӨН ТЫШ ХӘЛЛӘР КИЛЕП ЧЫГУ КУРКЫНЫЧЫ БУЛГАН ТӨП ФАКТОРЛАР ИСЕМЛЕГЕ БАР.

ГРАФИК МАТЕРИАЛЛАРДА ЖИРЛЕКНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ ПРОЕКТЫН НИГЕЗЛӘҮ СХЕМАЛАРЫ БАР.

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ КОДЕКСЫ (ФЗ-190), «РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕНДӨ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОЕШТЫРУНЫҢ ГОМУМИ ПРИНЦИПЛАРЫ ТУРЫНДА» ГЫ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОН (ФЗ-131) НИГЕЗЕНДӨ ЖИРЛЕКТӨГЕ ЖИРЛЕ ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР РАСЛАНЫРГА ТИЕШ.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫН ЭШЛӨГӨНДӨ МАТЕРИАЛЛАР ФАЙДАЛАНЫЛДЫ:

- ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫНЫҢ 2017 ЕЛНЫҢ 15 АВГУСТЫНДАГЫ 577 НОМЕРЛЫ КАРАРЫ БЕЛӘН РАСЛАНГАН ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ СХЕМАСЫ (ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ);

- ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ 2013 ЕЛДА «ТАТИНВЕСТГРАЖДАНПРОЕКТ» ДУП ТАРАФЫННАН БАШКАРЫЛГАН ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ СХЕМАСЫ;

- АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ҺӘМ КОШТАВЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ АДМИНИСТРАЦИЯСЕ ТАРАФЫННАН БИРЕЛГӘН РӨСМИ МӘГЪЛҮМАТЛАР.

1. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БУЕНЧА ФЕДЕРАЛЬ, РЕГИОНАЛЬ ҺӘМ ЖИРЛЕ ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1.1. Гомуми оештыру чаралары

Коштаулы авыл жирлегенә үсеш юнәлешләрен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Апас муниципаль районының социаль-икътисади үсеш программалары, төбәк һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы

«2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисади үстерү стратегиясе»расланды.

Расланган стратегия кысаларында Казан агломерациясенә керүче Апас муниципаль районы «калдыклар белән эш итү системасы»Программасын гамәлгә ашыру территориясе булып тора.

1.2. Сәнәгать житештерүен үстерү чаралары

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштавы авылында урнашкан, гамәлдәге сәнәгать складларын бетерү һәм әлегә объектларның территорияләрен рекультивацияләү һәм киләчәктә махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру каралган.

Шулай ук генераль план нигезендә, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 5 декабрендәге 2373/И номерлы хаты нигезендә, Килдураз станциясенә тимер юл поселогында пластмасса житештерү өчен углеводород кабул итү, саклау һәм жибәрү өчен газ өстәмә станциясе төзү каралган.

1.3. Агросәнәгать комплексын үстерү чаралары

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштаулы авыл жирлегендә каралган:

– Караборнаш авылында урнашкан «Свияга» АХП ЖЧЖнең гамәлдәге кош фермасын бетерү, аның территориясен рекультивацияләү һәм киләчәктә махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру;;

– «Свияга» АХП ЖЧЖнең Коштавы авылы янында урнашкан мөгезле эре терлек фермасын бетерү, аның территориясен рекультивацияләү һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру;;

– «Свияга» АХП ЖЧЖ терлекләре өчен жәйге лагерь территориясен өлешчә рекультивацияләү һәм киләчәктә махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру, шулай ук территориянең калган өлешендә эшчәнлекне саклау.

Таблица 1.2.1

Коштаулы авыл җирлегендә сәнагать җитештерүен үстерү чаралары исемлеге

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Пластмасса житештерүләр өчен углеводородлы вспенивательләрне кабул итү, саклау һәм жибәрү өчен газ тутыру станциясе	Яңа төзелеш	га	-	1,0	+		Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 5 декабрендәге 2373/и номерлы хаты һәм Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
ЖИРЛЕ (ЖИРЛЕК) ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Коштаулы авылы	Гамәлдә булмаган май заводы	Аның территориясен рекультивацияләп һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештырып объектны бетерү	га	0,3	-	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
2	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Гамәлдә булмаган сәнәгать складлары	Аның территориясен рекультивацияләп һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештырып объектны бетерү	га	0,04	-	+		Коштаулы авыл ыжирлегенә Генераль планы

Таблица 1.3.1

Коштаулы авыл ыжирлегендә агросәнәгать комплексын үстерү чаралары исемлегенә

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
ЖИРЛЕ ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
1	Кара Борнаш авылы	Свияга «АХП ЖЧЖ»нең гамәлдә булмаган кош фермасы	Аның территориясен рекультивацияләп һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештырып объектны бетерү	га	0,3	-	+		Коштаулы авыл жирлеген Генераль планы
2	Коштаулы янында	Свияга «АХП ЖЧЖ»нең гамәлдә булмаган мөгезле эре терлек фермасы	Аның территориясен рекультивацияләп һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештырып объектны бетерү	га	14,3	-	+		Коштаулы авыл жирлеген Генераль планы
3	Көнъяк-көнчыгыш өлешендә	Свияга «АХП ЖЧЖ»нең терлек өчен жәйге лагерь	Өлешчә рекультивацияләнган һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештырып объект территориясен үзгәртеп кору	га	0,01	-	+		Коштаулы авыл жирлеген Генераль планы
			Калган территориянең эшчәнлеген саклау	га	1,7	-	+		

- 1.1. Урман комплексын үстерү чаралары
- 1.2. Коштаулы авыл жирлегенең генераль планы, Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы һәм башка программалар һәм документлар белән Урман һәм урман сәнәгате комплексын үстерү буенча чаралар исәп-хисап чорына кадәр күздә тотылмый.
- 1.3. Торак инфраструктурасын үстерү буенча чаралар
- 1.4. Генераль планны тормышка ашыру чорында Коштавы авылы өчен 3,5 гектарга яқын территория (35 участок) даими халык өчен, Караборнаш авылында – 0,7 га, Килдураз тимер юл станциясендә 1,1 га территория кирәк булачак.
- 1.5. Торак пунктларның хәзерге чикләре эчендә яңа торак төзелешен үстерү өчен буш территорияләр булмау сәбәпле, Генераль планда торак инфраструктурасын үстерү өчен майданчык каралмаган. Коштавы авыл жирлегенә территориясендә яңа торак төзелешне тузган торак йортларны сүтү, шулай ук гамәлдәге участокларда йортлар төзү хисабына мөмкин булып дип көтелә.

Мероприятия по развитию системы обслуживания населения

1.7.1 социаль һәм мәдәни-көн күреш хезмәт күрсәтү объектларын үстерү Мәгариф оешмалары

Генераль план буенча, беренче чиратта, Кильдураз тимер юл станциясендә 25 урынга исәпләнгән балалар бакчасы төзү каралган.

Килдураз тимер юл станциясендә 80 укучыга исәпләнгән төп гомуми белем бирү мәктәбе халыкның гомуми белем бирү оешмаларында фаразланган ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерә.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Коштавы авыл жирлегенең генераль планы нигезендә Килдураз тимер юл станциясене мәктәбе, шулай ук Коштавы авылы мәдәнияте йорты базасында балалар иҗааты түгәрәкләренә өстәмә урыннары оештыру тәкъдим ителә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Генераль план белән яңа дәвалау-профилактика медицина оешмаларын урнаштыру каралмаган, чөнки Коштавы һәм Караборнаш авылларында эшләүче фельдшер-акушерлык пунктлары сменага 16 керә ала.

Мәдәни-ял итү учреждениеләре

Генераль план буенча, беренче чиратта, Караборнаш авылында 50 урынга исәпләнгән авыл клубының тузуы буенча сүтү һәм эҗимерелә торган бина территориясендә 50 урынга исәпләнгән яңа авыл клубы төзү каралган.

Спорт учреждениеләре

Генераль план буенча, беренче чиратта, Караборнаш авылында проектлана торган авыл клубы составында 200 кв.м майданлы спорт залын урнаштыру каралган.

Плоскостные спорт корылмалары

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштау авылында һәм Кильдураз тимер юл станциясендә гомуми майданы 1096 кв. м булган яссы спорт корылмалары төзү каралган.

Сәүдә предприятиеләре

Генераль план буенча, беренче чиратта, түбәндәге сәүдә предприятиеләрен төзү каралган:

- ☐ *Коштавы авылында-сәүдә майданы 60 кв. м. булган сәүдә предприятиеләре;*
- ☐ *Килдураз тимер юл станциясендә-сәүдә майданының 29 кв.м. сәүдә предприятиеләре. Килдураз тимер юл станциясендә сәүдә предприятиеләрен 2017 елда төзелгән яңа күп функцияле үзәк составында урнаштырырга мөмкин.*

Көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Генераль план нигезендә Коштавы авылында көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен беренче чиратта 4 эш урыны белән тәэмин итү каралган.

Жәмәгәт туклануы предприятиеләре

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштавы авылында 22 утырту урыны булган жәмәгәт туклануы предприятиеләрен урнаштыру каралган.

Банк бүлекләре, филиаллары

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштаулы авылында банк бүлеген урнаштыру каралган.

Жәмәгәт жыештырулары

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштавы авылында 1 прибор урнаштыру каралган.

Полиция

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштавы авылында полиция участок пунктын урнаштыру каралган.

Таблица 1.6.1

Коштаулы авыл жирлегендә хезмәт күрсәтү өлкәсен үстөрү буенча чаралар исемлеге

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яна өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
ФЕДЕРАЛЬ ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Жәмәгәт тәртибен саклау									
1	Коштаулы авылы	Полиция участок пункты	Яңа төзелеш	объект	-	1	+		Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Мәгариф оешмалары									
1	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Балалар бакчасы	Яңа төзелеш	урын	-	25	+		Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары									
1	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Мәктәп, авыл мәдәният йорты каршындагы балалар ижаты түгәрәкләре	Оештыру чарасы	урын	34	40	+		Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
						5		+	
ЖИРЛЕ ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
Мәдәният оешмалары									
1	Кара Борнаш авылы	Сельский клуб	Иске булу сәбәпле сүтү	урын	50	-	+		Коштаулы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
			Яңа төзелеш		-	50			авыл җирлеге Генераль планы
<i>Спорт оешмалары</i>									
1	Коштаулы авылы	Яңа клуб каршында спорт зал	Яңа төзелеш	кв. м	-	200	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
<i>Плоскостные спортивные учреждения</i>									
1	Коштаулы авылы	Яссылыкта спорт корылмалары	Яңа төзелеш	кв. м	-	560	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
2	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Яссылыкта спорт корылмалары	Яңа төзелеш	кв. м	-	536	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
<i>Предприятие торговли</i>									
1	Коштаулы авылы	Сату предприятияләре	Яңа төзелеш	кв. м	-	60	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
2	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Сату предприятияләре	Яңа төзелеш	кв. м	-	29	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
Көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре									
1	Коштаулы авылы	Көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Яңа төзелеш	Эш урыннары	-	4	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
Жәмәгать туклануы предприятиеләре									
1	Коштаулы авылы	Жәмәгать туклануы предприятиеләре	Яңа төзелеш	Утыру урыннары	-	22	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
Банк бүлекчәсе									
1	Коштаулы авылы	Банк бүлекчәсе	Яңа төзелеш	объект	-	1	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
Жәмәгать бәдрәфләре									
1	Коштаулы авылы	Жәмәгать бәдрәфләре	Яңа төзелеш	прибор	-	1	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы

1.6.2 коммуналь хезмәт күрсәтү объектларын (зиратларны) үстерү)

Коштаулы авыл эфирлеге халкының 2025 елга булган ихтыяжы-0,13 га, 2040 елга-0,13 га.

Гамәлдәге зиратларның ирекле территорияләре (0,6 га) халыкның традицион күмелгән зиратлардагы ихтыяжын тулысынча тәмин итәчәк.

Генераль план нигезендә зиратлар өчен эфир төзелеше документларын территорияне функциональ файдалануга, аерым алганда, территорияне функциональ файдалануга китерү тәкъдим ителә:

☐ *рөхсәт ителгән куллану төрен билгеләп, «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотаншыру, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен эфирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге эфирләр» категориясен билгеләү. » Ритуаль эшчәнлек " эфир кишәрлеге өчен 16:08:110404:109 зират астында;*

☐ *рөхсәт ителгән куллану төрен билгеләү 12.1. Эфир кишәрлекләре өчен " ритуаль эшчәнлек» 16:08:110101:601, 16:08:000000:776, 16:08:110201:192 зиратлар астында.*

1.7. Туристтик-рекреацион системаны үстөрү. Жирле халыкның ял итү урыннарын оештыру

Су объектлары янындагы рекреацион зоналарны формалаштыру максаты белән генераль план тарафыннан Яр буе полосасын һәм Зөя елгасы янындагы территорияне һәм Коштавы, Караборнаш авылларында урнашкан күлләрне төзекләндерү, ижтимагый рекреацион зоналар булдыру тәкъдим ителә.

Коштавы авыл жирлегенә генераль планында рекреация территорияләрен үстөрү шулай ук жирле халыкның ял итү зоналары һәм килүчеләрнең ял итү мәйданчыклары буларак яшел үсентеләр системасын оештыру чараларын күздә тоталар.

Комплекс буенча чаралар системасын оештыру яшеллек, кирәкле төзү өчен уңайлы мөмкинлекләр ял итү өчен кешеләр яхшырту йөзен авыл торак пунктына күз уңында тоталар төп ике этаптан: оештыру, яшелләндерү, гомуми файдалану һәм яшелләндерү оешмасы ограниченного файдалану.

Гомуми файдаланудагы яшел үсентеләрне оештыру буенча чаралар – административ һәм жәмәгать биналары янында скверлар, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре булдыру, төп урамда бульвар урнаштыру, урамнарны яшелләндерү, чәчәклекләр һәм газоннар урнаштыру.

Чикләнгән файдаланудагы яшел үсентеләрне оештыру чаралары – Мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен яшелләндерү һәм социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтүнең башка объектларын яшелләндерү (бакча утырту, жиләк-жимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чәчәк түтәлләре урнаштыру).

Таблица 1.7.1

Коштаулы авыл җирлегендә туристик-рекреацион системаны үстерү буенча чаралар исемлеге

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
ЖИРЛЕ ӘҤӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
1	Коштаулы авыл җирлеге, Коштаулы авылы, Кара Борнаш авылы, Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Яшелләндерү	Яшел үсентеләр системасын оештыру	-	-	-	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
2	Коштаулы авыл җирлеге	Зөя елгасы	Благоустройство набережных и прилегающей территории с созданием общественных рекреационных зон	-	-	-	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы
3	Коштаулы авылы	Күл	Ижтимагый рекреацион зоналар булдыру белән яр буйларын һәм якын-тирә территорияне төзекләндерү	га	3,6	-	+		Коштаулы авыл җирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
4	Кара Борнаш авылы	Күл	Ижтимагый рекреацион зоналар булдыру белән яр буйларын һәм якын-тирә территорияне төзекләндерү	га	1,0	-	+		Коштаулы авыл жирлеген Генераль планы

1.8. Коштаулы авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү

Автомобиль юлларын үстерү

Коштаулы авыл жирлегенең перспектив транспорт каркасы региональ автомобиль юлларыннан һәм тимер юл транспортыннан формалашчак.

Төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү

Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы чаралары белән, генераль план нигезендә, Коштавы авыл жирлегендә, беренче чиратта, «Буа – Каратун» - Чиреево - Караборнаш автомобиль юлы участогын төзү каралган.

Ясалма корылмаларны үстерү

Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы, генераль план буенча, беренче чиратта, «Буа – Каратун» - жирлекнең төньяк өлешендә проектанган "Буа - Каратун" - Чиреево-Караборнаш автомобиль юлында бля елгасы аша күпер төзү каралган.

Тимер юл транспорты үсеше

2016-2021 елларга Татарстан Республикасы транспорт комплексын үстерү стратегиясендә киләчәктә 2030 елга кадәр Ульяновск өлкәсенең ЗТМ терминалы белән тизләтелгән тимер юл элементсен оештыру максатында Коштавы авыл жирлеге территориясеннән уза торган «Яшел Үзән–Буа–Ульяновск» тимер юл линиясе участогын реконструкцияләү кирәклегә язылган. Әлеге тимер юл федераль әһәмияткә ия объект булып тору сәбәпле, аны төзекләндерү буенча чара Генераль планда исәпкә алу өчен федераль дәрәжәдәге документларда һәм программаларда каралырга тиеш.

Таблица 1.8.1

Коштаулы авыл җирлегенең транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлеге

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Көче		Тормышка ашыру сроклары		Чара буенча чыганак
					булган	Яңа өстәмә	Беренче чират 2025 елга кадәр	Исәпләнгән чорга (2026-2040 еллар)	
РЕГИОНАЛЬ ӘҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Автомобиль юллары									
1	Коштаулы авыл жирлеге	«Буа – Каратун» - Чирү - Кара Борнаш	Яңа тәзелеш	км	-	0,5	+		Апас муниципал районы ТПС, Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
Ясалма корылмалар									
1	Куштовское СП, северная часть поселения	«Буа – Каратун» - Чирү -Кара Борнаш автомобиль юлында Бола елгасы аша күпер кичүе	Яңа тәзелеш	объект	-	1	+		Апас муниципал районы ТПС, Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

1.9. Коштаулы авыл жирлегә торак пунктлары чикләрен билгеләү буенча чаралар

Коштавы, Караборнаш, Килдураз тимер юл станциясе торак пунктлары өчен, кадастр кварталларының чикләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы буенча дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсе мәгълүматлары нигезендә торак пунктлар жирләре буенча үткәрелгән чикләр гамәлдәге чик буларак кабул ителде.

Коштаулы авыл жирлегенә генераль планы белән Коштавы, Караборнаш, Килдураз станциясенә тимер юл поселогы чикләрен үзгәртү каралмаган.

1.10. Экологик хэлнэ оптимальлэштерү чаралары

Таблица 1.10.1

Коштаулы авыл жырлегендә гамалга ашыру өчен тәкъдим ителә торган чаралар исемлеге

Объектның исеме	Чараның төре	Төзелеш чираты		Искәrmә
		1 нче чират	Исәп срогы	
Биотермик чокырны киметү (бетерү) буенча чаралар үткәрү	инженер-техник чара	+		
Себер язвасы үлэт базының санитар-яклау зонасын киметү буенча чаралар комплексын үткәрү	инженер-техник чара	+		
Территорияләрне рекультивацияләү белән каты көнкүреш калдыклары чүплекләрнен бетерү	инженер-техник чара	+		
"Свияга» АХП ЖЧЖ яр буе саклау полосасында урнашу сәбәпле жәйге лагерьның бер өлешен рекультивацияләү	инженер-техник чара	+		
Газ тутыру станциясен төзү һәм аның санитар-саклау зонасын оештыру 300 м күләмдә	Яңа төзелеш, оештыру чарасы	+		
Килдураз тимер юл станциясе торак территорияләре аша уза торган» Түбән Вязовые - Чынлы " тимер юлы киселешендәге тавыш саклау чаралары	оештыру чарасы	+		
Коштаулы авылы зиратларының санитар-саклау зоналарында урнашкан торак төзелешен үзгәртеп кору	оештыру чарасы			Физик тузу буенча
Яшелләндерү системасын оештыру	оештыру чарасы	+		

1.11.Мероприятия по развитию инженерной инфраструктуры

Перечень мероприятий по водоснабжению

Таблица 1.11.1

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1нче чират	Исәпләнгән чор	
Коштаулы авыл жирлеге									
1	Коштаулы авылы	Артезиан скважинасы	-	Капиталь ремонт	шт	1	+		Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
2	Коштаулы авылы	су белән тээмин итү челтәре	-	төзү	км	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
3	Кара Борнаш авылы	су белән тээмин итү челтәре	-	төзү	км	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
4	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	су белән тээмин итү челтәре	-	төзү	км	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1нче чират	Исәпләнгән чор	
5	Коштаулы авылы	су белән тәэмин итү челтәре	алыштыру	Капиталь ремонт	км	1,0	+		Кошта улы авыл жирлеге Генераль планы
6	су белән тәэмин итү системасы	су куллану исәпләү узеллары	-	оештыру	шт	-	+		Кошта улы авыл жирлеге Генераль планы

Канализация буенча чаралар исемлеге

Таблица 1.11.2

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1нче чират	Исәпләнгән чор	
Коштаулы авыл жирлеге									
1	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	чистарту корылмалары		төзү	м3/сут	40		+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
2	Кара Борнаш авылы	су бүлү челтәрләре		төзү	км.	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
3	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	су бүлү челтәрләре		төзү	км.	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
4	Коштаулы авылы	су бүлү челтәрләре		төзү	км.	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1нче чират	Исәпләнгән чор	
5	авыл жирлеге территориясе	Автоном канализация системасы		төзү	шт	-		+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

Территорияне санитар чистарту буенча чаралар исемлеге

Таблица 1.11.3

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1 нче чират	Исәпләнг ән чор	
Коштаулы авыл жирлеге									
1	авыл жирлеге территориясе	-	территорияне планлы-даими санитар чистарту	оештыру	шт.	1	+	+	Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы
2	авыл жирлеге территориясе	Контейнерлар	оештыру		Контейнерлар , шт	9	+		Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганақ
							1 нче чират	Исәпләнгән чор	
3	авыл жирлеге территориясе	Контейнерлар	оештыру		Контейнерлар шт	9		+	Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы
4	авыл жирлеге территориясе	каты көнкүреш отходлары чүплеге	каты көнкүреш отходлары чүплеген ябу һәм рекультивацияләү				+		Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1 нче чират	Исәпләнгән чор	
Коштаулы авыл жирлеге									
1		Блоклы-модульле котельный (БМК)	40 урынлы балалар бакчасы өчен БМК	төзү	шт.	1		+	Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы
2		Блоклы-модульле котельный (БМК)	Спорт залы өчен БМК	төзү	шт.	1	+		Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы
3		Блоклы-модульле котельный (БМК)	Сәүдә оешмалары өчен БМК	төзү	шт.	1	+		Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы
4		Блоклы-модульле котельный (БМК)	Сәүдә оешмалары өчен БМК	төзү	шт.	1		+	Кошт аулы авыл жирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вақыты		Чара буенча чыганак
							1 нче чират	Исәпләнгән чор	
Коштаулы авыл жирлеге									
1		ГРПШ	Газ регулятор пункты төзелеше	төзү	шт.	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
2		газ белән тәэмин итү челтәрләре	Газ белән тәэмин итү челтәрләрен төзү	төзү	км.	-	+	+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1 нче чират	Исәпләнгән чор	
Коштаулы авыл жирлеге									
1	Коштаулы авылы	Электр тапшыру линияләре	10(6) кВи 0,4 кВ көчәнешле электр тапшыру линияләрен төзү	тәзү	км.	-		+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
2	Кара Борнаш авылы	Электр тапшыру линияләре	0,4 кВ көчәнешле электр тапшыру линияләрен төзү	тәзү	км.	-		+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
3	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе	Электр тапшыру линияләре	10(6) кВи 0,4 кВ көчәнешле электр тапшыру линияләрен төзү	тәзү	км.	-		+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара буенча чыганак
							1 нче чират	Исәпләнгән чор	
Коштаулы авыл жирлеге									
1	Коштаулы авыл жирлеге территориясе	Телефон		оештыру	Проектлана торган торак төзелешенә, исәпкә алып, телефоннар саны	185		+	Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
2	Коштаулы авыл жирлеге территориясе	Кәрәзле элементның база станциясе (БС)	БС-557 Реконструкцияләү	реконструкцияләү	шт	1	+		Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы
3	Коштаулы авыл жирлеге территориясе	Кәрәзле элементның база станциясе (БС)	БС-2322 төзү	төзү	шт	1	+		Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

1.12. Территорияне инженерлы эзерләү чаралары

Таблица 1.12.1

Эрозия процессларына каршы көрәш чаралары

№	Урыны	Куркыныч табигать процесслары	чаралар
1	Коштаулы авылы	Чокырлар эрозиясе	Чокырлар үсешен туктатып торы, тау канаулары урнаштыру, чокыр һәм сөзәклеп төбен ныгыту, саклагыч яшелләндрү һәм үрләрне терраслау

Таблица 1.12.2

Су басудан инженерлык саклау чаралары

№ п/п	Местоположение	Куркыныч табигать процесслары	чаралар
1	Кара Борнаш авылы	Су басу	Дамбалары обвалования, рефулирование үзәне, чистарту һәм спрямление үзәнн, жайга салу дәрәжәсен
		Су басу	Елга төбен тирәнәйтү, үзәнне турайтү
2	Коштаулы авылы	Су басу	Елга төбен тирәнәйтү, үзәнне турайтү
3	Килдураз тимер юл станциясе бистәсе		

1.13 Гражданнар оборонасы чаралары, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Таблица 1.13.1

№	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның исеме	Чараның	Үлчәү берәмлеге	егәрлеге	Тормышка ашыру вакыты	Чара буенча
---	-------------	-----------------	---------------	---------	-----------------	----------	-----------------------	-------------

				төрө			1 нче чират	Исэплэнгэн чор	чыганак
Коштаулы авыл жирлеге									
1	Коштаулы авыл жирлеге территориясе (торак пунктлар)	PCY	Хэбэр итү системасын оештыру	Яңа төзелеш	Шт.	3	+		Коштаулы авыл жирлеге Генераль планы

2. ТЕХНИК-ИКТІСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР

Таблица 2.1

Коштаулы авыл җирлеге территориясен куллану балансы

территориянең исеме	Хәзерге торышы (2017 г.)		Исәпләнгән чор (2040г.)	
	га	%	га	%
Коштаулы авыл җирлеге территориясенең гомуми мәйданы, шул исәптән:	2664,9	100	2664,9	100
Торак пунктларның территорияләре, шул исәптән.:	208,3	7,9	208,3	7,9
Коштаулы авылы	97,6	3,7	97,6	3,7
Караборнаш авылы	54,7	2,1	54,7	2,1
Килдураз тимер юл станциясе	56,0	2,1	56,0	2,1
Инженерлык инфраструктурасы зонасы	0,38	0	0,38	0
Транспорт инфраструктурасы зонасы	113,32	4,3	115,12	4,3
Авыл хужалыгы куллану зонасы, шул исәптән:	2189,68	82,2	2173,58	81,5
Авыл хужалыгы җирләре зонасы*	2165,48	81,2	2163,68	81,2
Авыл хужалыгы предприятиеләренең житештерү зонасы	23,9	0,9	9,6	0,4
Коммерцияле булмаган бакчачылык, яшелчәчелек яки дача берләшмәләре зонасы	0,3	0	0,3	0
Махсус билгеләнештәге Зона, шул исәптән:	1,8	0,1	16,1	0,6
Зиратлар зонасы	1,46	0,1	1,46	0,1
Махсус билгеләнештәге Зона (биотермик чокыр, себер язвасы үлән базы)	0,05	0	0,05	0
Калдыкларны туплау һәм күмү зонасы	0,29	0	0	0
Махсус билгеләнештәге яшелләндерү зонасы**	0	0	14,59	0,5
Табигый объектлар зонасы, шул исәптән:	151,42	5,7	151,42	5,7
Урман зонасы (урманнар, агач-куак үсемлекләре)	64,6	2,4	64,6	2,4
Сулык (күлләр, елгалар, елгалар, канаулар)	31,92	1,2	31,92	1,2
Саз	24,76	0,9	24,76	0,9
Башка зоналар (рельеф бозылган территория, чокырлар, ерманнар, комнар	30,14	1,1	30,14	1,1

*- авыл хужалыгы җирләре зонасын кыскарту автомобиль юллары төзелеше белән
бәйлә (1,8 га);

** - жир категориясен үзгәртмичә генә каты көнкүреш калдыклары чүплекләре (0,29 га) һәм гамәлдә булмаган агросәнәгать объекты (14,3 га) урынында махсус билгеләнештәге яшелләндерү тәкъдим ителә
Башка зоналар (рельеф бозылган территория, чокырлар, ерманнар, комнар һ. б.))

Таблица 2.2

Коштаулы авыл жирлеге Генераль планының төп техник-икътисадый күрсәткечләре

№	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч (2017г.)	1нче чират (2025 г.)	Исәптәге чор (2040 г.)
1.	халык				
1.1	Халык саны-барлыгы, шул исәптән	кеше	650	562	524
	Коштаулы авылы	кеш е	277	243	226
	Караборнаш авылы	кеш е	101	89	85
	Килдураз тимер юл станциясе	кеш е	272	230	213
2.	Торак фонды				
2.1	Торак фонды-барлыгы, шул исәптән	Мең кв.м	19,95	19,95	19,95
	Коштаулы авылы	Мең кв.м	7,06	7,06	7,06
	Караборнаш авылы	Мең кв.м	3,45	3,45	3,45
	Килдураз тимер юл станциясе	Мең кв.м	9,44	9,44	9,44
2.2	Яңа торак төзелеше-барлыгы, шул исәптән	Мең кв.м	-	-	-
	Коштаулы авылы	Мең кв.м	-	-	-
	Караборнаш авылы	Мең кв.м	-	-	-
	Килдураз тимер юл станциясе	Мең кв.м	-	-	-
3.	Халыкка социаль һәм мәдәни-көн күреш хезмәте күрсәтү объектлары				
3.1	Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	10	35	35
	- гамәлдәге сакланучылар		-	10	35

№	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч (2017г.)	1нче чират (2025 г.)	Исәптәге чор (2040 г.)
	- яңа төзелеш		-	25	-
3.2	Гомуми белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	80	80	80
	- гамәлдәге сакланучылар		-	80	80
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.3	Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру, шул исәптән	урын	34	74	79
	- гамәлдәге сакланучылар		-	34	74
	- яңа төзелеш		-	40	5
3.4	Дәвалау-профилактика медицина оешмалары, шул исәптән	Сменада керү	16	16	16
	- гамәлдәге сакланучылар		-	16	16
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.5	Мәдәният йортлары, авыл клублары, шул исәптән	урын	200	200	200
	- гамәлдәге сакланучылар		-	150	200
	Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары, шул исәптән		-	50	-
3.6	- гамәлдәге сакланучылар	мең.экз.	8,5	8,5	8,5
	гамәлдәге сакланучылар		-	8,5	8,5
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.7	Спорт заллары, шул исәптән	Идән майданыгың кв.м	-	200	200
	- гамәлдәге сакланучылар		-	-	200
	- яңа төзелеш		-	200	-

№	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч (2017г.)	1нче чират (2025 г.)	Исәптәге чор (2040 г.)
3.8	Плоскостные спорт корылмалары, шул исәптән	кв.м	-	1096	1096
			-	-	1096
	- гамәлдәге сакланучылар		-	1096	-
3.9		кв.м сәүдә майданы	80	169	169
	- яңа төзелеш		-	80	169
	Сәүдә предприятиеләре, шул исәптән		-	89	-
3.10	- гамәлдәге сакланучылар	Эш урыны	-	4	4
	- яңа төзелеш		-	-	4
	Көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, шул исәптән		-	4	-
3.11	- гамәлдәге сакланучылар	Утыру урыны	-	22	22
	- яңа төзелеш		-	-	22
	Жәмәгать туклануы предприятиеләре, шул исәптән		-	22	-
3.12	- гамәлдәге сакланучылар	объект	1	1	1
	- яңа төзелеш		-	1	1
			-	-	-
3.13	Элемтә бүлекләре, шул исәптән	объект	-	1	1
	- гамәлдәге сакланучылар		-	-	1
	- яңа төзелеш		-	1	-
3.14	Банк бүлекләре,	объект	-	1	1

№	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч (2017г.)	1нче чират (2025 г.)	Исәптәге чор (2040 г.)
	филиаллары, шул исәптән				
	- гамәлдәге сакланучылар		-	-	1
	- яңа төзелеш		-	1	-
3.15	Полиция, шул исәптән	прибор	-	1	1
	- гамәлдәге сакланучылар		-	-	1
	- яңа төзелеш		-	1	-
4.	Халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү				
4.1	Зиратларның гомуми мәйданы, шул исәптән	га	5,54	5,54	5,54
	- гамәлдәге	га	5,08	5,08	5,08
	- гамәлдә булмаган	га	0,46	0,46	0,46
5.	Транспорт инфраструктурасы				
5.1	Автомобиль юлларының озынлыгы-барлыгы, шул исәптән:	км	4,6	5,1	5,1
5.1.1	Федераль әһәмияттәге	км	-	-	-
5.1.2	Региональ әһәмияттәге	км	4,6	5,1	5,1
5.1.3	Жирле әһәмияттәге	км	-	-	-
5.2	Тимер юл транспорты	км	6,9	6,9	6,9
6	Инженер инфраструктурасы				
6.1	Су белән тәмин итү				
	- су куллану	куб. м./сут.			
6.2	Канализация				
	- агынты суларның гомуми килүе	куб. м./сут			

№	Күрсәткеч исеме	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч (2017г.)	1нче чират (2025 г.)	Исәптәге чор (2040 г.)
	- чистарту куәте	куб. м./всут.			
6.3	Санитар чистарту				
	- каты көнкүреш калдыклары күләме	т/гел	236,42	218,75	221,32
	- каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар	шт.	-	9	9
6.4.	Жылылык белән тәмин итү				
	- котельныйларның гомуми саны	шт.			
6.5.	Газ белән тәмин итү				
	- еллык газ чыгымы	тыс. нм3/год			
6.6.	Электр белән тәмин итү				
	- еллык электр куллану	мең кВт.ч/ел	1481,87	1281,03	1194,15
	- исәп-хисап егәрлеге	кВт	332,98	287,86	268,34
	- трансформатор подстанцияләренең гомуми куәте	кВА	354,23	306,23	285,47
6.7.	Азотлы челтәрләр				
	- телефоннар саны	шт.	-	-	67

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

Генераль план проектын нигезләү буенча материаллар
Аңлатма

Эчтәлек

Кереш 62

1. КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ 63
2. КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ БҮГЕНГЕ ХӘЛЕ

2.1. Икътисади-географик урыны. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлегенең урыны 64 нче тоташу системасында

- 2.2. Жир фондының характеристикасы
- 2.3. 66 территориянең социаль-икътисади потенциалы
 - 2.3.1. Демографик потенциал 66
 - 2.3.2. 68 житештерү территориясе
 - 2.3.3. 68 агросәнәгать комплексы
 - 2.3.4. 68 урман комплексы
 - 2.3.5. 69 торак фонды
 - 2.3.6. Социаль һәм мәдәни-көн күреш хезмәт күрсәтү объектлары 71
 - 2.3.7. 76 коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары (зиратлар)
- 2.4. Туристик-рекреацион потенциал. Жирле халыкның ялын оештыру
- 2.5. Тарихи-мәдәни мирас 77
- 2.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасы 77
- 2.7. Инженерлык инфраструктурасы 78
 - 2.7.1. Су белән тәэмин итү 78
 - 2.7.2. Канализация 79
 - 2.7.3. 79 территорияне санитар чистарту
 - 2.7.4. Жылылык белән тәэмин итү 80
 - 2.7.5. Газ белән тәэмин итү 80
 - 2.7.6. Электр белән тәэмин итү 80
 - 2.7.7. Сиксән бер
- 2.8 83 территориянең инженерлык әзерлеге
 - 2.8.1. Хәзерге хәле 83
 - 2.8.2. Район территориясенә табигый йогынтыларның куркынычлыгын комплекслы бәяләү 85

3. КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ 2040 ЕЛГА КАДӘР ҮСЕШ ЮНӘЛЭШЛӘРЕ. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ
БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ НИГЕЗЛӘУ

- 3.1. Халык саны-87
- 3.2. Икътисади үсеш 88
 - 3.2.1 сәнәгать житештерүен үстерү 88

3.2 агросәнәгать комплексын үстерү	88
3.2.3 урман комплексын үстерү	88
3.3. Торак инфраструктурасын үстерү	93
3.4. Халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү	96
3.4.1. Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү	96
3.4.2. Коммуналь хезмәт күрсәтү объектларын (зиратларны) үстерү	103
3.5. Туристик-рекреацион системаны үстерү. Жирле халыкның ял итү урыннарын оештыру	104
3.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү	107
3.7. Коштаулы авыл жирлегенең 109 торак пункты чикләрен билгеләү буенча чаралар	
3.8. Инженерлык инфраструктурасын үстерү буенча чаралар	111
3.8.1. 111 су белән тәмин итү	
3.8.2. Канализация. Бер йөз ундүрт	
3.8.3. Территорияне санитар чистарту. Бер йөз егерме бер	
3.8.4. Жылылык белән тәмин итү	123
3.8.5. Газ белән тәмин итү	123
3.8.6. Электр белән тәмин итү	125
3.8.7. Азотлы челтәрләр	127
3.9 территорияне инженерия ягыннан эзерләү чаралары	129
3.10. Гражданнар оборонасы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар	исемлеге 133
3.1. Гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлеге	133
3.1.2. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге	136
3.1.3. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү	152
3.1.5. Гадәттән тыш хәлләр вакытында Эвакуация	154 табигый һәм техноген характердагы
3.10.6. Янгын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар исемлеге	154
3.11.7. Гомуми тәкъдимнәр (нәтижәләр)	156
4. ТЕХНИК-ИКТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР	156
ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ	161
КУШЫМТА.	

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлегенең генераль планы проекты проектлауга бирем нигезендә «Татинвестгражданпроект» ДУП тарафыннан эшлэнгән.

Коштаулы авыл жирлегенең генераль планы проекты эшләүгә заказ бирүче-«ТР Баш инвестицион-төзелеш идарәсе»ДКУ.

Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлегенең генераль планы проекты – территориаль планлаштыру документы, шәһәр төзелеше стратегиясен, яшәү тирәлеген формалаштыру шартларын, жирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, территорияләрне функциональ зоналаштыру, инженер, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигый территорияләрне саклауга, экологик һәм санитар иминлеккә карата шәһәр төзелеше таләпләрен билгели.

Генераль план аны гамәлгә ашыруның алдагы вакытына эшлэнгән:

Беренче чират – 2025 елга кадәр Генераль планын гамәлгә ашыру буенча беренчел чаралар билгелэнгән.

Генераль планының барлык төп проект карарлары 2040 елга кадәр планлаштырылган исәп – хисап вакыты.

Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясы нигезендә Коштаулы авыл жирлегенең генераль планы проекты үз эченә ала:

1 өлеш текст һәм график материаллар составында:

Битләр: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 (10) > >

График материалларда территориаль планлаштыру карта (схемалар) бар.

Территориаль планлаштыру тәкъдимнәрен нигезләү һәм аңлату максатларында эшләнә торган проектны нигезләү буенча авыл жирлегенең текст һәм график материаллар составында башкарылган генераль планын раслау һәм раслау процессын тәмин итү өчен материалларның 2 өлеше.

Текст материаллары үз эченә жирлек территориясенең торышын, аның комплекслы үсеше проблемаларын һәм юнәлешләрен анализлауны, территориаль һәм пространство-планлаштыруны, территориаль планлаштыру буенча чаралар исемлеген, аларны тормышка ашыру этапларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы булган төп факторлар исемлеген ала.

График материалларда жирлекнең генераль планы проекты нигезләү схемалары бар.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы (ФЗ-190), «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон (ФЗ-131) нигезендә жирлекнең жирле эһәмияттәге чаралары расланырга тиеш.

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлегенең генераль планын эшлэгәндә, материаллар файдаланылды:

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 15 августындагы 577 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү);

- Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының 2013 елда «Татинвестгражданпроект» ДУП тарафыннан башкарылган территорияль планлаштыру схемалары;
- Апас муниципаль районы һәм аның составына керүче Коштаулы авыл жирлеге администрациясе тарафыннан бирелгән рәсми белешмәләр.

КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Жирлекнең генераль планы-жирлекнең шәһәр төзелеше үсеше стратегиясен билгели торган территорияль планлаштыру документы.

Генераль план халык һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә тормыш эшчәнлегә мохитен формалаштыру шартларын, жирлек территорияләрен үстерү юнәлешләрен һәм чикләрен, территорияләрне зоналаштыруны, инженер, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерүне, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигый территорияләрне саклауга, экологик һәм санитар иминлеккә шәһәр төзелеше таләпләрен билгели торган төп шәһәр төзелеше документы булып тора.

Коштаулы авыл жирлегенең генераль планын эшлэгәндә территорияль планлаштыруның төп максатлары булып тора:

федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъекты законнары нигезендә территорияне үстерү белән идарә итүнең нәтиҗәле коралын булдыру;

муниципаль берәмлек буларак авыл жирлегенең бөтенлеген территорияль планлаштыру чаралары белән тәмин итү;

инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы үсешен исәпкә алып, жирлекнең рекреацион һәм социаль-иқтисади потенциалын максималь ачуга туры килә торган планлаштыру оешмасы, территорияне функциональ зоналаштыру һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру өчен шартлар тудыру буенча рациональ карарлар эшләү;

Генераль планың проект карарлары планлаштыру структурасын оештыру, жирлекнең территорияль, инфраструктура һәм социаль-иқтисади үсеше, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эшләү, территорияль зоналардан файдалануның хокукий режимын билгеләүче, инвестицион үсеш зоналарын билгеләү мәсьәләләрен комплекслы хәл итү өчен нигез булып тора.

Бу максатларны тормышка ашыру территорияль планлаштыруның түбәндәге бурычларын хәл итү юлы белән башкарыла:

бу проблемаларны хәл итүне тәмин итә торган торак пунктлар территориясен шәһәр төзелеше үсеше проблемаларын ачыклау, гамәлдә булган тормыш тәмин итү ресурслары параметрларын анализлау, шулай ук шәһәр төзелеше буенча аерым кабул ителгән карарлар нигезендә;

территорияне функциональ зоналаштыру (функциональ зоналарның планлаштырылган чикләрен чагылдыру);

алга таба шәһәр төзелешен зоналаштыру өчен территорияләрне гармонияле һәм тотрыклы үстерү өчен алшартлар тудыра торган торак пунктларның оптималь функциональ-планлаштыру структурасын эшләү, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эзәрләү;

Коштаулы авыл жирлеге үсешенең параметрлары системасын билгеләү;

әйләнә-тирә табигый мохитне саклау шартларында авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген тәмин итү буенча беренчел чаралар һәм гамәлләр исемлеген эзәрләү;

планлаштырылган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, сәнәгать, энергетика, транспорт һәм элемтә жирләренең гамәлдәге һәм планлаштырылган чикләре.

КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ БҮГЕНГЕ ТОРЫШЫ

Икътисади-географик урыны. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлеге башлыгы урынбасары Коштаулы авыл жирлеге чиге " Аерым муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен үзгәртү һәм «Апас муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында «Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында» 2014 елның 30 декабрендәге 151-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде.

Коштавы авыл жирлеге составына, бу закон нигезендә, Коштавы (административ Үзәк) авылы, Кара Борнаш авылы, Килдураз тимер юл станциясе поселогы керә.

Коштавы авыл жирлеге Татарстан Республикасының көнбатыш өлешендә, Апас муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Коштавы авыл жирлеге Дәвеш, Кызылтау, Урта Балтай авыл жирлекләре һәм Буа муниципаль районы белән чиктәш.

Коштавы авыл жирлегенең гомуми мәйданы 2664,9 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы – 208,3 га, шулардан: Коштавы авылы-97,6 га, Караборнаш авылы-54,7 га, Кильдураз тимер юл станциясе поселогы-56,0 га.

Коштаулы авыл жирлегендә балалар бакчасы, гомуми белем бирү мәктәбе, ике фельдшер-акушерлык пункты, авыл мәдәният йорты, ике авыл клубы, күп функцияле үзәк, почта бүлекчәсе һәм сәүдә объектлары бар.

Коштаулы авыл жирлегенең агросәнәгать комплексы «Свияга»АХП ЖЧЖ Авыл хужалыгы предприятиесе тарафыннан тәкъдим ителде.

Коштавы авыл жирлегенең Татарстан Республикасының башка жирлекләре һәм районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта «Каратун - Чирмешән - Олы Подберезье» - Дәвеш – Коштавы төбәк автомобиль юлы аша гамәлгә ашырыла. Коштаулы авыл жирлеге территориясе буенча шулай ук Горький тимер юлының «Түбән Вязовые – Чынлы»участогы да уза.

Роле урнаштыру системасында

Коштаулы авыл жирлегенең территориаль оешмасы Апас муниципаль районының күчерү системасының бер өлеше булып тора, ул территориянең гомуми үсеш билгеләре белән дә, конкрет шәһәр төзелеше ситуацияләре белән дә характерлана. Агросәнәгать комплексын үстерү, сәнәгать һәм житештерү-эшлекле функцияләр башкару өчен уңай булган табигый, социаль-икътисади, демографик шартларның бергә кушылуы буенча, Апас муниципаль районы күчерүнең бөтен системасы буларак карала.

Күчерү системасында төп системалы фактор булып автомобиль юлы тора, аның буенча торак пунктларның бер-берсе белән һәм Апас ш.т. п. район үзәге белән элемтәләре тормышка ашырыла.

Икенче система барлыкка китерүче фактор булып елга челтәре тора, аның буенча тарихи үсеш нәтижәсендә жирлек, район һәм Татарстан Республикасының бөтен территориясеннән күчерү системасы барлыкка килә башлады.

2017 ел башына Коштаулы авыл жирлегенең уртача тыгызлыгы 1 кв. км. тәшкил итә.

Коштаулы авыл жирлеге территориясендә 650 кеше яши: Коштавы авылы – жирлек үзәге, Кара Борнаш авылы һәм Килдураз станциясе тимер юл станциясе-рядовой торак пунктлар.

Коштаулы авыл жирлегеннән күчерү системасы ике оранглы характерда.

Анда административ функцияләр, мәгариф оешмалары, мәдәният учреждениеләре, медицина оешмалары, сәүдә предприятиеләре урнашкан.

Икенче рангны Кара Борнаш авылы били, халык саны 101 кеше һәм Кильдураз станциясе т/ю.п., гомуми халык саны 272 кеше. Характеристика земельного фонда

Категорияләр буенча жир фондын бүлү

Теге яки бу территория чикләрендә урнашкан барлык жирләр дә аның жир ресурслары буларак карала, алар йә хужалык әйләнешенә җәлеп ителә, йә анда файдаланылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Жир кодексының 1 п. 7 статьясы нигезендә Россия Федерациясендә жирләр максатчан билгеләнеше буенча түбәндәге категорияләргә бүленә:

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр;

торак пункт жирләре;

космик эшчәнлеккә тәмин итү өчен жир, оборона, куркынычсызлык жирләре һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр;

аеруча саклана торган территорияләр һәм объектлар жирләре;

урман фонды жирләре;

су фонды жирләре;

запас жирләр.

Коштаулы авыл жирлегенә гомуми мәйданы 2664,9 га тәшкил итә (картографик материал буенча).

Урман фонды жирләре 3,6 га мәйданны били, бу авыл жирлегенә барлык мәйданының 0,1% ын тәшкил итә (картографик материал буенча).

Коштаулы авыл жирлеге территориясенә калган категорияләре буенча мәгълүмат юк.

Милек рәвешләре буенча жир фондын бүлү

Коштаулы авыл жирлеге территориясендә федераль милектәге жирләр турында мәгълүмат юк. Әмма, Урман кодексының 8 статьясы нигезендә, урман фонды жирләре составында урман кишәрлекләре Федераль милектә тора. Шулай итеп, Коштаулы авыл жирлеге чикләрендә федераль милектәге жирләрнең гомуми мәйданы 3,6 га тәшкил итә.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы мәгълүматларына караганда, Коштаулы авыл жирлегендә республика милкендә булган жир кишәрлеге бар, аның мәйданы 126,01 га тәшкил итә.

Информации о наличии земельных участков в иных видах и правах Коштаулы авыл жирлегендә милек юк.

2.3. Территориянең социаль-иқтисади потенциалы

2.3.1. Демографик потенциал

Демографик фактор территорияне хужалык итү дәрәжәсенә һәм җәмгыятьнең иқтисадый үсешенә зур йогынты ясый.

Коштаулы авыл жирлеген башкарма комитеты биргән мәғлүматларга караганда, 2017 ел башына халык саны 650 кеше тәшкил иткән.

Коштаулы авыл жирлеген демографик структурасы торак пунктлар киселешендә 2.3.1 таблицасында тәкъдим ителгән. Таблица 2.3.1

Коштаулы авыл жирлеген демографик структурасы һәм халык хәрәкәте 2017 ел башына

Торак пунктның исеме	Кошта улы	Кара Борнаш	Килдур аз	Кошта авыл улы жирлеген бүсчә барлығы
Халык саны, Барлығы	277	101	272	650
Сабыйлык:	56	10	36	102
1 яшькә кадәр	0	0	0	0
1-6 яшь	22	2	16	40
7-15 яшь	34	8	20	62
Эшкә яраклы:	133	54	150	337
16-17 яшь	5	0	10	15
18-54 яшь хатын-кызлар өчен	57	34	69	160
18-59 яшь ирләр өчен	71	20	71	162
Пенсия яшенә:	88	37	86	211
55 яшьтән өлкәнрәк хатын- кызлар өчен	62	23	57	142
60 яшьтән өлкәнрәк ир-атлар өчен	26	14	29	69

Торак пунктның исеме	Кошта улы	Кара Борнаш	Килдур аз	Кошта улы авыл жирлеген бүеэча барлығы
Халыкның гомуми үсеше	-14	-3	-10	-27
Табиғый	-7	-4	-5	-16
Яралу	0	0	0	0
Кату	7	4	5	16
Механик	-7	1	-5	-11
Килу	8	2	4	14
Китү	15	1	9	25

Таблицада күренгәнчә, жирлекнең иң зур торак пунктлары-Коштавы авылы, анда халыкның күп өлеше яши – 42,6%, һәм Килдураз станциясенә барлык халыкның 41,8% ы яши.

Коштаулы авыл жирлегендә эш яшендәге (337 кеше) эшкә яраксыз яштан югары (211 кеше). Шулай итеп, гамәлдәге торак пунктларның яш структурасы эшкә яраклы яштәге халыкның шактый өлеше, пенсия яшендәге затларның уртача саны һәм эшкә яраклы яштән кечерәк төркемнәренә түбән дәрәжәсә белән характерлана.

Югарыда китерелгән мәғлүматлардан күренгәнчә, 2017 ел башына жирлектә туучылар саны күбрәк. Нәтижәдә, халыкның табиғый үсеше тискәре әһәмияткә ия.

Халыкның миграцион үсеше тискәре әһәмияткә ия, чыгулар саны халыкның Коштавы авыл жирлегенә килүеннән күпчелеккә тәшкил итә, һәм нәтижәдә халыкның гомуми артуы тискәре әһәмияткә ия

2.3.2. Житештерү территорияләре

Коштаулы авыл жирлегенә территориясендә гамәлдәге житештерү объектлары юк.

Коштавы авылында эшләп булмый торган май заводы, Кильдураз станциясенә тимер юл бистәсендә гамәлдә булмаган сәнәгать складлары бар.

2.3.3. Агросәнәгать комплексы

Агросәнәгать комплексы азык-төлек житештерү һәм алар белән халыкны тәмин итү, авыл хужалыгы өчен житештерү чаралары житештерү һәм авыл хужалыгына хезмәт күрсәтү белән шөгыльләнүче макроикътисад тармаклары жыйнагы булып тора.

Агросәнәгать комплексының мөһим тармаклары-үсемлекчелек һәм терлекчелек.

Коштаулы авыл жирлегенә төп авыл хужалыгы специальләшүе – терлекчелек, бөртекле игенчелек, терлек азыгы житештерү.

Үсемлекчелек мәдәни үсемлекләрнең билгеле бер төркемнәрен үстерү белән бәйлә тармакларга бүленә. Алар арасында бөртеклеләр хужалыгы, бәрәңге һәм яшелчәчелек, техник культуралар үстерү, терлек азыгы житештерү (азык культуралары үстерү) һәм бакчачылык төп булып тора.

Коштаулы авыл жирлегә территориясендә түбәндәгә агросәнәгать комплексы объектлары эшли:

Коштавы авылы янында «Свияга» АХП ЖЧЖ эре мөгезле терлек азыгы майданчыгы;

жирлекнең көньяк-көнчыгыш өлешендә «Свияга» АХП ЖЧЖ терлекләре өчен жәйге лагерь.

Шулай ук жирлек территориясендә агросәнәгать комплексы объектлары да бар: Караборнаш авылындагы «Свияга» АХП ЖЧЖ кошчылык фермасы, Коштавы авылы янындагы «Свияга» АХП ЖЧЖ мөгезле эре терлек фермасы.

2.3.4. Урман комплексы

Россия Федерациясе Урман кодексы, шулай ук Россия Федерациясе Жир кодексы, урман фонды жирләренә урман белән капланмаган һәм урман белән капланмаган жирләр керә.

Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә, урман фонды жирләренә урман жирләре (урман үсемлекләре белән капланган һәм ул капланмаган, эмма аны торгызу өчен билгеләнгән – киселгән, Гәр, сирәк, прогалиннар һәм башкалар) һәм урман хужалыгын алып бару өчен билгеләнгән урман булмаган жирләр (сукмактар, юллар, сазлыктар һәм башкалар) керә. Оборона жирләрендә һәм торак пункт жирләрендә урнашкан урманнардан, шулай ук урман фондына кермәгән урман утыртмаларыннан кала, барлык урманнар да урман фондын тәшкил итә.

Коштаулы авыл жирлегә территориясендә урман фонды жирләре 3,6 га били, бу жирлекнең барлык майданының 0,1% ын тәшкил итә.

Коштаулы авыл жирлегә территориясендә Төбәк-Чиркәү участок урманчылыгының «Буа урманчылыгы» ДКУ урманнары урнашкан.

Урман фонды урманнарыннан тыш, жирлек территориясендә урман жирләре һәм урман фондына кермәгән урман утыртмалары да бар. Әлеге урман утыртмалары авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләрдә, сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиоташырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен жирләрдә, оборона, куркынычсызлык жирләрендә һәм башка махсус билгеләнештәгә жирләрдә урнашкан. Һәм Тискәре табигый, антропоген һәм техноген күренешләрдән жирләрне яклауны тәмин итү өчен билгеләнгән.

Урман фондын максатчан билгеләнеше һәм саклау категорияләре буенча бүлү

Урман фонды жирләрендә урнашкан урманнар максатчан билгеләнеше буенча саклагыч, эксплуатацион һәм резерв урманнарга бүленә.

Коштаулы авыл жирлегә чикләрендә урнашкан урман фондының барлык майданы саклагыч урманнар белән тәкъдим ителгән.

Саклагыч урманнар, саклау, саклау, санитар-гигиена, сәламәтләндерү һәм урманнарның башка файдалы функцияләрен саклау максатларында, саклау урманнарын максатчан билгеләү һәм алар башкара торган файдалы функцияләр белән бер үк вакытта файдалану шарты белән үзләштерелгә тиеш.

Саклау урманнары авыл жирлеге территориясендә кыйммәтле урман – чүлле, ярымпустын, урман-дала зоналарында, дала, тауларда урнашкан урманнар категориясе тарафыннан тәкъдим ителгән.

2.3.5. Торак фонды

2017 елның 1 гыйнварына Коштаулы авыл жирлегенең торак фонды күләме 19,95 мең кв.м гомуми торак мәйданы тәшкил итә. Хәзерге вакытта Коштаулы авыл жирлегенең торак фонды шәхси һәм күп фатирлы йортлар белән тәкъдим ителгән

Таблица 2.3.2

Коштаулы авыл жирлегенең гомумдәге торак фондының характеристикасы

Исем	Житешлек, кв. м/кеше	Күпфатирлы торак фонды, мең кв. м.	Шәхси торак фонды, мең кв. м.
Коштаулы авыл жирлеге, шул исәптән:	30,7	1,16	18,79
Коштаулы авылы	25,5	-	7,06
Кара Борнаш авылы	34,2	-	3,45
Килдураз тимер юл станциясе	34,7	1,16	8,28

Күп фатирлы торак йорт гомуми мәйданы 1,16 мең кв.метр булган ике катлы торак йортлар белән тәкъдим ителгән һәм Кильдураз станциясенең тимер юл бистәсендә урнашкан.

Халыкның торак белән тәмин ителеше күрсәткече (бер кешегә гомуми мәйданның квадрат метры) тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын характерлаучы күрсәткечләрнең берсе булып тора. Коштаулы авыл жирлеге буенча 2017 ел башына бер кешегә 30,7 кв. м гомуми торак мәйданы туры килә. Апас муниципаль районы буенча уртача торак белән тәмин ителеш 2017 ел башына авыл жирендә 32,8 кв. м тәшкил итә.. Татарстан Республикасы авыл жирлеге буенча уртача тәмин ителеш бер кешегә 30,1 кв .метр гомуми торак мәйданы тәшкил итә.

Коштаулы авыл жирлеге торак пунктлары буенча торак белән тәмин ителешнең бер аз аерылуы күзәтелә:

- Коштавы авылы-25,5 кв. м/кеше.;
- Караборнаш авылы-34,2 кв. м/кеше;
- Килдураз тимер юл станциясе поселогы - 34,7 кв. м/кеше.

Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, ТИБ РДУП балансында бөтен торак фонд бар, шул исәптән даими яшәүчедән башка. Коштаулы авыл жирлегендәге торак йортларның бер өлеше ташландык һәм язылмаган кешеләр өчен йортлар (вакытлыча яшәү өчен торак) булып тора

Шулай итеп, әгәр дә даими халык һәм торак фондын икенче торак өчен ташландык тораксыз һәм торак фондыннан башка исәпкә алсак, халыкның торак белән тәэмин ителеше күрсәткече 21,2 кв. м. га кадәр кими.:

Коштавы авылы-17,0 кв. м/кеше;

Караборнаш авылы-23,3 кв. м./кеше;

Килдураз тимер юл станциясе поселогы-24,6 кв. м. / кеше

Соңгы 5 елда Коштаулы авыл жирлегендә 4 шәхси торак йорт файдалануга тапшырылган, уртача 1 индивидуаль йортның күләме 75 кв. м. тәшкил итә.

2.3.6. Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү объектлары

Мәгариф оешмалары

Хәзерге вакытта Коштаулы авыл жирлегендә 10 урынга исәпләнгән проект бакчасы бар. Балалар бакчасына йөрүче балалар саны 6 кеше. Балалар бакчасы проект сыйдырышлылыгыннан 60% ка тулган. Халыкның мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында урыннар белән тәэмин ителеше норматив ихтыяжның 29% ын тәшкил итә.

Хәзерге вакытта Коштаулы авыл жирлегендә 80 укучыга исәпләнгән проект егәрлеге Кильдураз станциясендәге төп гомуми белем бирү мәктәбе эшли. Мәктәптә укучылар саны 50 кеше тәшкил итә, димәк, мәктәп проект сыйдырышлылыгыннан 63% ка тулган. Гомуми белем бирү оешмаларында урыннар белән тәэмин ителеш халыкның норматив ихтыяжыннан 92% тәшкил итә

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Хәзерге вакытта Килдураз станциясенә төп мәктәбе каршында Коштаулы авыл жирлегендә балалар ижаты түгәрәкләре эшли. Өстәмә белем бирү оешмалары белән тәэмин ителеш норматив ихтыяжның 33% тәшкил итә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Апас муниципаль районы халкына медицина хезмәте күрсәтүне поликлиника белән (тәүлегенә 76 койка) һәм Урта Балтай табиблык амбулаториясе (тәүлек бие эшли торган 3 койка, сменага 50 кеше керә) гамәлгә ашыра. Тулаем алганда, район буенча тәэмин ителеш норманың 27 процентын гына тәшкил итә. Больничный койкалар белән тәэмин ителешнең житәрлек дәрәжәдә булмавы Гомумроссия койка-көнгә санын киметү тенденциясенә (койкада булу көнгә) һәм беренчел медик-санитар ярдәмнен ролен көчәйтүгә һәм сыйфатын арттыруга юнәлдерелгән структур үзгәртеп корулар уздыруга бәйле рәвештә, бер елга койка эше көнгәренә артуына бәйле.

Апас муниципаль районы халкына кичектергесез медицина ярдәме күрсәтү өчен үзәк район хастаханәсе каршындагы ашыгыч медицина ярдәме станциясе бар, аның карамагында 5 махсуслаштырылган автомобиль бар. Район үзәк хастаханәсе каршындагы ашыгыч медицина ярдәме станциясе бөтен районга тулаем хезмәт күрсәтә.

Ашыгыч медицина ярдәме станциясенә куәте махсуслаштырылган автомобильнең 15 минутлык үтеп керү зонасы чикләрендә 1 автомобиль нормасыннан чыгып исәпләнә. Коштаулы авыл жирлеге ашыгыч медицина ярдәме станциясенә хезмәт күрсәтү норматив радиусында урнашмаган.

Сәламәтлек саклау системасында иң мөһим сектор булып амбулатор-сырхауханә хезмәте тора, аның торышына бөтен тармак эшчәнлегенә нәтижелеләге һәм сыйфаты, шулай ук күп кенә медик-социаль проблемаларны хәл итү бәйле.

Коштаулы авыл жирлеге халкына медицина хезмәте ике фельдшер-акушерлык пункты башкара: бер сменада 8 кеше була ала, ә Караборнаш авылында-проект егәрлеге. Килдураз станциясенә тимер юл бистәсендә медицина пункты эшли, ул Татарстан Республикасы

Министрлар Кабинетының 2016 елның 30 декабрендәге 3242-р номерлы боерыгы белән расланган күпфункцияле үзәкләр төзү программасы нигезендә 2017 елда төзелгән яңа күпфункцияле үзәк бинасында урнашкан.

Дәвалау-профилактик медицина оешмалары белән халыкның тәмин ителеше норматив ихтыяжның 136% ын тәшкил итә.

Мәдәни-ял итү учреждениеләре

Коштаулы авыл жирлегендә 100 урынга исәпләнгән Мәдәният йорты эшли, Килдураз станциясе һәм Кара Борнаш авылларында 50шәр урынга исәпләнгән авыл клублары эшли. Клуб учреждениеләре белән тәмин ителеш норматив ихтыяжның 121% тәшкил итә.

Кильдураз станциясенә тимер юл бистәсендәге авыл клубы яңа күпфункцияле үзәк бинасында урнашкан.

Коштаулы авыл жирлеге китапханәләренә норматив ихтыяж 5,2 мең данә китап фонды тәшкил итә. Хәзерге вакытта Коштаулы авылында 8,5 мең данә китап фонды белән китапханә эшли. Халыкның китапханәләр белән тәмин ителеше норматив ихтыяжның 163% ын тәшкил итә.

Спортивные учреждения. Плоскостные спортивные сооружения

В Куштовском сельском поселении спортивные залы и плоскостные спортивные сооружения отсутствуют.

Мәдәни билгеләнештәге объектлар

Борнаш авылында мәчет урнашкан.

Сәүдә предприятиеләре

Коштаулы авыл жирлеге кибетләренә гомуми сәүдә мәйданы 80 кв.м тәшкил итә (Коштавы авылында – 20 кв. м, Караборнаш авылында – 20 кв. м, Кильдураз станциясенә тимер юл бистәсендә - 40 кв. м сәүдә мәйданы). Барлык авыл жирлеге кибетләренә сәүдә мәйданы норматив ихтыяжның 41% ын тәшкил итә.

Кредит-финанс учреждениеләре һәм элемент предприятиеләре

Килдураз тимер юл станциясенә Коштаулы авыл жирлегендә почта элемент бүлгә бар.

Жәмәгәт туклануы предприятиеләре

Коштаулы авыл жирлегендә жәмәгәт туклануы предприятиеләре юк.

Көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре

Бүгенге көндә Коштаулы авыл жирлегендә көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре юк.

Полиция

Коштаулы авыл жирлегендә полициянең участок пунктлары юк.

Коштаулы авыл жирлегенә хезмәт күрсәтү объектларына булган халыкның ихтыяжы халыкның гомумдәге демографик структурасы, шулай ук «шәһәр төзелеше» кагыйдәләр жыйнагы тәкъдим иткән нормативларга туры китереп исәпләнгән. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү " СНиП 2.07.01-89 * актуальләштерелгән редакциясе, ТР Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы карары белән. «2019 елга кадәр ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» № 42, ТР шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (ТР Министрлар Кабинетының 27.12.2013 ел 1071 нче номерлы карары) һәм башка тармак нормалары

2.3.7. Коммуналь хезмэт күрсәтү объектлары (зиратлар)

Коштаулы авыл жирлегендә 5,08 га майданда эшләп килүче 3 зират бар:

Килдураз станциясенә тимер юл поселогында 0,199 га майданлы («торак пункт жирләре» категориясендәге жир кишәрлегендә 16:08:110101:601 кадастр номеры булган жир кишәрлегендә), тулысынча-90%. Зиратның буш территорияләре 0,02 га тәшкил итә;

Коштавы авылы зиратында 3,62 га майданлы (16:08:000000:776 кадастр номеры булган жир кишәрлегендә «торак пункт жирләре» категориясендәге), тулысынча – 90%. Зиратның буш территорияләре 0,36 га тәшкил итә;

Караборнаш авылыннан көньяк-көнчыгышка таба 1,46 га майданлы (кадастр номеры 16:08:110404:109 «авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр» категориясендәге жир кишәрлегендә), тулысынча-85%. Зиратның буш территорияләре 0,22 га тәшкил итә.

Шулай ук Коштавы авылында 0,46 га майданлы («торак пункт жирләре» категориясендәге 16:08:110201:192 кадастр номеры булган жир кишәрлегендә), тулысынча – 100%.

Авыл жирлегенә гамәлдәге барлык зиратларының тулыланмаган территорияләренә гомуми майданы 0,6 га тәшкил итә.

0,24 га норматив буенча 1000 кешегә Коштавы авыл жирлеге халкының традицион күмү зиратларында булган норматив ихтыяжы 0,16 га тәшкил итә.

2.4. Туристик-рекреацион потенциал. Жирле халыкның ялын оештыру

Туристлык индустриясенә жәлеп ителгән объектларның һәм ресурсларның булуы һәм аларны территориаль урнаштыру территориянең туристик-рекреацион потенциалын формалаштыра, аны бәяләү Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы кысаларында үткәрелде.

Территориянең туристик-рекреацион потенциалына бәя бирүгә шактый күп факторлар йогынты ясый, шул исәптән, залеска баскан территорияләрнең, су объектларының булуы, тирәлекнең пычрану буенча эре чыганаclarның булмавы, аеруча саклана торган табигый территорияләрнең булуы, тарихи-мәдәни объектларның булуы.

Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә Коштавы авыл жирлеге рекреация максатлары өчен территорияне аеруча уңай бәяләүче жирлекләргә карый, бу санитар-саклау зоналарының һәм куркыныч табигый процессларның азлыгына бәйле.

Туристик-рекреацион әһәмияттәге объектлардан жирлек территориясендә Коштавы авылында мәдәни-массакүләм чаралар үткөрү урыны, Караборнаш авылында чишмә төзекләндерелгән. Коштаулы авылында шулай ук мәчет эшли.

Коштаулы авыл жирлегенә гидрография чөлтәре Зөя елгасы (региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле), Бола елгасы һәм күлләр белән күрсәтелгән. Коштауда 3,6 га майданлы күл, жирлекнең көньяк өлешендә 2,2 га майданлы ике күл, Коштавыдан 2,6 га көнчыгыштарак урнашкан өч Күл, Караборнаш авылында 1,0 га майданлы күл бар. Күлләр рекреацион һәм авыл хужалыгы максатларында кулланыла.

Коштаулы авыл жирлегенә рекреацион ресурслары шулай ук жирле халык өчен кулланыла торган саклау урманнары (Урман жиләк-жимеш, жиләк-жимеш, декоратив үсемлекләр, дару үләннәре жыю һәм эзәрләү) белән тәэмин ителә. Шулай ук табигать-рекреация үзлекләре булган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр, агач-куак үсемлекләре белән капланган болыннар һәм көтүлекләр бар.

2.5. Тарихи-мәдәни мирас

Россия Федерациясенә 2002 елның 25 июнендәге Федераль законы нигезендә. Дәүләт Думасы тарафыннан 2002 елның 24 маенда кабул ителгән, Федерация Советы тарафыннан 2002 елның 14 июнендә хупланган), Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (алга таба-Тарихи һәм мәдәни ядкарьләргә), мәдәни мирас объектларына (алга таба-мәдәни мирас объектлары – тарихи вакыйгалар нәтижәсендә барлыкка килгән, тарих, археология, архитектура, шәһәр төзелеше, сәнгать һәм техника, фән һәм техника, эстетика, этнология яки антропология, социаль мәдәният,

мәдәниятнең барлыкка килүе һәм үсеше турындагы мәгълүматның чын чыганагы булып торган һәм алар белән бәйләүчеләр күчмә милек объектлары санала.

Коштаулы авыл җирлегенә территориясендә Апас муниципаль районы тарих һәм мәдәният объектлары (археология һәйкәлләре), аерым алганда, ачылган объектлар урнашкан:

Коштаулы авылынан көнбатышка таба урнашкан " Коштаулы зираты» ;

Коштаулы авылынан 0,7 км көньяк-көнчыгышка таба урнашкан» Коштаулы авыл урыны";

Караборнаш авылынан 0,3 км төньяк-көнчыгышка таба урнашкан» Караборнаш авылы".

2.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасы

Транспорт, башка инфраструктура тармаклары белән беррәттән, социаль һәм икътисади максатларга ирешүдә мөһим инструмент булып, җәмгыять тормышының база шартларын тәмин итә.

Коштаулы авыл җирлегенә транспорт структурасы Апас муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул, үз чиратында, Татарстан Республикасының транспорт челтәренә тоташтырылган һәм автомобиль транспорты белән тәмин ителгән.

Бу бүлектә Коштаулы җирлегенә гомуми кулланылыштагы автомобиль юллары челтәре милек формасы һәм функциональ билгеләнеше буенча ике категориядә (юнәлештә) карала.

Установите приложение на смартфон и работайте офлайн

+Установить Переводчик

Переводите в Яндекс.Браузере

Автомобильные дороги

По форме собственности существующие автомобильные дороги Куштовского сельского поселения представлены дорогой регионального значения.

«Каратун - Чирмешән - Олы Подберезье» - Дәвеш – Коштаулы автомобиль юлы төбәк эһәмиятендәге автомобиль юлы булып тора, Караборнаш авылы, Кильдураз станциясе тимер юлы аша һәм Коштаулы авылына кадәр 4,6 км озынлыкта асфальт-бетон өслеккә 4,6 км озынлыктагы юл уза.

Тимер юл транспорты

Коштаулы авыл җирлегенә территориясә буенча Кильдураз станциясенә тимер юл станциясә белән 6,9 км озынлыктагы «Түбән Вязовые – Чынлы» тимер юл участогы уза.

2.7. Инженерлык инфраструктурасы

2.7.1. Су белән тәмин итү

Коштаулы авыл җирлегенә авылларында яшәүчеләр хужалык-эчә торган су белән тәмин итү өчен җир асты суларын куллана. Халык су белән артезиан скважиналарыннан, төзекләндерелгән чишмәләрдән, үз көе һәм скважиналардан файдалана

Су скважиналар белән алына. 1 нче күтәргеч насос станциясә Су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән, скважиналар Тамагы павильон белән ябык. Су скважинадан су башнясына керә, аннары үзе су челтәренә керә һәм кулланучыларга бирелә. Чистарту корылмалары, суны исәпкә алу узелы юк, кулланучыларга башлангыч (табигый) су бирелә.

Гидрокарбонат магниево-кальций суының химик составы буенча су СанПин 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су» таләпләренә җавап бирә.

Су белән тәмин итү системасы, хужалык-эчәргә яраклы һәм янгынга каршы ихтияҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, түбән басым белән кабул ителгән. Су челтәрләре, нигездә, 110 мм диаметрлы ПНДАН салынган.

Су башнясы торак пунктны су белән тәмин итүне көйли, челтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасы саклай.

Агросәнәгать комплексы объектларын («Свияга» АХП ЖЧЖ мөгезле эре терлек фермалары) су белән тәмин итү үз су чыганаclarыннан (артезиан скважиналарыннан) гамәлгә ашырыла.

Суүткәргеч челтәренең проблемалы характеристикалары булып торалар:

су челтәренең тузган участокларын вакытында алыштырмау, шуңа бәйле рәвештә еш аварияләр һәм су агу күзәтелә;

суүткәргечләрнең тузганлыгы аркасында суны икенчел пычрату;

су чыгымнарын исәпкә алу приборлары белән торак төзелеше тәмин ителешенең житәрлек дәрәжәдә булмавы.

2.7.2. Канализация

Коштаулы авыл жирлегендә үзәкләштерелгән су бүлү системасы юк. Күп фатирлы йортлардан һәм социаль, мәдәни – көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларыннан агып төшүче сулар септикага жыела.

Йорт яны жир кишәрлекләре белән шәхси йортларда яшәүче халык, гидроизоляция тиешле дәрәжәдә булмаган септик яки пычрак чокырлар белән файдалана, бу исә территориянең пычрануына китерә.

Жирлек территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын бүлү жайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбәнәйтелгән урыннарына башкарыла.

2.7.3. Территорияне санитар чистарту

Бу бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук бистә территорияләрен жыештыру мәсьәләләре карала.

Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганаclarын ачыклау, утильләштерелмәгән индустриаль калдыкларны юк итү, зарарсызландыру мәсьәләләре «әйләнә-тирә мохитне саклау»бүлегендә карала.

Гамәлдәге төзелеш каты коммуналь калдыклар барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 һәм 5нче куркыныч класслы калдыкларга кертеп була.

Бүгенге көндә Коштаулы авыл жирлеге территориясендә план буенча чистарту эшләре юк. Авыл халкы чүп-чарны санкцияләнгән чүплекләргә үзләре чыгара.:

Коштаудан көньяк-көнбатыштарак. Чүплек өчен территориянең мәйданы-0,4 га, урнаштырылган калдыкларның күләме – 90 куб. м.

көнъяктан Кильдураз ст. Чүплек өчен территориянең мәйданы-0,4 га, урнаштырылган калдыкларның күләме – 90 куб. м.

Караборнаш авылының көньяк-көнчыгыш чиге. Чүплек өчен территориянең мәйданы-0,5 га, урнаштырылган калдыкларның күләме – 120 куб. м.

Каты көнкүреш калдыклары жыю өчен контейнер майданчыклары, шулай ук эре габаритлы калдыкларны жыю өчен бункерлар юк.

Авыл жирлеге территориясендә тирес һәм тирес барлыкка килү чыганагы-терлекчелек предприятиеләре һәм шәхси ярдәмче хужалыklar. Гамәлдәге ферма территориясендә (Коштавы т. п. янында) ачык типтагы тирес саклау урыны урнашкан. Шулай итеп, терлекчелек калдыклары фермалар, йорт яны участокларында вакытлыча бортлана, алга таба органик ашлама буларак файдаланыла.

Шулай ук авыл жирлеге территориясендә 1 биотермик чокыр һәм 1 себер язвасы үлэт базы бар.

2.7.4. Жылылык белән тәмин итү

Коштавы авыл жирлеге нигездә утарлар төзелешенең шәхси йортлары белән төзелгән.

Утарлар төзелешен жылыту түбән басымлы табигый газда эшләүче 2 яки бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннары жылылык белән тәмин итүнең локаль чыганаclarыннан башкарыла.

Авыл жирлегенең ижтимагый оешмалары (мәктәпләр, авыл мәдәният йорты,СК) аз куәтле казаннар белән 100 кВт.га кадәр һәм аннан да кимрәк булган автоном котельнялардан файдалана. Пар казаннары һәм индивидуаль газ казаннары өчен табигый газ ягулык булып хезмәт итә.

Коштаулы авыл жирлегенең жылылык белән тәэмин итү системасы казаннарының составы һәм характеристикасы турында мәғлүматлар юк.

2.7.5. Газ белән тәэмин итү

Хәзерге вақытта Коштаулы авыл жирлеген газ белән тәэмин итү югары басымлы магистраль газүткәргечтән, бүлгеч газүткәргечләр һәм газ бүлү станциясе (ГРС) аша башкарыла.

Коштаулы авыл жирлегенең авыл торак пунктларына табигый газ «Урта Балтай т.п.» ГРСТАН югары басымлы поселокара газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП, ШРП) кадәр бирелә. Аннан соң түбән басым челтәрләре буенча кулланучыга турыдан-туры

2.7.6. Электр белән тәэмин итү

Коштаулы авыл жирлеген электр белән тәэмин итү 2.7.6.1 таблицасындагы югары вольтлы подстанцияләрдән башкарыла.

Районның электр белән тәэмин ителеше ВЛ-10 кВ һава линияләре белән башкарылган.

Тимер-бетон һәм тимер-бетон терәк һәм тимер-б вставками агач тибы. Физик торышы канәгатьләнәрлек. Терәкләрне алыштыру таләп ителми. Барлык электр энергиясе тапшыру линияләре үзара резервлана.

Коштаулы авыл жирлеге электр челтәрләренең схемалы чишелеш тибы— кольцевая һәм радиаль. Әлеге схемалар торак пунктларны һәм сәнәгать производстволарын тиешле дәрәжәдә электр белән тәэмин итә һәм көчле үзгәрешләр таләп итми.

РФ Хөкүмәтенең 31.08.06 ел, № 530 карары нигезендә, анда актив һәм реактив егәрлекне куллану нисбәтенең зурлыгын исәпләү тәртибе расланган. Актив һәм реактив егәрлек арасындагы нисбәт аермасы үзгәргән очракта, 0,94 чикләрдә ф косинусын тоту буенча чаралар күрү каралган.

Югары вольтлы жиһазларны саклау өчен Коштаулы авыл жирлеге подстанцияләрендә саклау һәм автоматиканың төрле төрләре урнаштырылган: көч трансформаторларында газ саклау, дифференциаль ток саклау, Максималь ток яклавы, кыздырудан һәм артык йөктән саклау, май дәрәжәсен төшерүдән саклау, киеренкелек юкка чыгудан саклану.

2.7.7. Азотлы челтәрләр

Хәзерге вақытта Коштаулы авыл жирлеген телефонлаштыру АТС автоматлаштырылган телефон станциясеннән башкарыла (генераль план эшләнгән вақытта АТС характеристикалары бирелмәде).

Чыбык үткәргечле тапшыру станциясенең, радиоузелларның урнашу урыны турында мәғлүматлар юк.

Элемтә шкаф системасы буенча турыдан-туры туклану зонасы белән оештырылган. Линия хужалыгы-кабель-һава, траншея һәм кабель канализациясе кабельләре, һава буенча Терәкләрдә эшләнгән. Коштаулы авыл жирлеге торак пунктларының гаилә коэффициенты 3,5 кеше кабул ителде, усадьбалар төзелешендә бер йортка бер телефон кабул ителде.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясе белән шәһәрара элемтәләрне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертеп, халыкара сөйләшүләргә тәэмин итә. Шәһәрара элемтә җепселле-оптик тапшыру линиясе белән оештырылган. ТР буенча житәрлек санда каналлар кулланырга мөмкинлек бирә торган физик божра оештырылган. Абонентлар өчен 9 шәһәрара һәм халыкара элемтә операторы сайлау мөмкинлеген бирелә.

«Таттелеком» ААҖ тәкъдим иткән мәғлүматларга караганда, азотлы челтәрләргә алыштыру һәм яңа төзү планлаштырылмый.

Территорияне инженер эзерләү

Район территориясен инженер эзерләүнең максатлары һәм бурычлары

Торак урыннар территорияләрен инженерия ягыннан эзерләүнең максаты булып территориянең физик характеристикаларын яхшырту һәм нәтижәле гражданлык һәм сәнәгать төзелеше өчен шартлар тудыру тора.

Инженерлык эзерлегенә төп бурычы булып район территориясен Начар физик-геологик процесслар тәсиреннән саклау, ташу һәм су басу, грунт сулары дәрәжәсен күтәрү, грунт утырту һәм хәрәкәт итү тора.

Инженерлык эзерлеге буенча чаралар составы, торак урынның планлаштырылган оешмасын исәпкә алып, үзләштерелгән территориянең (рельеф, грунт шартлары, су басу дәрәжәсе, сазлыкның һ. б. ш.) табигый шартларына бәйле рәвештә билгеләнә. Кайбер очракларда инженерлык эзерлеге чаралары архитектура - планлаштыру структурасын һәм торак урыннарның пространстволы композициясен билгели.

2.8.1. Хәзерге хәле

ООС п. 1 "табигый шартлар һәм ресурслар» бүлегенә һәм «куркыныч табигый йогынты геофизикасы "22-01-95" СНИПның 5 бүлегенә туры китереп, жирлекнең табигый шартлары "гади» дип бәяләнә.

Коштаулы авыл жирлеге территориясендә түбәндәге куркыныч табигать процесслары чагылдырылган:

- эрозия процесслары;
- су басу һәм су басу;
- куркынычсызлык;
- кар көртләре.

Эрозия процесслары

Водотокларның эрозия эшчәнлеге территориянең су бүлү массивларын аерып торучы промоин һәм чокырлар барлыкка килүдән гыйбарәт.

Авыл жирлеге территориясендә эрозия эшчәнлеге барышында һәм геологик-геоморфологик факторларга бәйле рәвештә, даими су агымнары (елгалар һәм елгалар), өске грунт массивларын өзүгә китерүче яр буйларын юдырталар.

Авыл жирлеге территориясендә чокыр-балка челтәре начар үсеш алган, Коштавы авылында Тамак өлеше ачыла торган кечкенә генә чокыр белән тәкъдим ителгән.

Су басу (су басу) зонасына керә торган территорияләр)

ГОСТ 22.03-95 "гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Табигый гадәттән тыш хәлләр. Терминнар һәм билгеләмәләр", су астында су астында ташу яки ташу чорында территориянең су белән каплануын аңлыйлар. Су басу зонасы-су агымының Үзәннең үткәрүчәнлек сәләте белән чагыштырганда артуы нәтижәсендә су белән капланган территория. Су басу зонасы - су басу зонасы барлыкка килергә мөмкин яки булыр дип фаразлана торган территория. Су басу-территорияне нормаль файдалануны, анда урнашкан объектларны төзүне һәм эксплуатацияләүне бозучы грунт суларының дәрәжәсен арттыру.

29.08.2013 ел, №1625-р ТР ГТХМ боерыгы һәм ТР ГТХМ мәгълүматлары буенча, Татарстан Республикасының су басу (су басу) зонасына керә торган торак пунктлары исемлеге буенча Коштавы авыл жирлеге территориясендә Караборнаш авылы су басу зонасына элгә. Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы мәгълүматларына караганда, Караборнаш авылында бол елгасы сулары белән су басу күзәтелә. Су басу зонасына 68,7 м БС дәрәжәсендә 6 йорт элгә, анда гомуми халык саны-11.

Авыл жирлеге чикләрендә су басу процессларын үстерергә мөмкин. Су басу процессларына Коштавы авыл жирлеге территориясен борынгы елга үзәннәренә көннәре һәм түбән өлеше дучар ителә. Биредә жир асты сулары сезонлы һәм күпьяллык тирбәлешләр кичерә торган, жир асты суларының тирәнлеге 10-15 м дан артмаган территорияләрдәге су китерә торган дүртенчел аллювиаль комплекскка карый.

РФ Хөкүмәтенең 18.04.2014 ел, № 360 карары белән расланган су басу һәм су басу зоналарының чикләрен билгеләү Кагыйдәләре нигезендә, су басу һәм су басу зоналары чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының жирле үзидарә органнары белән берлектә эзерләнгән башкарма хакимият органы тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белемнәр нигезендә Су ресурслары федераль агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу һәм су басу зоналарының чикләре күчмәсз милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Апас муниципаль районының Коштаулы авыл жирлегендә су басу һәм су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә торак пунктлардан читтә су басу һәм су басу зоналарының чикләре генераль планын карттографик материалларында чагылдырылмаган.

Куркынычсызлык

Авыл жирлеге территориясе Токмовский сводының Көнчыгыш Авылы Казан-Киров урамы белән урнашкан зонага керә.

2011 елның 14.13330.2011 «СНиП 11-7-81* сейсмик районнарда төзелеш " СП буенча хәзерге вакытта гамәлдә булган жирлек территориясе, уртача грунт шартлары өчен, сейсмик зонага керә (В картасы). Карала торган территориядә төзелеш эшләре төзелеш материалларының һәм төзелеш эшләренең сыйфатына карата югары таләпләрне исәпкә алмыйча алып барылырга мөмкин.

Кар көртләре

Апас муниципаль районының Коштаулы авыл жирлеге IV кар районына керә. Шуңа да юлларда кар көртләре сирәк түгел.

Өлеге проектның ЖЧЖ бүлегендәге климат характеристикалары күрсәткечләре буенча, елның кышкы чорында иң күп бураннар ноябрь һәм гыйнвар айларында була, ә кар катламы дәрәжәсе март уртасына кадәр житә.

2.8.2. Район территориясенә табигый йогынтыларның куркынычлыгын комплекслы бәяләү

Карала торган территориядә куркыныч процессларны комплекслы бәяләү үзләштерү өчен уңайлы булмаган участоклар бүлеп бирергә һәм яңа төзелеш өчен территорияне үзләштерүнең максатка ярашлылыгын билгеләргә мөмкинлек бирә. Шул максат белән проектлау этабында авыл жирлеге тарафыннан бирелгән табигый процессларның катлаулылыгына һәм куркынычлыгына бәя бирелә.

ООС п. 1 "табигый шартлар һәм ресурслар» бүлегенә һәм «куркыныч табигый йогынты геофизикасы "22-01-95" СНИПның 5 бүлегенә туры китереп, жирлекнең табигый шартлары " гади»дип бәяләнә.

Табигый шартларның өлеге бәясен алга таба территорияне төзекләндергәндә исәпкә алырга кирәк.

Киләсе этапта табигый процессларның гомумиләштерелгән куркыныч категориясе ачыклана.

Куркыныч табигый процессларны куркынычлык категориясе нигезендә һәм гап-гади математик аппаратны куллану өчен тәртипкә салу өчен, критерийларны төгәл үлчәү таләп ителми, күрсәткечләрне ранжировкалауны кулланабыз

Моның өчен һәр куркыныч категориясенә тиешле ранг бирәбез: "гадәттән тыш куркыныч процесслар» категориясен" 4» рангын үзләштерәбез, ә «уртача куркынычлылар» категориясен-1 «рангы»

Шулай итеп, Б СНИП 22-01-95 кушымтасы нигезендә һәм тәкъдим ителгән ранжировка нигезендә муниципаль берәмлек территориясендә барган табигый процессларның куркынычлык категорияләрен чагылдыручы саннар жыйнагын алабыз (2.8.3 таблица).

Табигый процессларның гомумиләштерелгән куркынычлылык категориясен билгеләү өчен урта арифметик әһәмияткә ия булган исәпләү методикасын кулланабыз.

Авыл жирлегә территориясендә табигый процессларның гомумиләштерелгән категориясенә саны «1». Тәкъдим ителгән ранжирлау нигезендә бу жирлек территориясендә табигый процессларның гомумиләштерелгән куркыныч категориясе "уртача куркынычлылар»категориясенә туры килә дигән сүз. Димәк, районның торак пунктлары территориясендә аларны үстерү өчен турыдан-туры тискәре йогынты ясауча чараларны гына үткәрү таләп ителә.

Нәтижәле метод буларак, жирлек территориясенә табигый процессларның йогынтысын комплекслы бәяләгәндә, картографик алым сайланарга мөмкин.

Картографик метод район территориясендә таратылган куркыныч табигать процесслары турындагы белешмәләргә гомумиләштерү, системалаштыру һәм пространстволы локальләштерүгә нигезләнгән һәм соңгыларын визуализацияләүгә юнәлдерелгән.

Визуализация нигезендә район территориясенә табигый процессларның тәэсирен чагылдыра торган карта булдыру ята. Картада, шулай ук, куркынычның уртача категориясенә карамастан, куркыныч табигый процессларның йогынтысын киметүгә юнәлтелгән чараларны үткәрү мөмкинлеген исәпкә алырга кирәк булган жирлек территориясә участоклары да чагылыш таба.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, проектлауның алдагы стадияләрендә табигать процессларының кеше эшчәнлегенә йогынтысын бәяләүнең һәм тикшеренүләрнең жентекле дәрәжәсә кирәк.

КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ 2040 ЕЛГА КАДӘР ҮСЕШ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ НИГЕЗЛӘУ

Халык саны фаразы

Демографик сәясәт, шул исәптән халык саны фаразын Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы билгели.

Апас муниципаль районы авыл жирлекләрендә халык саны прогнозы Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы тарафыннан бирелгән район халкының гомуми саны фаразын исәпкә алып башкарылган.

Коштаулы авыл жирлегендә халык саны фаразы генераль план кысаларында башкарылды. Коштаулы авыл жирлегә составындагы һәр торак пунктның халык саны фаразлары 2017 ел башына халык саны, төп яшь төркемнәре, балалар һәм яшүсмерләр, шулай ук бер ел эчендә туган, үлгән, килгән һәм киткән балалар саны турындагы мәгълүматлар нигезендә үтәлгән.

Моннан тыш, Коштаулы авыл жирлегендә халык саны динамикасы исәпкә алынган (2010 елгы халык санын алу мәгълүматлары буенча).

Демографик прогноз нигезендә Коштаулы авыл жирлегендә халык саны, беренче чиратта, генераль планы (2025 ел) тормышка ашыру буенча 562 кеше тәшкил итәчәк.

Коштаулы авыл жирлегендә халык саны (2040 ел) генераль планы гамәлгә ашыру вакытына 524 кеше тәшкил итәчәк

Икътисади үсеш

Коштаулы авыл жирлегенә үсеш юнәлешләрен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Апас муниципаль районының социаль-икътисади үсеш программалары, төбәк һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

Татарстан Республикасы законы белән ел, 17 июнь, 2015. №40-ТРЗ

"2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисади үстерү стратегиясә «расланды.

Казан агломерациясә составына керүче Апас муниципаль районы, расланган стратегия кысаларында, «калдыктар белән эш итү системасы»программасын тормышка ашыру территориясә булып тора.

Сәнәгать житештерүен үстерү

Генераль планда, беренче чиратта, Коштавы авылында урнашкан гамәлдәге май заводын бетерү һәм Кильдураз станциясенә тимер юл станциясендәге гамәлдәге сәнәгать складларын бетерү каралган.

Шулай ук генераль план белән, беренче чиратта, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 5 декабрендәге 2373/И номерлы хаты нигезендә, Кильдураз станциясенә тимер юл станциясе янында пластмасса житештерүләре өчен углеводородлы кабул итү, саклау һәм жибәрү өчен газ тутыру станциясен төзү каралган.

Агросәнәгать комплексын үстерү

Генераль план белән, беренче чиратта, Коштаулы авыл жирлегендә каралган:

Караборнаш авылында урнашкан «Свияга» АХП ЖЧЖнең гамәлдә булмаган кошчылык фермасын бетерү, аның территориясен рекультивацияләү һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру;

Коштавы авылы янында урнашкан «Свияга» АХП ЖЧЖнең эре мөгезле терлек фермасын бетерү, аның территориясен рекультивацияләү һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру;

«Свияга» АХП ЖЧЖ терлекләр өчен жәйге лагерь территориясен өлешчә рекультивацияләү һәм алга таба махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру, шулай ук территориянең калган өлешендә эшчәнлекне саклау белән үзгәртеп кору.

Урман комплексын үстерү

Коштаулы авыл жирлегенә генераль планы, Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы һәм башка программалар һәм документлар белән Урман һәм урман сәнәгате комплексын үстерү чаралары исәп-хисап чорына кадәр каралмый

Торак инфраструктурасын үстерү

Торак зоналарны оештыру, гамәлдәге торак фондны реконструкцияләү һәм яңа торак төзелеше мәйданчыкларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр эшләү - генераль планың өстенлекле бурычларынан берсе. Проект тәкъдимнәре шәһәр төзелеше анализы нәтижеләренә таяна: торак фондның техник торышы һәм төзелеш характеристикалары, торак төзелеше динамикасы һәм структурасы, территориянең экологик торышы.

Даими халык өчен яңа торак төзелеше күләмен исәпләү халыкның фаразланган саны һәм прогноزلанган торак тәмин ителеше (бер кешегә торак мәйданы квадрат метрлары саны) нигезендә башкарылган.

Торак фондын үстерү буенча генераль план чараларын эшләгәндә яңа торак төзелешен исәпләү Коштавы авыл җирлегенең һәр торак пункты өчен аерым башкарылды.

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына социаль-иқтисади үсеш Стратегиясе нигезендә 2025 елга кадәр гомуми торак белән тәмин ителешнең исәп – хисап күрсәткече 33,7 кв.м/кеше, 2030 елга 33,9 кв. м тәшкит итәргә тиеш (база сценарие буенча). Генераль планың барлык төп проект карарлары 2040 елга кадәр исәп – хисап чорына планлаштырылганга күрә, бу датага торак белән тәмин ителешнең берничә зур күрсәткече-34,3 кв. м/кабул ителгән.

Генераль планда исәпләүләр өчен бер шәхси йортның уртача мәйданы күрсәткече 100 кв. м га тигез кабул ителгән, бер участканың мәйданы-0,10 га.

Югарыда әйтелгәннәрдән чыгып, генераль планы гамәлгә ашыру чорында Коштавы авылына – 3,5 гектарга якын (35 участок) даими халык өчен индивидуаль торак төзелеше өчен, Караборнаш авылында – 0,7 га (7 участок), Кильдураз станциясенә тимер юл бистәсендә 1,1 га территория (11 участок) кирәк булачак.

Торак пунктларның хәзерге чиге эчендә яңа торак төзелешен үстерү өчен буш территорияләр булмау сәбәпле, торак инфраструктурасын үстерү мәйданчыгының генераль планы каралмый. Коштаулы авыл җирлеге территориясендә яңа торак төзелеше тузган торак йортларны сүтү, шулай ук гамәлдәге участкаларда йортлар төзү хисабына мөмкин булып дип көтелә.

Халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү

3.4.1. Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү

Коштаулы авыл җирлеге Генераль планының төп максатларынан берсе-халыкның хезмәт күрсәтү учреждениеләрендә булган ихтыяжларын канәгатьләндерү, фаразланган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, канәгатьләндерү, шулай ук барлык халыкка хезмәт күрсәтү объектларының һәркем өчен тигез шартлар белән тәмин итү.

Гамәлдәге нормативлар нигезендә хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле егәрлекләрен исәпләү 3.4.1 таблицасында тәкъдим ителгән.

Мәгариф оешмалары

2025 елга кадәр балалар мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында һәм гомуми белем бирү мәктәпләрендә халык өчен ихтыяж 31 һәм 62 урын, ә 2040 елга 34 һәм 66 урын тәшкит итәчәк.

Генераль план белән, беренче чиратта, Кильдураз тимер юл станциясендә 25 урынлы балалар бакчасы төзү каралган.

Килдураз тимер юл станциясенә 80 укучыга исәпләнгән төп гомуми белем бирү мәктәбе гомуми белем бирү оешмаларында халыкның фаразланган ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерә.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Фаразланган халык өчен Балаларга өстәмә белем бирү оешмаларында исәп-хисап ихтыяжы-74 урын, исәп - хисап срогына-79 урын. Хәзерге вакытта Коштаулы авыл җирлегендә гомуми белем бирү мәктәбе каршында 34 урынга исәпләнгән балалар ижаты түгәрәкләре эшли.

Коштаулы авыл жирлегенең генераль планы белән Кильдураз станциясенең тимер юл станциясе мәктәбе, шулай ук Коштавы авылы мәдәният йорты базасында, беренче чиратта, 40 урынга исәпләнгән вакытка 5 урынга исәпләнгән балалар ижаты түгәрәкләре оештыру тәкъдим ителә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Генераль планда Яңа дәвалау-профилактика медицина оешмаларын урнаштыру каралмаган, чөнки Коштавы һәм Караборнаш авылларында эшләүче фельдшер-акушерлык пунктлары сменага 16 килү куәте белән халыкның фаразланган ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерә.

Мәдәни-ял итү учреждениеләре

Генераль планда, беренче чиратта, Караборнаш авылында 50 урынга исәпләнгән авыл клубының тузуы буенча сүтелү һәм сүтелә торган бина территориясендә 50 урынга исәпләнгән яңа авыл клубы төзү каралган.

Спорт учреждениеләре

2025 елга спорт залларына булган норматив ихтыяж - 197 кв. м, 2040 елга 183 кв. м. тәшкил итәчәк.

Генераль план белән, беренче чиратта, Караборнаш авылында проектлана торган авыл клубы составында 200 кв. м мәйданлы спорт залын урнаштыру каралган.

Яссы спорт корылмалары

2025 елга яссы спорт корылмаларының кирәкле мәйданы 1096 кв. м, 2040 елга 1021 кв. м тәшкил итәчәк.

Генераль план белән, беренче чиратта, Коштавы авылында һәм Килдураз станциясенең тимер юл бистәсендә гомуми мәйданы 1096 кв. м. булган яссы спорт корылмалары төзү каралган.

Сәүдә предприятиеләре

Генераль план белән, беренче чиратта, түбәндәге сәүдә предприятиеләрен төзү каралган:

Коштаулы авылында-сәүдә итү предприятиеләре;

Килдураз тимер юл станциясендә 29 кв. м сәүдә предприятиеләре бар. Килдураз тимер юл станциясендә сәүдә предприятиеләрен яңа күпфункцияле үзәк составында урнаштыру мөмкин.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Генераль план нигезендә, беренче чиратта, Коштавы авылында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләрен проект егәрлеге 4 эш урыны белән урнаштыру каралган.

Жәмәгать туклануы предприятиеләре

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштавы авылында 22 утырту урыны булган жәмәгать туклануы предприятиеләрен урнаштыру каралган.

Банк бүлекләре, филиаллары

Генераль план белән, беренче чиратта, Коштавы авылында банк бүлекчәсен урнаштыру каралган.

Жәмәгать жыештырулары

Генераль план буенча, беренче чиратта, Коштавы авылындагы 1 приборны жәмәгать жыештыру каралган.

Полиция

Генераль план белән, беренче чиратта, Коштавы авылында участок полиция пунктын урнаштыру каралган.

3.4.2. Коммуналь хезмэт күрсәтү объектларын (зиратларны) үстерү

0,24 га норматив буенча 1000 кешегә 2025 елга традицион күмү зиратларында Коштавы авыл җирлегә халкына кирәкле ихтыяж 0,13 га тәшкил итә, ә 2040 елга – 0,13 га.

Гамәлдәге зиратларның ирекле территорияләре (0,6 га) халыкның традицион күмелгән зиратларда фаразланган ихтыяжын тулысынча тәмин итәчәк.

Генераль план нигезендә зиратлардагы җирләр өчен җир төзелеше документларын территорияне функциональ куллануга, аерым алганда, территорияне файдалануга китерү тәкъдим ителә:

12.1. куллану рөхсәт ителгән төрен билгеләп, «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен җир, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр» категориясен билгеләү. Җир участогы өчен» ритуаль эшчәнлек " 16:08:110404:109 зират астында;

рөхсәт ителгән куллану төрен билгеләү 12.1. Җир кишәрлекләре өчен " ритуаль эшчәнлек» 16:08:110101:601, 16:08:000000:776, 16:08:110201:192 зиратлар астында.

чик и словарь

3.5. Туристик-рекреацион системаны үстерү. Жирле халыкның ял итү урыннарын оештыру

Су объектлары янында рекреацион зоналарны формалаштыру максаты белән, генераль план белән, Коштавы, Караборнаш авылларында урнашкан Зөя елгасы ярларын һәм янәшәсендәге күлләрне, ижтимагый рекреацион зоналар булдырып, төзекләндерү тәкъдим ителә.

Коштаулы авыл жирлегенең генераль планында рекреацион территорияләрне үстерү шулай ук жирле халыкның ял итү зоналары һәм килүчеләрнең ял итү мәйданчыклары буларак яшел үсентеләр системасын оештыру чараларын күздә тоталар.

Кешеләр ялы өчен уңайлы мөмкинлекләр тудыру, авыл торак пунктының йөзен яхшырту өчен кирәкле яшел үсентеләр системасын оештыру буенча чаралар комплексы ике төп этапны күздә тоталар: гомуми файдаланудагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнгән файдаланудагы яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел үсентеләрне оештыру чаралары-административ һәм жәмәгать биналары, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре янында скверлар булдыру, төп урамда бульвар урнаштыру, урамнарны яшелләндерү, чәчәк түтәлләре һәм газоннар урнаштыру.

Чикләнгән файдаланудагы яшеллекне оештыру чаралары-Мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен яшелләндерү һәм башка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү объектлары (палисадниклар урнаштыру, жиләк-жимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чәчәк түтәлләре урнаштыру).

3.5. Туристик-үстерү системасын рекреационлау. Жирле халыкның ял итү урыннарын оештыру

Су объектлары янында рекреацион зоналарга рекреацион зоналарны формалаштыру максаты белән, генераль план белән, Коштавы, Караборнаш авылларында урнашкан Зөя елга ярларын һәм янәшәсендәге күлләрне, ижтимагый рекреацион зоналар булдырып, төзекләндерү тәкъдим ителә.

Коштаулы авыл жирлегенең генераль планында рекреацион территорияне үстерү шулай ук жирле халыкның ял итү зоналары һәм килүчеләрнең ял итү мәйданчыклары буларак яшел үсемлекләр системасын оештыру чараларын күздә тоталар.

Кешеләр ялы өчен яши торган урыннар тудыру, авыл торакның йөзен яхшырту өчен яшел үсентеләр системасын оештыру буенча чаралар комплекслары ике төп этапны күздә тоталар: гомуми файдаланудагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнгән файдаланудагы яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшелләрне саклый торган чаралар-административ һәм жәмәгать биналары, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре янында скверлар булдыру, төп урамда бульвар урнаштыру, урамнарны яшелләндерү, чәчәк түтәлләре һәм газоннар урнаштыру.

Чикләнгән файдаланудагы яшеллекне саклай торган чаралар-Мәгариф һәм тәрбия объектлары территориясә яшелләндерү һәм башка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү объектлары (палисадниклар урнаштыру, жиләк-жимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чәчәк түтәлләре орнаштырылган

3.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлегенең «транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү» бүлегенең төп максаты-халык ихтияжларына туры китереп, авыл жирлеге ыкътисадының нәтижеләлеген һәм конкурентлылыгын арттыру, таләп ителә торган техник халәтне, юл чөлтәренәң үткәрү сәләтен, куркынычсызлыгын һәм тыгызлыгын тәмин итү.

Татарстан Республикасы территориясенең транспорт каркасы йогынтысында Апас муниципаль районының планлаштыру структурасы һәм, нәтижәдә, Коштаулы авыл жирлеге территориясенең планлаштыру структурасы формалашалар.

Автомобиль юлларын үстерү

Федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү юнәлешләре Татарстан Республикасының территорияль планлаштыру схемасында һәм Апас муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы проектында билгеләнгән, шуңа күрә Коштаулы авыл жирлегенең генераль планы белән аларда билгеләнгән барлык чаралар да исәпкә алынган.

Коштаулы авыл жирлегенең перспективалы транспорт каркасы төбәк автомобиль юлларыннан һәм тимер юл транспортынан формалашчак.

Төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын үстерү

Апас муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы чаралары белән, генераль план белән, беренче чиратта, Коштаулы авыл жирлегендә 0,5 км озынлыкта «Буа – Каратун» - Чиреево - Караборнаш автомобиль юлы участогын төзү каралган.

Ясалма корылмаларны үстерү

Апас муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы, генераль план буенча, беренче чиратта, жирлекнең төньяк өлешендә проектлана торган «Буа – Каратун» - Чиреево - Караборнаш автомобиль юлында Бола елгасы аша күпер төзү каралган.

Тимер юл транспортын үстерү

2016-2021 елларга Татарстан Республикасы транспорт комплексын үстерү стратегиясендә, перспектива белән, 2030 елга кадәр, Ульяновск өлкәсенең тизләтелгән тимер юл элементсен оештыру максаты белән, Казан шәһәрендә ЗТМ терминалы белән Коштавы авыл жирлегенә территориясендә уза торган «Яшел Үзән–Буа–Ульяновск» тимер юл линиясе участогын реконструкцияләү кирәклегенә язылган. Әлегә тимер юл федераль әһәмияткә ия объект булып торганга күрә, аны реконструкцияләү буенча чара Генераль планда исәпкә алу өчен федераль дәрәжәдәге документларда һәм программаларда каралырга тиеш.

3.7. Коштаулы авыл жирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар

Россия Федерациясе Жир кодексының 84 статьясындагы 1 өлешенң 1 пункты нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү шәһәр округы, жирлекнең тиешле муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан торак пунктларның чикләрен чагылдыручы генераль планын раслау яисә үзгәртү булып тора.

21.12.2004 ел, № 172-ФЗ "жир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында" гы Федераль законның (алга таба - закон) 8 статьясындагы 1 өлеше нигезендә, торак пунктларның чикләрен билгеләү яки үзгәртү, шулай ук торак пункт чикләренә жир кишәрлекләрен кертү йә торак пунктлар чикләренә кертү йә мондый жирләр составындагы жирләрне башка категориягә күчерү йә жир кишәрлекләрен башка категориядәге жирләрдән торак пунктлар жирләренә күчерү булып тора.

Шулай итеп, дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенң 2010 елның 16 июнендәге 14-4692-нче номерлы хаты нигезендә, әгәр муниципаль берәмлекнең генераль планын раслау процедурасы бозылмаган булса, генераль планын раслау турындагы акт жир яки жир кишәрлекләрен күчерү турындагы акт булып тора.

Коштавы, Кара Борнаш, Килдураз станциясенң тимер юл пунктлары өчен гамәлдәге чик буларак, кадастр кварталларының чикләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы буенча дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсе мәгълүматлары нигезендә, торак пунктлар жирләре буенча үткәрелгән чикләр кабул ителде.

Коштавы авыл жирлегенең генераль планында Коштавы, Кара Борнаш, Кильдураз станциясенң тимер юл бистәсе чикләрен үзгәртү каралмаган

Инженерлык инфраструктурасын үстерү буенча чаралар
 Су белән тәэмин итү
 Исәп-хисап чыгымнары

Гомуми су куллану үз эченә торак һәм жәмәгать биналарында хужалык-эчәргә яраклы суга, тышкы янгын сүндерү, урамнарغا һәм яшеллеккә су сибүгә киткән чыгымнары ала.

Халыкның хужалык-эчәргә яраклы ихтыяжларына исәпләнгән Су чыгымнары, биналарның (санитар-техник жиһазларның) төзеклеге дәрәжәсенә карап, бер кешегә карата, 31.13330.2012 п.5.2 СП буенча кабул ителгән, тәүлеклеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларыннан чыгып исәпләнә. Чагыштырмача су куллану жәмәгать биналарында хужалык-эчәргә яраклы һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Су куллануның чагыштырма нормалары

Таблица 3.8.1.1

п/п	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе	$q_{ж}$, л/сут
	Эчке су, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителгән биналар	250
	Шулай ук жирле су жылыткычлар белән	190
	Ваннсыз	140
	Су жыю колонкаларыннан су кулланыла торган йортлар	40

Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм бер үк вакытта янгын чыгу очраклары 31.13330.2012 СП буенча кабул ителгән. 50 кешедән ким булган очракта янгын сүндерү күздә тотылмый.

Урамнарغا һәм яшеллеккә су сибү нормасы 30.13330.2012 СП нигезендә кабул ителгән һәм 1 кешегә 70 литр тәшкил итәчәк.

Гамәлдәге нигезләмәгә исәп-хисап нәтижәләре, генераль планны гамәлгә ашыру вакытына 3.8.1.2 таблицасында тәкъдим ителгән.

Таблица 3.8.1.2

пп	Авыл жирлекләре һәм торақ пунктларның исеме	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлеклек.чыгым, м3/тәүлек					Q мах, м3/сут	Исәп кә алынмаган чыгымнар, м3/тәүлек	C у сибү м3/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Бар лыгы, м3/сут
		(1)	(2)	(3)	(4)	ср, м3/сут					
	Хәзерге торыш										
	Коштаулы	-	-	77 3	-	77 3	6,5 4	3,9	9,4 1	54,0	,8 123
	Кара Борнаш Бурнашево	-	-	01 1	-	01 1	7,0 1	1,4	1 7,	54,0	5 79,
	Кильдураз	-	-	72 3	-	72 3	5,7 4	3,8	9,0 1	54,0	,5 122
	1 чират (2025г.)										
	с.Коштаулы	-	-	43 3	-	43 3	0,8 4	3,4	7,0 1	54,0	,2 115
	с.Караборнаш	-	-	9 1	-	9 1	5,0 1	1,2	2 6,	54,0	4 76,

пп	Авыл жирлектәре торак пунктларның исеме	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлеклек. чыгым, м3/тәүлек					Q мах, м3/сут	Исәп кә алынмаган чыгымнар, м3/тәүлек	C у сибү м3/сут	Янгын сүндерү, м3/сут	Бар лыгы, м3/сут
		1)	(2)	(3)	(4)	Q ср, м3/сут					
	п.ж/д.станции Кильдуразы	-	-	2 30 8,1	-	2 30 8,1	4 5,7	3,8	1 9,0	54,0	122 ,5
Генераль планы тормышка ашыруның исәп-хисап вакыты (2040г.)											
	с.Коштаулы	-	-	2 26 1,6	-	2 26 1,6	3 8,0	3,2	1 5,8	54,0	111 ,0
	с.Караборнаш	-	-	8 5 1,9	-	8 5 1,9	1 4,3	1,2	6, 0	54,0	75, 4
	п.ж/д.станции Кильдуразы	-	-	2 13 9,8	-	2 13 9,8	3 5,8	3,0	1 4,9	54,0	107 ,7

Проектное предложение

Ирекле территорияләрдә йортлар төзү һәм халыкның артуы, торак биналарны төзекләндерү, шулай ук халыкның санитария-гигиена шартларын яхшырту максатларында түбәндәге чаралар күздә тотыла:

Беренче чиратта (2025 елга кадәр) һәм исәп-хисап вакытына (2040 елга кадәр.):

2.7.1.1 һәм 3.8.1.2 таблицаларынан күренгәнчә, скважиналар житештерүчәнлегә исәп-хисап чорына булган чикләрдә даими халык суына булган ихтыяжны капларга мөмкинлек бирә, шуңа күрә авыл жирлегә халык су белән тәмин итү чыганагы буларак гамәлдәге артезиан скважиналарын кабул итәргә мөмкинлек бирә;

Коштавы авылындагы артезиан скважинасын (1976 елда төзелгән ел) капитал ремонтлау, су алу корымаларын тиешле халәттә тоту һәм халыкны эчәргә яраклы су белән тәмин итү максатында;

яңа кулланучыларны су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру өчен заманча материаллардан торбалар кулланып, су белән тәмин итүнең яңа чөлтәрләрен төзү;

авыл жирлегә башлыгы тарафыннан бирелгән башлангыч мәгълүматлар нигезендә Коштавы авылының су белән тәмин итү чөлтәрләрен, заманча материаллардан 1,0 км озынлыкта торбалар кулланып, күчерү зарур.;

су үткәргеч чөлтәрләрендә аварияләр һәм агып китү очраklarын кисәтү һәм югалтулар күләмен киметү өчен, үткән эксплуатацион ресурслы запорно-көйләү арматурасын һәм суүткәргеч чөлтәрләрен үз вакытында алыштырырга кирәк. Запорно-жайга салу арматурасы авария хәлендәге суүткәргеч участокларын локальләштерү һәм авария-торгызу эшләрен башкарганда кулланучыларның иң аз санын өзү өчен кирәк;

су башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән тәмин итү, диспетчерлаштыру системасын кертү;

кулланучылар тарафыннан суны рациональ тоту һәм су белән тәмин итү системасында су сыйфатын мониторинглау системасын камилләштерү буенча контрольне көчәйтү.

Генераль план белән иске һәм нәтижәсез технологияләрне кулланудан баш тартуға һәм заманча инновацион технологияләр кертәп иң яхшы уңайлы технологияләр принципларына күчүгә юнәлтелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Канализация.

Исәп-хисап чыгымнары

Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм жәмәгать биналарынан көнкүреш суларын тәүлеклеклек уртача исәпләп чыгару территорияләргә һәм яшел үсентеләргә су сибү чыгымнарын исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек уртача куллануга тигез исәп-хисап ясау зарур.

Су чыгаруның чагыштырма нормалары 3.8.2.1 таблицасында тәкъдим ителгән.

Таблица 3.8.2.1.

п/п	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе	$q_{ж}$, л/сут
	Эчке су, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәмин ителгән биналар	250
	Шулай ук жирле су жылыткычлар белән	190
	Вансыз	140
	Су жыю колонкаларынан су кулланыла торган йортлар	25

Проект тәкъдиме

Ирекле территорияләрдә йортлар төзү һәм халыкның артуы, торак биналарны төзекләндерү, шулай ук халыкның санитария-гигиена шартларын яхшырту максатларында түбәндәге чаралар күздә тотыла:

Беренче чиратта (2025 елга кадәр) һәм исәп-хисап вакытына (2040 елга кадәр).):

Килдураз станциясе т/д. т. п. күп фатирлы торак йортлардан һәм социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларыннан, Үзәкләштерелгән юынты суларны агызып чыгару өчен, 40м³/тәүлек житештерүчәнлегә булган локаль чистарту корылмалары төзү. Чистарту корылмаларын төзү, керә торган су күләмен һәм составын исәпкә алып, чиратлар белән башкарыла. БСКның урнашу урыны, КНС кирәклегә, аларның саны һәм житештерүчәнлегә, канализация челтәренең озынлыгы, жирлекнең проектлау һәм рельефының геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын исәпкә алып, аерым проект булып эшләнә;

төзелеш тыгызлыгы түбән булу һәм рельефның катлаулылыгы аркасында йорт яны жир кишәрлекләре белән индивидуаль йортларда яшәүче торак төзелеш өчен автоном канализация системасын урнаштыру.

заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып канализация челтәрләре төзү.

Канализациянең автоном системасы йорттан агып жыела торган суларны жыюны, аларны чистарту корылмаларына бүлеп бирүне тәмин итәргә тиеш. Агынты суларны ультратавыш кавитация блоклары һәм чистартылган суларның жыелма сыешлыгын зарарсызландырып, заводның төрле модификацияләрендә (житештерүчәнлегә 1 дән 20 м³/кадәр) хужалык көнүреш агынтыларын биологик һәм тирән чистарту жайланмалары белән чистартырга тәкъдим ителә.

Автоном чистарту корылмаларын торак йортлар территориясендә яисә берничә бина өчен аерым торучы чистарту корылмалары буларак (кагыйдә буларак, социаль-көнүреш хезмәте күрсәтү объектлары) билгеләргә тәкъдим ителә.

Агызыла торган агынты суларның саны кимүе бакчадагы участокларга яисә торак пункт территориясендәге Яшеллеккә су сибүгә, эре мөгезле терлекләр фермаларының житештерү ихтияжларына һәм бу максатлар өчен суны гомуми куллануны киметү хисабына тәкъдим ителә. Рециклинг һәм юынты суларны кабат куллану технологияләрен үстерү елгалар һәм күлләр бассейннарындагы суның сыйфатын яхшыртуга, шулай ук су алуны киметү һәм юынты суларны агызу хисабына су ресурсларын экономияләүгә ярдәм итәчәк.

Үзәкләштерелгән һәм автоном канализация системасын эшлэгәндә Россиягә керә торган чит ил жиһазларының номенклатурасын, шулай ук агып жыела торган суларны чистарту буенча ИТС 10-15 ин яхшы үтемле технологияләр буенча Белешмәлекне исәпкә алырга кирәк. Технологияләргә дөрөс сайлау һәм рациональ куллану локаль системаларның ышанычлы һәм нәтиҗәле эшен тәмин итәчәк.

Агросәнәгать комплексының гамәлдәге предприятиеләренә терлекчелек агымнарын су белән тәмин итү системасын торгызу һәм техник модернизацияләүне, шулай ук терлекчелек агымнарын су белән тәмин итү системасын төзүне күздә тотарга кирәк. АГРОСӘНӘГӘТЬ комплексы предприятиеләренең агынты суларын чистартуның ин киң таралган ысуллары булып, аэробика яки анаэроба шартларында биохимик оксидлауны, алга таба йогышсызландыруны күздә тоткан биологик ысуллар тора.

Проект тәкъдим ителә:

агросәнәгать комплексының житештерү объектларында су бүлү системаларын реконструкцияләү һәм төзү;

терлекчелек агымнарын комплекслы утильләштерү һәм эшкәртү буенча заманча ин яхшы технологияләргә һәм техник чараларны гамәлгә кертү;

терлекчелек комплексларын чистарту корылмаларыннан башка файдалануга тапшыру мөмкин түгел.

Таблица 3.8.5

каты көнүрөш калдыктары жыю региональ оператор оештырган мобил кабул итү пунктларын кулланып башкарыла.

Контейнер майданчыктарын урнаштыру урыннары, торак территорияләрдә каты көнүрөш калдыктарын жыю, вакытлыча саклау рекомендацияләрен исәпкә алып, территорияне санитар чистарту схемасына төгәлләштерелә («территорияләрен санитар чистарту һәм торак урыннарыны жыештыру» белешмәлегә (Мәскәү, 1990 ел).

Проект тәкъдиме

Яңа жир кишәрлекләре бүлөп бирү, торак биналарны төзекләндерү дәрәжәсен яхшырту, шулай ук халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту һәм авыл жирлегә территориясенә экологик иминлеген тәмин итү максатларында түбәндәге чаралар күздә тотыла:

Беренче чиратта һәм исәп-хисап чорына
авыл жирлегә территориясен даими рәвештә санитар чистарту;
каты көнүрөш калдыктарын аерым (дуаль) жыюны оештыру;
каты өслекле махсус майданчыктар оештыру белән водонепроницаемых контейнерлар жыю өчен;

эре габаритлы калдыктарны жыю һәм саклау өчен калдыктарны жимерүгә комачаулаучы каты өслекле махсус майданчыктар оештыру;

ККК чүплекләрен ябу һәм рекультивацияләү;

ачык типтагы тирес саклагыч территориясен рекультивацияләү;

Югары Ослан муниципаль районындагы каты коммуналь калдыктар белән эш итү өлкәсендәге территорияль схема нигезендә (калдыктар белән, шул исәптән каты коммуналь калдыктар белән эш итү өлкәсендә территорияль схема нигезендә, Татарстан Республикасы (РТВ) муниципальара каты көнүрөш калдыктары полигоны аша барлыкка килгән каты коммуналь калдыктарны күмү һәм утильләштерү (Апас авылы каты көнүрөш калдыктары полигоны). (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 26 сентябрендәге 683 номерлы карары белән кертелгән).

көнүрөш шартларында кулланыла торган энергия саклаучы лампаларны кабул итү буенча кабул итү пункттын һәм аларны югары класслы токсиклык калдыктарын утильләштерү урыннарына алып баруны оештырырга;

пияла савытлар, пияла савытлар, макулатура, металл банкалар, металлолом, пластик һәм пластик шешәләр, киптергеч-кәгазь ботаклар, автомобиль шиннарын кабул итү пункттын оештырырга;

удаление урам сметасы өчен каты көнүрөш калдыктары полигонына куллану өчен сыйфатында изолирующего катламын;

терлекчелек калдыктарын утильләштерү мәсьәләсен хәл итү өлешендә генераль план тарафыннан Урта Балтай авыл жирлегә территориясендә тәкъдим ителә торган (Апас муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы нигезендә (РТВ) ябык типтагы проектлана торган тирес саклагычка калдыктар чыгару тәкъдим ителә. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Советының 2014 елның 7 ноябрендәге 227 номерлы карары белән расланган.

Для всех источников тепла, в том числе для отопления индивидуальной застройки основным видом топлива предусматривается природный газ.

Ижтимагый-коммуналь һәм административ-эшлекле төзелешләрен жылылык белән тәмин итү өчен түбәндәге торак пунктларда блок-модуль котельныйлар (БМК) төзү тәкъдим ителә (табл. 3.8.4.1):

Таблица 3.8.4.1

Торак пунктның исеме	Исеме	1 чират	Исәптәге чорга
п.ж/д стнации Кильдуразы	БМК 25 урынлы балалар бакчасына БМК	+	
с.Карабор наш	БМК 50 урынлы балалар бакчасына БМК	+	

Всего:	2	
--------	---	--

Шулай итеп, авыл жирлегә территориясендә жылыту өчен административ-эшлекле төзелеш алып бару беренче чиратта 2 блок-модульле котельный (БМК) төзү тәкъдим ителә.

Утарлар төзелешен жылылык белән тәэмин итүне бер контурлы яки ике контурлы жылылык генераторларыннан башкару тәкъдим ителә.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтижәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм иң яхшы үтемле технологияләр принципларына күчүгә һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Газ белән тәэмин итү

Газ исәпләү чыгымнары

Планлаштыру карарлары нигезендә халыкны газ белән тәэмин итүне (хужалык – көнкүреш һәм коммуналь ихтыяжлар) күздә тотарга кирәк.

Халыкның хужалык-көнкүреш һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяжлары өчен газ чыгымнары 42-101-2003 п.3. 12 СП нигезендә эреләнгән газ куллану күрсәткечләре буенча билгеләнгән, газ янган вакытта газ янган вакытта төзекләндерү дәрәжәсенә карап, 34 МДж/м³ (8000 ккал/м³).):

- газ жылыткычларыннан кайнар су белән тәэмин иткәндә-300 м³/елга;

- кайнар су белән тәэмин итүнең төрле төрләрә булмаганда-елына 180 м³ (авыл жирлегендә 220).

М³/сәг газының максималь исәп-хисап сәгать тотуы, 0°С һәм газ басымы 0,1 МПа (760 мм.ст.) хужалык-көнкүреш һәм житештерү ихтыяжларына формула буенча еллык чыгым өлеше буларак билгеләргә кирәк:

$B_{\text{max}} = B_y \cdot K_{\text{hm}}$;

кайда: K_{hm} -сәгать максимумы коэффициенты (табл.2,3,4 СП 42-101-2003 Г)

- B_y -газның еллык чыгымы, м³/ел

Беренче чиратта (2025 ел) һәм исәп-хисап чорына (2040 ел) газга ихтыяж 3.8.5.1 таблицасында тәкъдим ителде.

Гамәлдәге һәм проектлана торган сәнәгать предприятиеләренең газга булган ихтыяжын предприятие проектлары нигезендә билгеләргә кирәк.

Проект карары

Проектта газ белән тәэмин итү объектларын тотрыклы рәвештә газ белән тәэмин итү мөмкинлегә бирүче гамәлдәге газүткәргечләр системасын максималь куллану күздә тотыла.

«Газ бүлү һәм газ куллану системаларының куркынычсызлыгы кагыйдәләре» таләпләре нигезендә, 2003 елда корыч газүткәргечләр өчен техник диагностика үткәру файдалануга тапшырылганнан соң 40 ел узгач үткәрелергә тиеш.

Газ үткәргечләрнең техник торышы турында диагностикалау һәм аларны алга таба эксплуатацияләү ресурсын билгеләү буенча мәгълүматлар булмау сәбәпле, техник карарларда гамәлдәге газ үткәргечләрне максималь рәвештә саклап калу һәм куллану күздә тотыла.

Торак-коммуналь секторны газ белән тәэмин итү ГРП яки ШРПДАН соң түбән басымлы газүткәргечләр системасыннан күз алдында тотыла.

Блок-модульле котельныйларны ягулык белән тәэмин итү өчен урта басымлы газ кирәк:

Беренче чиратта (2025 елга кадәр).)

Караборнаш авылы:

группдан кулланучыга кадәр урта басымлы газүткәргечләр салу.

Килдураз тимер юл станциясе:

группдан кулланучыга кадәр урта басымлы газүткәргечләр салу.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтижәсез технологияләрне кулланудан баш тартуға һәм иң яхшы үтемле технологияләр принципларына күчүгә һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Электр белән тәмин итү

Электр йөкләнешләрен исәпләү

Коштаулы авыл жирлегенең коммуналь-көнкүреш секторын планлаштыру проекты буенча электр йөкләнмәләре ике срокта билгеләнә:

- беренче чират-2025 ел.;

- исәп-хисап вакыты-2040 ел.

Хужалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяжларның электр йөкләнешләре РД 34.20.185-94 (рД 34.20.185-94) нигезендә бер кешегә электр энергиясенең эреләндерелгән нормалары буенча исәпләнгән. 1999)"шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча Инструкция".

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану РД 34.20.185-94, табл буенча исәпләнгән.2.4.4. "Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясе чыгымының һәм электр йөкләнешен максимум куллану сәгәтләренең еллык саны күрсәткечләренең эреләнгән күрсәткечләре".

Югарыда китерелгән күрсәткечләр торак һәм ижтимагый биналар, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары, тышкы яктыртуны күздә тотта. Бу мәгълүматлар торак биналарда кондиционерлау, электр жылыту һәм электр үткәргечләрне куллануны исәпкә алмый.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәпләнгән егәрлеге РД 34.20.185-94, табл буенча исәпләнгән.2.4.3. "Чагыштырма исәп-хисап коммуналь-көнкүреш йөкләнешенең эреләндерелгән күрсәткечләре". Электр энергиясенең чагыштырма көче-0,492 кВт/кеше ("кеше" шәһәрләр категориясе, табигый газ плитәләре белән). Таблицада китерелгән күрсәткечләр торак һәм жәмәгать биналарының (административ, уку, фәнни, дөвалау, сәүдә, тамаша, спорт), коммуналь предприятиеләрнең, транспорт хезмәте күрсәтү объектларының (автомобильләрне саклау өчен гаражлар һәм ачык майданчыклар), тышкы яктыртуның йөкләмәләрен исәпкә ала. Шулай ук таблицада төрле вак сәнәгать кулланучылары, кагыйдә буларак, бистә бүлү челтәрләре буенча туклана.

Предприятиеләрнең электр йөкләнешләрен исәпләүне әлеге предприятиеләрне яки тиешле аналогларны электр белән тәмин итү проектлары буенча башкарырга кирәк.

КБС һәм вак сәнәгать предприятиеләре егәрлеген еллык электр белән куллану, мең кВт.сәг./ел

Таблица 3.8.6.1

Торак пунктлар	Еллык, тыс. кВт.ч/год		
	Башлангыч ел	Беренче чират 2025 ел	Исәптәге чор 2040ел
Куштовское СП	1481,87	1281,03	1194,15
с.Коштаулы	637,10	558,90	519,80
с.Караборнаш	219,17	193,13	184,45
п.ж/д.станции Кильдуразы	625,60	529,00	489,90

Проект карары

Исәп-хисапка таянып, без авыл жирлегендә электр куллануны киметәбез. Шулай ук вакытта жирлекнең электр белән тәмин итү схемасын куллану мөмкинлеге дә бар.

Чөнки Коштаулы авыл жирлеге торак пунктларында яңа территорияләр төзелә, проект буенча яңа территорияләр тәкъдим ителә:

Беренче чиратта 2040 елга исәпләнгән вакытка да тәкъдим ителә:

- Коштавы авылының торак мәйданчыкларын электр белән тәэмин итү өчен гамәлдәге трансформатор подстанцияләреннән 0,4 кВ электр тапшыру линияләрен сузу тәкъдим ителә;

- Караборнаш авылының торак мәйданчыкларын электр белән тәэмин итү өчен гамәлдәге трансформатор подстанцияләреннән 0,4 кВ электр тапшыру линияләрен сузу тәкъдим ителә;

- Кильдураз станциясендәге торак мәйданчыкларын электр белән тәэмин итү өчен гамәлдәге трансформатор подстанцияләреннән 0,4 кВ электр тапшыру линияләрен сузу тәкъдим ителә.

Трансформатор подстанцияләренә төгәл саны, урнашу урыны, шулай ук 10 кВ линиясенә трассировкасы торак мәйданнарын планлаштыру проектын эшлэгәннән соң төгәлләштереләчәк.

Электр чөтәләренә заманча таләпләр нигезендә киңәш ителә:

ВЛ быстросдействующими ВЧ защитами;

Подстанцияләренә телемеханикалаштыру;

Торак пунктларның бүлү чөтәрендә электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтажлау;

Энергияне саклау технологияләрен куллану һәм реактив егәрлекне компенсацияләү.

Азотлы чөтәләр

Телефонлаштыру

Гомуми файдаланудагы телефон чөтәрен үстерү әлеге элемент төренә гаризаларны 100% канәгатьләндерү шартларыннан алып барылырга тиеш

Телефонлаштыруны АТС территориясендә гамәлдә булган АТСЛАРДАН тормышка ашыру планлаштырыла. Телефон элементсен үстерү заманча цифрлы жиһазлар базасында булган телефон чөтәрен реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә юнәлдереләчәк.

Проект тәкъдим ителә:

- заманча цифрлы технологияләр кулланып АТСны модернизацияләү. АТС аналог жайланмаларын мөмкин булганча, оптик-жөпсәллә линия корылмаларын кулланып цифрлы станциягә күчөрү;

- оптик-жөпсәллә элемент, кәрәзлә элемент, IP-телефон, Internet чөтәрен үстерү.

- линиялә элемент корылмалары төзү;

- спутник элементсен һәм цифрлы телерадиотапшыруларны да кертәп, элемент чаралары өлкәсендә яңа технологик казанышларны гамәлгә кертү.

«Таттелеком»ААЖ көчә белән торак һәм ижтимагый төзелеш объектларына кадәр кабель телефон канализациясә төзүнә тормышка ашыру тәкъдим ителә. Кабельлә канализация төзелешә асбоцемент торбалардан карап тору жайланмаларын урнаштыру белән тәкъдим ителә.

Муниципаль берәмлектә GSM стандартындагы өстәмә база станцияләре урнаштыру тәкъдим ителә.

Проект тарафыннан түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

- БС-557 реконструкциясә;

- БС-2322 яңа төзелеш.

Гаилә коэффициенты торак район өчен – 3,5 кешә көнкүреш хезмәтә күрсәтү предприятиеләре ихтияжларына хисапсызлык коэффициенты 1,25 тәшкил итә.

Таблица 3.8.7.1

	Телефоннар саны 2025 елга	Телефоннар саны 2035 елга
Проектлана торган торак төзелешенә телефон йөкләнеше	-	53

Телефон. көнкүрөш хезмәте күрсәтү предприятиеләренә йөкләнеш	-	14
Телефоннарның гомуми колы	-	67

Радиофикация

Авыл жирлеген радиофикацияләү өчен радиосигнал бирүне тәмин итә торган радиоүзел төзелешен, гамәлдәге һәм проектлана торган торак һәм социаль-мәдәни-көнкүрөш объектларын тоташтырып, стояк радиолиниясе буенча бүлү фидерлары төзүне карарга кирәк.

Телевидение

Телетапшырулар үсеше перспективасы-аналог сигналынан, Россия Федерациясендә телерадиотапшырулар үсеше концепциясе нигезендә, цифрлы телерадиотапшыруларга күчү.

Татарстан Республикасында цифрлы эфир-кабель телевидениесенә төбәк чөлтәре булдырылды, анда транспорт чөлтәре сыйфатында «ВолгаТелеком» ААҖнең зона җепселле-оптик чөлтәре кулланыла.

Цифрлы телевидение чөлтәренә тапшырылуы программалар саны (кимендә 10), шулай ук сурәтне Тапшыру, Тавыш бирү, ТВ сигналлар кабул итү буенча аналог чөлтәrlәре алдында кайбер өстенлекләре бар. Бу бер дециметрлы антеннага 10 программаны кабул итәргә, тапшыргычларны аналоглар белән чагыштырганда азрак егәрлектә кулланырга мөмкинлек бирә, шулай ук телетапшырулар чөлтәrlәренә компьютер чөлтәrlәре белән бәйләнеше мөмкинлеген тәмин итә.

Цифрлы телевидение белән беррәттән муниципаль берәмлек халкы аналог телевидениесен дә кабул итә ала.

Территорияне инженерлы эзәрләү чаралары

Инженерлык эзәрлөгә чараларын инженер-геологик шартлар, куллану характерын үзгәртү фаразын исәпкә алып билгеләргә кирәк.

Инженерлык эзәрлөгә буенча чаралар составы, торак урынны планлаштыруны исәпкә алып, үзләштерелә торган территориянең табигый шартларына (рельеф, грунт шартларына, су басу дәрәжәсенә, сазлыкка, сазлыкка, куркыныч табигый процессларның үзләштерелә торган территориядә булуына) бәйлә рәвештә билгеләнә. Кайбер очракларда инженерлык эзәрлөгә чаралары архитектура - планлаштыру структурасын һәм торак урыннарның пространстволы композициясен билгели.

Инженерлык ягыннан яклау чаралары нче эрозийных процесслардан

Коштаулы торак пунктының көнбатыш чите чокыр эрозиясе процессларына дучар ителә. Чокырлар борыннарын ныгыту чаралары, чокыр үсешен туктату буенча чаралар: чокыр чөлтәре тирәсендә тау канаулары урнаштыру, чокырда агынуны тәртипкә салу өчен киртәләр булган водостоклар урнаштыру, чокыр төбен һәм откосларны ныгыту тәкдим ителә. Чокыр территорияләрен төзекләндерүгә, чүплекләренә терраслау һәм тәртипкә салу, аның тар өлешен салу, саклагыч яшелләндерү – тау битләрен берләштерү, куаклар һәм агачлар утырту кебек эшләр башкарылырга мөмкин. Аерым очракларда чокырларны су агу һәм дренаж коллекторларын салып салу юлы белән тулысынча яки өлешчә юкка чыгару рәхсәт ителә.

Чокырлар территорияләре транспорт корылмалары, гаражлар, складлар һәм коммуналь объектлар урнаштыру, шулай ук парклар урнаштыру өчен кулланылырга мөмкин.

Жирлек территориясеннән планлаштырыла торган территорияне төзекләндерү, яңгыр һәм кар суларын бүлөп бирү, аның гомуми һәм санитар шартларын яхшырту, чокырлар юдырту һәм аларны тарату өчен көрәш чаралары һәм проект тарафыннан өске агынтыны оештыру һәм водостоклар чөлтәрен урнаштыру тәкдим ителә. 32.13330 СП нигезендә ачык су бүлү жайланмаларын - канау, кювет, лотокларны куллану бер, ике катлы төзелеш районнарында һәм авыл жирлекләрендә, шулай ук парклар

территориясендә күперләр яки урамнар, юллар, юллар һәм тротуарлар белән кисешкән жирдә күперләр һәм торбалар урнаштыру рөхсәт ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмалар таләп итми торган гади система булып тора. Яңгыр сулары агынтысын оештыру жентекләп " өске агынтыны оештыру»бүлегендә каралган.

Чокырга каршы көрәш аның бөтен су жыю бассейны чикләрендә башкарылырга тиеш, бары тик инженер-мелиорация чараларын уздыруның шундый ысулы белән генә нәтижәле нәтижеләргә ирешергә мөмкин.

Таблица 3.9.1

/п	урыны	Курк ыныч табигат процесслары	чаралар
	Коштаулы	Чокы р эрозиясе	Чокырлар үсешен туктатып тору, тау канаулары урнаштыру, чокыр һәм сөзәклек төбен ныгыту, саклагыч яшелләндерү һәм склонларны терраслау

Төзелеш шартлары

Проектлана торган биналар һәм корылмалар өчен тиешле төзелеш материаллары сайлана, сейсмостойлыкны арттыруга юнәлдерелгән конструктив карарлар карала.

Биналарның һәм корылмаларның сейсмостойкалыгы тиешле конструктив карарлар белән тәмин ителергә тиеш.

Карала торган территориядә төзелеш эшләре төзелеш материалларының һәм төзелеш эшләренең сыйфатына карата югары таләпләрне исәпкә алмыйча алып барылырга мөмкин.

Су басудан һәм су басудан инженерлык саклау чаралары

Территорияне су басудан саклау өчен су басудан котылгысыз ишелү дамбалары төзү тәкъдим ителә. Су басылмый торган дамбаларны, рельеф билгеләрен исәпкә алып, елга янындагы торак пункт территориясен су басудан даими саклау өчен кулланырга кирәк. Дамбаларны проекткасны СНиП 2.06.05-84 таләпләре нигезендә башкарырга кирәк.

Сулыкларның нәтижелелеге, гидромеханикалаштыру методларын кулланып, елга үзәннән яхшырту хисабына, грунтны реформалау юлы белән арта.

Саклау корылмаларын проекткаганда күпьялык гидрометрик күзәтүләр мәгълүматлары буенча төрле кабатланулы елга суының югары горизонтларына билге куярга кирәк. Иң югары горизонтның исәп-хисап биеклеге су басудан саклана торган территорияләргә куллану характерына бәйле рәвештә аерым бирем белән билгеләнә.

Су үткәрми торган билгегә кадәр территорияне өю төзелештә һәм эксплуатацияләүдә иң гади, шулай ук нәтижәле инженерлык чарасы булып тора. Бу чараны куллану яклана торган территориянең зур булмаган зурлыгында һәм өемнәрнең кечкенә генә биеклегендә (1-1, 5 м) булганда максатка ярашлы. Гидромеханизация кулланып (мәсәлән, елга үзәннән яхшырту хисабына грунт рефулированиясен үзгәртү) территорияне сибү аеруча файдалы. Сибелгән территория, аның торак пунктында урнашуына карап, төзелеш яки парк өчен файдаланылырга мөмкин.

Су басуга каршы көрәш чараларында территорияне су басуны күздә тотарга кирәк. Конкрет территорияләрдә су басудан саклануны проекткаганда киптерү (жир асты суларын киметү) нормаларын СНиП 2.06.15-85 нигезендә функциональ куллануга бәйле рәвештә кабул ителәр. Саклау корылмаларын проекткаганда кабул ителә торган киптерү нормалары һәр конкрет очракта, жир асты суларының критик дәрәжәсен һәм нигез

грунтларының төрөн исәпкә алып, яклана торган объект өчен тиешле геологик куркынычсызлык бусагасын тәэмин итәргә тиеш.

Су басудан инженерлык яклавының территорияль системасында табигый, гидрогеологик һәм техноген (төзелеш) шартларга бәйле рәвештә дренажларны кулланырга кирәк. Су басудан сакланган территорияләрдә топографик һәм геологик шартларга, төзелешнең характерына һәм тыгызлыгына, водораздел ягынан жир асты суларының хәрәкәт шартларына карап, табигый яки ясалма агымга бер -, ике-күп төрле, контурлы һәм катнаш дренаж системаларын кулланырга кирәк.

Яңгыр сулары канализациясе су басудан территорияль инженерлык саклау элементы булып торырга һәм инженерлык яклавының гомуми системасы составында яки аерым проектлаштырылырга тиеш.

Инженерлык саклавының ярдәмче чаралары сыйфатында табигый системаларның һәм аларның компонентларының табигый үзлекләрен кулланырга кирәк, бу исә төп инженерлык саклау чараларының нәтижәлелеген көчәйтә. Аларга су бүлү һәм гидрография челтәренең сулыкларны һәм картларны чистарту һәм турайту юлы белән дренажлау ролен арттырырга кирәк.

Ни генә булмасын, су басу (су басу) зонасында объектлар төзү өчен территорияне инженер эзәрләү төзелә торган объектның бәясен житди арттырырга мөмкин.

Юлларны кардан саклау буенча чаралар

Коштаулы авыл жирлегә территориясендә кар көртләреннән саклау чараларын авыл жирлегә аша уза торган киң юл участкаларында кар көртләреннән саклау күздә тотылырга тәкъдим ителә:

Автомобиль юлларын кышкы карап тоту буенча барлык чаралар системасы, башкарылган эшләрне максималь дәрәжәдә жиңеләйткән һәм арзанайткан очракта, автотранспорт хәрәкәте өчен нормаль шартлар тәэмин итү өчен төзелә. Әлеге бурычларны үтәү өчен башкаралар:

- даими яки вакытлыча кар саклау чаралары урнаштыру юлы белән кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча саклау чаралары;

- максатлары-узып баручы транспорттан юл катламында кышкы тайгак барлыкка килүгә юл куймау булган профилактик чаралар;

- юлларда кар һәм боз берәмлекләрен юк итү һәм аларның автомобиль хәрәкәтенә йогынтысын киметү чаралары;

- тәүлекнең караңгы вакытында юлларны яктырту.

Юлларны кар көртләреннән саклау даими яки вакытлыча кар саклау ярдәмендә башкарыла.

Даими кар саклагычка кар саклау полосаларын һәм даими коймаларны кертәләр.

Вакытлыча - кар тоткарлау щитлары, кар траншеялары, валлар һ. б.

Даими карны тоткарлаучы жайланмаларны кышкы чор ахырына кар катламнарының исәп-хисап күләменә проектлаштырырга кирәк. Вакытлыча кар саклау жайланмаларын исәп-хисап буранына проектлаштырырга кирәк, чөнки вакытлыча кар саклануны эшкәртеп бетергәннән соң аны яңадан торгызу күздә тотыла.

Кар-ковёрт агымына йогынты принцибы буенча кар саклау жайланмалары бүленә:

- юл кырыенда буран карын тоткарлау принцибы буенча эшли торган кар саклау чаралары;

- кардан саклау чаралары, жыл тизлеген арттыра һәм юл аша кар чыгарырга ярдәм итә (кар кабып торучы коймалар);

- тулысынча кар эрдән изоляцияләүче кар саклау чаралары (галереялар һәм тоннельлар).

Автомобиль юлларында иң күп кар тоткарлау жайланмалары таратылган.

Кар саклаучы урман полосаларының иң ышанычлы, экологик яктан акланган төре булып тора.

Кар саклагыч полосаның тыгыз (кабартылмаган) конструкциясе булырга тиеш. Һәр полосаның мәжбүри элементы куе двухрядлы куак опушкасы булырга тиеш.

Авыл хужалыгы жирләрендә төзелә торган кар саклау полосасының озынлыгы зур булганда, авыл хужалыгы машиналарын узу өчен һәр 800-1000 м саен 10-15 метрдан технологик өзеклекләргә күздә тотарга кирәк.

Автомобиль юлы янындагы жирләрдә даими кар саклау чараларын яисә булганнарын көчәйтү мөмкин булмаган очракта, шулай ук икътисади акланган барлык очракларда, вакытлыча кар тоткарлау җайланмаларын, кар саклау щитларын, траншеяларны, кар диварларын һ. б. кулланырга кирәк.

Алар кулланылырга мөмкин сыйфатында яклау юллар нче кар көртләре һәм чарасы буларак, көчәйтү утырту яки коймаларны.

Калканнар мөмкин кадәр югарылыкта (бугров, валов), түбәнәюдән куркып калырга тиеш.

Озак һәм интенсив бураннар белән чорларда щитларны үзгәртеп кору кыенлашкан, калкан линияләрен ике, өч һәм аннан да күбрәк сафка куялар. Күпкатлы щит линияләрен урнаштырганда кыр рәте щитларын гына күчерү җитә.

Многорядные щитовые линия максатка яраклы формалаштырырга берсе щитов төрле просветности. Якындагы линия кырына якыннары куе рәшәткәле щитлардан, ә юлга якын урнашкан кайберләре куе рәшәткәле калканнардан формалаша.

Хисап бураныннан саклана торган кар күләменң (бер рядлы, ике рядлы һ.б.) күләмәннән кимрәк булса, кыш дәвамында калитларны, кар сәләте беткән очракта, яңадан торгызыла.

Интенсив бураннар (кар чыгару күләме 120 м³/м га кадәр) булган чорларда үзгәргән мәгърифәтле җайланмаларны куллану максатка ярашлы, аларның конструкцияләренң тыгызлыгы буран вакытында җилнең көченә пропорциональ рәвештә арта.

75 м³/м га кадәр кар чыгару күләме булганда, полимер материаллардан һәм полимер нигездәге чөлтәләрдән ясалган вакытлы киңлектәге кар саклау чараларын (ВПС) кулланырга мөмкин.

Автомобиль юлларын кар көртләреннән саклаганда кардан ясалган җайланмалар да киң таралыш алган.

Кардан ясалган җайланмаларның иң киң таралган төрләре булып кар траншеялары тора.

Траншеялар мөстәкыйль яклау чарасы буларак кулланыла ала - IV-V категория юлларында яисә башка чаралар (үсентеләр, койма, щитлар) белән берлектә, карны тоткарлый торган гамәлне көчәйтү һәм I, II, III категорияле юлларда кар саклау линияләренң ышанычлылыгын арттыру өчен.

Юлларны кардан саклауның теге яки бу ысулын сайлау явым-төшем төшү интенсивлыгына, трассаның шартларына һәм әһәмиятенә, районның матди иминлегенә бәйле.

3.10. Гражданнар оборонасы чаралары, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә кисәтү чаралары исемлегенә

«Гражданнар оборонасы, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә кисәтү буенча чаралар исемлегенә» бүлегенә Гражданнар оборонасы һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә норматив документлар нигезендә, шулай ук ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгына бирелгән башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә (К. кушымта) эшләнә.

3.1. Гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлегенә

Территорияне гражданнар оборонасы буенча төркемгә кертүне нигезләү
Башлангыч мәгълүматлар нигезендә авыл жирлегә территориясе Гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә керми.

Объектларны Гражданнар оборонасы буенча категориягә кертүне нигезләү. Сугыш вакытында эшне дәвам итүче объектлар исемлегә, шәһәр читендәге зонага күчерелә торган объектлар исемлегә

Башлангыч мәгълүматлар нигезендә авыл жирлегә территориясендә гражданнар оборонасы буенча категориягә кертелгән оешмалар юк.

Сугыш вакытында эшне дәвам иткән оешмалар, шәһәр читендәге зонага күчүче оешмалар турында мәгълүматлар юк.

Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар " Гражданнар оборонасы буенча СПДА каралган мөмкин булган куркыныч зонасы чикләрен билгеләү 165.1325800.2014»

Башлангыч мәгълүматлар нигезендә, авыл жирлегә территориясе жимерелү, химик зарарлану, радиоактив зарарлану, катастрофик су басу мөмкин булган зоналарга керми.

Гражданнар оборонасы буенча белдерү

Хәбәр итү системалары "Һава тревогасы!"(сугыш вакытында) электросиреналар, сигнал яңгыравыклы жайланмалар, тавыш сөйләгечләр һәм сигналлар һәм мәгълүмат житкерү (ИТМ ГО буенча 6. 39 СП 165.1325800.2014 п.).

Генераль планы эшләү вакытында авыл жирлегә территориясендә Хәбәр итү системасы (PCY) юк.

Халыкны инженерлык яклавының һәм иң зур эшләүче сменаның торышы
Авыл жирлегендә гражданнар оборонасының саклагыч корылмалары юк.

Генераль планы эшләү вакытында халыкны тыныч һәм сугыш вакытында эвакуацияләүне тәмин иткәндә гамәлдәге инженер-техник чаралар буенча төп күрсәткечләр

Гражданнар оборонасы буенча эвакуация чаралары ТР Апас муниципаль районы гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә тормышка ашырыла.

Авыл жирлегә территориясендә кабул итү-эвакуация пункты - Кильдураз ст., Мин төп гомуми белем бирү мәктәбе, Дёповская ур., 12.

Гражданнар оборонасы буенча проект чаралары

Чөнки авыл жирлегә территориясе мөмкин булган жимерүләр зонасына эләкми, радиоактив һәм химик зарарлану, катастрофик су басу мөмкин булган зоналарга керми, ә әлегә куркынычлардан саклау буенча махсус чаралар үткәрү таләп ителми.

Гражданнар оборонасы буенча хәбәр итү системасын РФ Президентының «Гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында яисә барлыкка килү турында халыкка экстрен хәбәр итүнең комплекслы системасын булдыру турында» 13.11.2012 ел, №1522 Указы нигезендә (районның бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте белән тоташтырылып, сөйләм жайланмаларын урнаштыру кирәк) күздә тотарга кирәк.

Халыкка хәбәр итү өчен, проектта, Апас районы БЕРДДС белән тоташтырылып, кимендә 1 км радиуслы, 3 данә сирен жайланмалары урнаштыру тәкъдим ителә.

Сирен жайланмаларны урнаштырганда муниципаль берәмлек торак пунктлары территорияләрен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк. PCY мәгълүматларын гадәттән тыш хәлләр турында халыкка хәбәр итү өчен кулланырга мөмкин.

PCY тарафыннан тәкъдим ителгән урнашу график материалда күрсәтелгән.

3. Башлангыч мәгълүматлар нигезендә, гражданнар оборонасының саклау корылмалары төзелеше таләп ителми.

Кирәк булганда, 4.1 п.нигезендә, ижтимагый биналар биналарының подвал, цоколь һәм беренче катларын (балалар мәктәпкәчә учреждениеләре, гомуми белем бирү мәктәбе, спорт комплексы, медицина хезмәте күрсәтү объектлары һ. б.) ябу мөмкин. СП 88.13330.2014.

4. Гражданнар оборонасы буенча эвакуация чараларын Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә башкарырга кирәк.

5. Шәһәр территориясендә «гражданнар оборонасының инженер-техник чаралары» СНиП 2.01.51-90 актуальләштерелгән редакциясе) 10 СП 165.1325800.2014 п. нигезендә маскировка чаралары каралмаган.

7. Беренчел мәгълүматларга караганда, 2014 елның 165.1325800.2014 СП 5.23 п.нигезендә, үзәкләштерелгән электр энергиясе белән тәэмин итү туктатылган шартларда су белән тәэмин итүче су белән тәэмин итү объектларының химик зарарланудан сакланган проект житештерүчәнлеген халык, шул исәптән эвакуацияләнүчеләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен житезлек булырга тиеш.

2. Халык саны, беренче чиратта, исәп-хисап сирогына даими халык һәм икенче торак төзүче халык керә.

Аерым чор шартларында да, зур масштаблы гадәттән тыш хәл шартларында да, эчәр су белән тәэмин итү системасының тотрыклылыгын арттыру өчен, проект «инженерлык инфраструктурасы», булган скважиналарны ремонтлау, су белән тәэмин итүнең яңа челтәрләрне төзү, су югалтуларын киметүгә юнәлтелгән чаралар үткәрү – торбаларны алыштыру, су челтәрләрне басу.

Күчмә резервуарларда (автоцистерналарда) эчәргә яраклы су китерүне күздә тотарга кирәк. Күчмә тарага су таратуның һәр пункты торак пункт территориясенә 1,5 км радиуста хезмәт күрсәтергә тиеш.

8. «СП 165.1325800.2014 «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по» актуальләштерелгән редакциясе "СП 165.1325800.2014" СП 165.1325800.2014 " буенча тотрыклы электр белән тәэмин итү чараларын күздә тотарга кирәк.

35-110 (220) кВ һәм аннан да күбрәк көчәнешле энергетика системаларын электр тапшыруның бүлү линияләре, аерым чыганаclarның зыян китерүен исәпкә алып, электр белән тәэмин итүнең берничә чыганагына сугылырга һәм тоташтырылырга, шулай ук төрле трассалар буенча узарга тиеш (2014 елның 165.13258004 елның 6.89 СП 165.1325800.2014).

Энергосистемаларның электр челтәрләре схемасы энергосистеманы бәйсез рәвештә эшләүче өлешләргә (блокларга) автомат рәвештә бүлү мөмкинлеген күздә тотарга тиеш (п 6.85 СП 165.1325800.2014).

Күчмә электростанцияләрен һәм подстанцияләрен куллану мөмкинлеген алдан карарга кирәк (п 6.90 СП 165.1325800.2014).

9. Чөнki жирлек территориясе Гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә керми, газ һәм жылылык белән тәэмин итү буенча махсус чаралар таләп ителми.

3.1.2. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлегенә

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның иминлеген тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләр нәтижеләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләр килеп чыгу ихтималын булдырмый калуга яки киметүгә, шулай ук аларның нәтижеләрен киметүгә юнәлтелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдәге гамәлләргә өйрәтү һәм аны саклауның нәтижәле ысулларын эшләү дә бик мөһим.

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтижеләрен бетерү буенча эшләрне башкару өчен жәлеп ителергә мөмкин:

янгын бүлекләре;
штаттагы һәм штаттан тыш авария-коткару формированиеләре;
сәламәтлек саклау оешмалары персоналы;
башка учреждениеләр хезмәткәрләре һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук районның инженер техникасы, предприятиеләре һәм оешмалары жәлеп ителергә мөмкин.

Халыкны һәм жирлек территорияләрен саклау эшендә, табигый һәм техноген характердагы куркыныч күренешләрдән һәм процесслардан саклау өчен тиешле саклану корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тоткан инженер-техник чаралар үткәрүнең югары нәтижелелегенә ия.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганаclarы

Табигый характердагы гадәттән тыш хәл - билгеле бер территориядә яисә акваториядә табигый бәла-каза нәтижәсендә барлыкка килгән хәл, ул кеше корбаннарына, кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә, шактый матди югалтулар һәм кешеләрнең тормыш-көнкүреше шартларын бозарга мөмкин. Табигый гадәттән тыш хәлләр чыганаclarның характеры һәм масштабы буенча төрле.

Генераль планда авыл жирлегә территориясендә урын алган куркыныч процесслар карала:

метеорологик (көчле җил, шул исәптән көчле яңгыр, шул исәптән көчле яңгыр, яшенле яңгыр, эре боз, бик көчле кар, көчле буран, кар көртләре, бозлавык-бозлавык, көчле салкын; экстремаль югары, түбән температура һ. б.);

- эрозиялеләр;
- су басу;
- су басу;
- куркынычсызлык;
- кар көртләре.

П4.6 кагыйдәләр җыелмасы нигезендә СП 115.13330.2016 "куркыныч табигый йогынты геофизикасы". Куркыныч табигать процессларының үсеш чикләрен, күренешләрен ачыклау һәм аларның параметрларын билгеләү максатларында, хужалык үзләштерү өчен планлаштырыла торган территориядә куркыныч табигый йогынты ясау мөмкинлеген алдан бәяләү нәтижәләре буенча ачыклаганда СНиП 22-01-95 актуальләштерелгән редакциясе инженерлык эзләнүләр алып барырга кирәк.

П. нигезендә 4.1330.2016 СП кагыйдәләр җыелмасы 115.13330.2016 "куркыныч табигый йогынты геофизикасы". СНиП 22-01-95 актуальләштерелгән редакциясе фонд материаллары һәм башка белешмәләр нигезендә алынган куркыныч табигый йогынтыларны алдан бәяләү нәтижәләре инженерлык эзләнүләрен үтәүгә биремнәр төзегәндә башлангыч мәгълүматларга кертелергә һәм инженерлык эзләнүләре программасында составны һәм эш күләмнәрен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Куркыныч метеорологик күренешләр

Авыл жирлегә территориясендә күренеше мөмкин булган куркыныч метеорологик күренешләр Исемлеге 3.10.2.1 таблицасында күрсәтелгән

Таблица 3.10.2.1

ОЯ исеме	Характеристикасы һәм критерийлары яки ОЯ билгеләү
----------	---

ОЯ исеме	Характеристикасы һәм критерийлары яки ОЯ билгеләү
Көчле җил	Тизлек 25 метрдан да ким булмаган тизлектә җил, яки уртача тизлек 20 метрдан да ким булмаган тизлектә
Давыллы җил (давил)	Тизлек 33 м/с һәм аннан күбрәк булганда җил
Жөй	Кискен кыска вакытлы (берничә минут эчендә, әмма 1 минуттан да ким түгел) җилне көчәйтү 25 метрга кадәр һәм аннан да күбрәк
Смерч	Көчле маломасштабный вихрь рәвешендә багана яки воронки, юнәлдерелгән һәм болыт к подстилающей өслегенә
Көчле яңгыр	Явым-төшемнәр саны кимендә 30 мм тәшкил иткән көчле яңгырлы, 1 сәг.
Бик көчле яңгыр (карлы бик көчле яңгыр, бик көчле кар, яңгырлы бик көчле кар)	Явым-төшемнәр (яңгыр, яңгыр, карлы яңгыр, юеш кар) 50 мм да ким булмаган күләмдә, вакыт эчендә 12 С. дан да артмаган күләмдә, шактый сыек яисә катнаш явым-төшемнәр (яңгыр, яңгыр, яңгыр, карлы яңгыр, юеш кар)
Көчле кар	Шактый каты явым-төшем (кар, яңгырлы кар) явым-төшемнәр саны кимендә 20 мм тәшкил итә.
Озакка сузылган көчле яңгыр	Кыска тәнәфесләр белән (1 сәгатътән артык түгел), вакыт аралыгында 100 мм да ким булмаган яңгыр, әмма 48 сәгатътән кимрәк, яки 120 мм артык вакыт эчендә 2 тәүлектән артык вакыт эчендә
Эре шәһәре	Град диаметры 20 мм һәм аннан да күбрәк
Көчле буран	Асылмалы өслектән карны (болытлардан яву белән еш озатыла торган кар) көчле (уртача тизлек 15 м/с) җил белән һәм метеорологик ераклык белән 500 м дан да ким түгел 12 с.

ОЯ исеме	Характеристикасы һәм критерийлары яки ОЯ билгеләү
Көчле тузан (ком) давылы	Тузанны (комны) уртача тизлек белән 15 метрдан да ким булмаган көчле җил белән һәм метеорологик ераклыкка күрүчәнлек 500 м дан да ким булмаса тиеш.
Көчле томан (көчле мгл)	Суның иң вак кисәкчәләре (тузан, яну продуктлары) жыелу хисабына һаваны бутау, шул ук вакытта күрүчәнлек метеорологик ераклыкның әһәмияте 50 м дан да ким түгел 12 сәг.
Көчле бозлавык-катлам	Бозлавык станогы үткәргечләрендә утырым диаметры:
Салкын	бозлавык-диаметры кимендә 20 мм;
Аномаль-салкын һава торышы	карның катлаулы яки юеш (туңдырыла торган) явуы-диаметры кимендә 35 мм;
Эсселек	изморози - кимендә 50 мм
Аномаль-эссе һава торышы	Декабрьдән февральгә кадәр һаваның минималь температурасы 40 гр. га җитә. суык яки түбәнрәк, ноябрьдә-32 гр. суык яки түбәнрәк, март аенда-34 гр. суык яки түбәнрәк
Гадәттән тыш янгын куркынычы	5 көн рәттән һәм тәүлеклек уртача температураның әһәмияте климатик нормадан 9 гр. га кимрәк. һәм артык яки/һәм минималь һава температурасының әһәмияте 30 гр. га җитә. суык яки түбәнрәк

Куркыныч метеорологик күренешләрдә кешеләр өчен куркыныч юл һәм күпер капламалары, Корылмалар, электр тапшыру һәм элементнең һава линияләре, җир өсте торбаүткәргечләре җимерелү, шулай ук җимерелгән корылмаларның ватылуы, зур тизлек белән очучы пыяла ватылу.

Куркыныч җил йогынтысы

җимерелгән биналарның конструкцияләре, электр тапшыру һәм агачлар белән элемент линияләрен өзү;

элемент узелларын электр белән тәмин итү туктатылу аркасында тотрыклы элементне бозу;

түбәгә, торак, җитештерү һәм административ биналарга зыян китерү;

түбән басымлы җир өсте газүткәргечләрен җимерү, торак микрорайоннарны һәм сәнәгать предприятиеләрен газ белән тәмин итүне туктату;

урам һәм юллардагы өемнәр аркасында транспорт хәрәкәтенең кыенлыгы;

бина җимерелгәндә һәм чыбыкларны бәрәп бәргәндә (ЛЭП массакуләм янгыннарның тиз таралуына ярдәм итә ала).

Метеорологик характердагы куркыныч күренешләрнең мөмкин булган нәтижеләрен киметү буенча чаралар

Метеорологик характердагы куркыныч күренешләрнең нәтижеләрен йомшарту өчен киңәш ителә:

халыкка күренеш барлыкка килү куркынычы турында алдан хәбәр итү;

ЛЭПНЫ өзү, электр челтәрләренең йозакларын булдырмас өчен кулланучыларны энергия белән тәмин итү;

газ белән тәмин итүне өзеп тору, газ агу һәм, нәтижә буларак, янгын яки шартлау булмасын өчен;

биналар һәм корылмаларны көчәйтү, капитал төзелешләрдә, подвалларда һәм убежищеларда халыкны яшерү, витриналарны, жилләткән як тәрәзәләрен яклау;

язгы ташуга каршы чаралар үткөрү.

Бураннарның мөмкин булган нәтижеләрен киметү буенча чаралар

биналарны жылылык белән тәмин итү, жылылык районнарын бүлеп бирү, резерв (салкын резерв котельныйлар) һәм, кирәк булганда, жылылык белән тәмин итүнең резерв чыганаclarын тоташтыру;

авыл территорияләрен кышкы чорда селитель саклау, аларның микроклиматын планлаштыру методлары белән яки яшел үсентеләр утырту ярдәмендә яхшырту өчен һ. б.

Югары температура нәтижеләрен киметү буенча чаралар

туклану һәм куллану гигиенасы. Сусауны басу өчен су куллануны тәмин итү дә житә. Су житәрлек булу критерийлары булып субъектив хисләр һәм чагыштырмача тотрыклы массасы, шул ук вакытта сыеклыкны ваклап кабул итү максатка ярашлы. Эссе вакытта аппетит кимү сәбәпле, туклану рациональ режимы мөһим роль уйный, бу вакытта ашауның төп ысуллары тәүлекнең салкын чорына туры килә;

кием гигиенасы. Эссе шартларда куллану өчен билгеләнгән киёмгә төп таләп-аның бик күп гигроскопиклыгы, дымлылыгы, һава үткәрүчәнлегә. Киёмдә мөһим рольне аның төсө уйный, радиацион жылылыкка караңгыга караганда якты тукыма азрак йотыла;

хезмәт һәм ял режимы. Төп принципка – киләсе хезмәт чоры башына физиологик функцияләргә яңадан торгызу зарурлыгына таянып эш итәргә кирәк. Ачык һавада эшләүче югары температураларның тискәре йогынтысынан саклау өчен вакыт-вакыт кояш нурланышынан сакланган урыннарда кыска вакытлы ял итү кирәк. Медицина күзәтүен урнаштыру максатка ярашлы. Куркыныч геологик процессларның һәм күренешләрнең характеристикалары, территорияне су басу (су басу)

Проектлаштырганда табигый һәм техноген факторлар йогынтысында барлыкка килгән, төзелеш объектларына һәм кешеләр эшчәнлегенә тискәре йогынты ясаучы куркыныч геологик һәм инженер-геологик процессларны һәм күренешләрне аеруча игътибар белән бәяләргә кирәк.

Куркыныч табигать күренешләре һәм процесслар, авыл жирлегә территориясендә урын алган куркыныч табигать процессларыннан саклау чаралары 2.8 пунктында жентекләп каралды. һәм 3.9. генераль пландагы нигезләү материалларының аңлатма язуы.

Татарстан Республикасының язгы ташу чорында су басу (су басу) зонасына керә торган торак пунктлары исемлегә нигезендә (утв. Караборнаш авылы 2019 елның 16 февралендәге 301-р номерлы ТР МК боегыгы белән язгы ташу чорында су басу (су басу) зонасына элгә.

РФ Хөкүмәтенең 18.04.2014 ел, № 360 карары белән расланган су басу зоналары чикләрен билгеләү Кагыйдәләре нигезендә, су басу зоналары чикләрен билгеләү Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан жирле үзидарә органнары белән берлектә эзерләнгән Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу зоналары чикләре күчмәсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта авыл жирлеге территориясендә су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу зоналарының чикләре генераль планың картографик материалларында чагылдырылмаган.

Су басу (су басу) зоналары чикләрен билгеләнгән тәртиптә билгеләгәндә генераль планга тиешле үзгәрешләр кертергә кирәк.

Табиғатъ янғыннары

Коштаулы авыл жирлеге территориясендә урман фонды жирләре 3,6 га били, бу жирлекнең барлык мәйданының 0,1% ын тәшкил итә.

Коштаулы авыл жирлеге территориясендә Төбәк-Чиркәү участок урманчылыгының «Буа урманчылыгы» ДКУ урманнары урнашкан.

Урман фонды урманнарыннан тыш, жирлек территориясендә урман жирләре һәм урман фондына кермәгән урман утыртмалары да бар. Әлеге урман утыртмалары авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә, сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен жирләрдә, оборона, куркынычсызлык жирләрендә һәм башка махсус билгеләнештәге жирләрдә урнашкан. Һәм Тискәре табигый, антропоген һәм техноген күренешләрдән жирләрне яклауны тәмин итү өчен билгеләнгән.

Урманнар януның төп сәбәбе-янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәмәү (кеше факторы). Моннан тыш, жирлек урманнарында янғын куркынычы зур булган автомобиль юллары һәм электр линияләре челтәрләре булдыралар.

Жирлекләрдә төзелеш эшләре "янғынга каршы саклау системалары. Саклау объектларында янғын таралуны чикләү. Күләм-планлаштыру һәм конструктив карарларга таләпләр", авыл жирлекләрендәге төзелеш чикләреннән алып урман утыртмаларына кадәр 30 м дан да ким булмаска тиеш.

Халык өчен табигый янғыннар куркынычы-көчле төтен чыгу ихтималы ул, шул ук вакытта автомобиль транспорты хәрәкәтен бозу, экологик хәлнең начараюы һәм, нәтижәдә, кешеләрнең сәламәтлеге торышы да булырга мөмкин.

Табигый янғыннарның кешеләргә, аларның милкенә турыдан-туры йогынты ясауы, предприятиеләрне юк итү ихтималы аз.

Урман янғыннарын сүндерү эшләренә житәкчелек итүне оештыру, урман янғыннары аркасында барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү; урман янғыннарын сүндерү эшләрен башкарганда ведомствоара хезмәттәшлек оештыру максатларында "урман янғыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында" 8 июль, 2014 ел, №313 РФ табигый байлыктар һәм экология министрлыгы боерыгы чыкты.

Торак пункт территориясенә табигый янғыннар таралуны булдырмау буенча чаралар

янғынга каршы өзекләрне һәм торак пункт территорияләре арасында минераллаштырылган полосаларны төзекләндерү (территориядә янғын куркынычсызлыгы чаралары янғын куркынычсызлыгы турында Законның 1, 19, 38 статьясы, "янғын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент" 22.07.2008 № 123-ФЗ Федераль законның 63 статьясы нигезендә үтәлергә тиеш")

янғын куркынычы булган объектлар тирәсендә минераллаштырылган полосаларны төзекләндерү.

Россия Федерациясә Хөкүмәтенә "Янғынга каршы режим турында" 2012 елның 25 апрелендәге 390 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясендә Янғынга каршы режим кагыйдәләре, шулай ук Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 2017 елның 30 июнендәге карары белән расланган урманнарда янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләре нигезендә №417 "кар катламы жыелган көннән алып, тотрыклы көзгә һава торышы яисә кар катламы барлыкка килгәнчегә кадәр, физик, юридик затлар, шулай ук урман янындагы территориядән файдаланучы һәм (яки) алар белән эш итүче чит ил гражданны һәм гражданныгы булмаган затлар аны коры үлән үсемлекләреннән, ураг калдыкларыннан,

корыган калдыктардан, чыбык-чабыктардан, киселген калдыктардан чистартуны тээмин итэлэр., киңлеге 10 метрдан ким булмаган полосадагы чүп-чарны яки башка янгынга каршы киртэне кимендэ 0,5 метр киңлектэге минеральлэштөрөлгөн полоса яисэ башка янгынга каршы киртэ белэн аерып торалар. Янгынга каршы минераллаштырылган полосаларны төрлө корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, шулай ук янучан материаллар, чүп-чар, агач, төзелеш һәм башка янучан материаллар туплау өчен куллану тыела

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тээмин итү чаралары

Табиғат территорияләрәндә янгынга каршы профилактика янгыннарны булдырмауга, аларның таралуын чикләүгә һәм янгыннарга каршы уңышлы көрәш өчен шартлар һәм урманнарның янгын тотрыклылыгын тээмин итүче оештыру-техник һәм башка чараларга юнәлтелгән чаралар комплексын үткәрү күздә тотыла.

Табиғат янгыннарын кисәтү пропаганда һәм агитация, халыкның табиғат территорияләрәнә йөрешен жайга салу, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту, янгын чыгу ихтималын киметүче оештыру-техник чаралар ярдәмендә башкарыла.

Янгыннарның таралуын чикләү агачларның составын жайга салу, аларны пычрактан арындыру, янгынга каршы барьерлар системасын, юллар һәм сулыктар челтәрен булдыру, шулай ук территорияләрне контрольдә тотып яндыру хисабына янгынга каршы торучанлыкны арттырудан гыйбарәт.

Табиғат территорияләрәнең янгын тотрыклылыгын арттыручы оештыру-техник һәм башка чаралар жирле халыкны жирлектә янгыннарны кисәтү, ачыклау, сүндерү, янгынга каршы объектлар төзү һәм ремонтлау, хакимият органны, арендаторлар белән эшләү һ. б. эшләргә эзәрләү белән шөгыльләнә.

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганакалары

Техноген характердагы гадәттән тыш хәл – аерым территориядәге объектта авария килеп чыгу нәтижәсендә кешеләрнең нормаль тормыш шартлары һәм эшчәнлегә бозыла торган хәл, аларның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч туа, халык мөлкәтенә, халык хужалыгына һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерә. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр аларның барлыкка килү урыны һәм гадәттән тыш хәл чыганагының төп зарарлаучы факторларның характеры буенча төрлө. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр шартлаулар, янгыннар, һәлакәтләр, химик һәм радиоактив матдәләр ташламалары, жимерекләр, егылып төшүләр, Техносфера объектларында жимерелүләр, жимерелүләр, жимерелүләр, жимерелү аркасында барлыкка килә.

Потенциаль куркыныч объектлар исемлегә

Башлангыч мәгълүматлар нигезендә, Апас районында аварияләр гадәттән тыш хәлләр зоналары барлыкка килүгә китерергә мөмкин булган потенциал куркыныч объектлар (по):

- «Картун икмәк кабул итү предприятие» " ААҖ»;
- «Татнефтепродукт» ХК «Буа нефть продуктары» филиалы «Картуннефтепродукт»участогы.

Башлангыч мәгълүматларга караганда аварияләрдә ихтимал булган куркыныч зоналары тәкъдим ителмәгән.

Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, Картун авыл жирлегә территориясендә урнашкан, араны исәпкә алып, Коштавы авыл жирлегә территориясенә йогынты ясамаячак.

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү потенциал куркыныч объектларда һәм яшәешне тээмин итү объектларында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча таләпләр нигезендә башкарылырга тиеш (Россия Федерациясе Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2003 елның 28 февралендәге 105 номерлы боерыгы белән расланган).

Техноген характердагы гадэттән тыш хәлләрнең башка чыганаclarы
Муниципаль берәмлек территориясендә потенциал куркыныч булмаган, ләкин техноген гадэттән тыш хәлләр чыганагы була ала торган объектлар урнашкан:

- шартлау куркынычы булган объектлар: АЗС һәм АЗС; котельныйлар;
- коммуналь хужалык объектлары;

Муниципаль берәмлек территориясендә техноген характердагы гадэттән тыш хәл килеп чыгу чыганаclarына бүлү газүткәргечләре, газ бүлү пунктлары, югары көчәнешле электр тапшыру линияләрен кертәргә кирәк.

Төзелеш-монтаж эшләрен башкарганда килеп чыккан аварияләргә Анализ күрсәткәнчә, төп сәбәп төзелеш вакытында проект чишелешләреннән чигенү, эретеп ябыштыру технологиясен үтәмәү, вазыйфай затлар ягыннан Сыйфатны операция ягыннан тикшерүнең түбән дәрәжәсе, төзелешне техник күзәтү буенча тиешле дәрәжәдә булмау белән бәйле

Объектларда һәм тормыш белән тәэмин итү системаларындагы аварияләр

Тормыш тәэмин итү, жылылык, электр белән тәэмин итү, су белән тәэмин итү системаларындагы аварияләр халыкның тормыш-көнкүрешен бозуга китерә.

Газ бүлү системалары объектларында аварияләр сәбәпләре:

жир асты газүткәргечләренең механик зыяннары;

жир өсте газүткәргечләренең механик зыяннары;

тышкы газүткәргечләргә коррозия зыян килү;

ыргылыш;

табигый күренешләр нәтижәсендә газүткәргечләргә зыян килү;

ГРПДАН соң басым күтәрелү;

башка сәбәпләр.

ГРПДА һәм груда газ чыккан аварияләрдә бинага шартлау һәм янгын куркынычы янаган катнашма барлыкка килә. Моннан тыш, газны бинаны газ белән тәэмин итмичә Факель рәвештә ялкынландырырга мөмкин. Бу куллану чыганаclarында, шул исәптән торак йортларда яки котельняларда газ жиһазларының бетүенә, биналарның газ белән тәэмин ителүенә, ут кабул итү чыганаclarы булган очракта-газ яки шартлау ялкынына китерә.

Электр тапшыруның һава линияләрендә техноген гадэттән тыш хәлләр чыганагы булып техник жайланмаларны һәм терәк конструкцияләренең төп элементларын жимерү (жимерү) белән бәйле аварияләр тора. Аварияләр эчке сәбәпләргә дә (төзү-монтаж эшләренең никахы, линияне эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу), шулай ук тышкы сәбәпләргә дә бәйле булырга мөмкин. Тышкы сәбәпләр табигый һәм техноген характердагы гадэттән тыш хәлләр чыганаclarының, шул исәптән террорлык актларының йогынтысы булырга мөмкин.

Техник жайланмаларның, шулай ук һава линиясе терәге конструкцияләренең төп элементларының жимерелүенә (жимерелүенә) бәйле аварияләрдә жайланмаларның, корылмаларның жимерелүенә (жимерелүенә) бәйле аварияләрдә төп шаккатыргыч факторлар булып тора. Шулай ук электр тогының йогынтысы да ихтимал булган факторлар булып торачак.

Кешеләрнең һәм техниканың механик зарарлану куркынычы булган куркыныч зоналарның чиге булып, жимерелү куркынычы булачак. Техник жайланманың яки корылманың егылганда (мәсәлән, ВЛ таянычы) бөтенлеге сакланган очракта, жимерекләр таралырга мөмкин булган зоналарның күләме Корылмалар күләменә тигез булачак.

Электр чыбыклары өзелгәндә һәм аларны жиргә егканда зарарланган электр жайланмасын сүндерүче Релей яклавы системаларыннан баш тарту очраклары мөмкин. Жирдә урнашкан проводник тирәсендә ток үсемлекләре зонасы барлыкка килә. Бу чыбыкның төшү зонасында жир өслегендә электр потенциалы барлыкка килүгә китерә. Кешенең аяклары төшү зонасында хәрәкәт иткәндә аның аяклары төрле электр потенциалына эләгергә мөмкин, аларның төрлелеге «адым киеренкелеге» дип атала һәм кеше тәне аша «аяк-аяк»чылбыры буенча электр тогы агачак.

Булган һәм проектлана торган һава линияләрендә аварияләр булган очракта мөмкин гадәттән тыш хәлләр чыганакларының шаккаттыра торган факторларның гамәлдә булу зоналары локаль характерга ия. Һава электр үткәргечләре янындагы территориядә яшәүче халыкның жиңелүе мөмкин булган аварияләрдә ихтимал.

ВЛ трассалары линия үтү районында алып барыла торган хужалык эшчәнлеген характерын исәпкә алып проектлана, шулай ук сак зонасы булдырыла һәм һава электр тапшыру линияләре янында хужалык эшчәнлегенә чикләнә. ВЛ янғын куркынычсызлыгы янмый торган конструкцияләргә куллану, кыска ялганыш токларын автоматик өзү, терәкләргә жир белән тоташтыру, төрле фазаларны үткәргечләр арасындагы ераклыкны схлестывания буенча саклау белән тәмин ителә.

Инженер жиһазларының тотрыклылыгы. Инженер системалары эшчәнлегенә тотрыклылыгын тәмин итү чаралары

Инженер системалары эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру зарур:

1. Жирлекнең инженерлык системалары белән идарә итү системаларының ышанычлылыгын тәмин итү буенча эшләр үткәргү;
2. Инженерлык системалары эшенә ышанычлылыгын арттыру буенча эшләрне башкару;
3. Жирлекнең инженерлык системалары объектларында (янгынналар, шартлаулар, электр тогы зарарлану һ. б.) зарарлануның икенчел факторларын барлыкка китерү мөмкинлеген булдырмау яки чикләү буенча эшләр башкару.);
4. Инженерлык системаларының авария хәлендәге эш режимына күчәргә әзерлек;
5. Авыл жирлегенә инженерлык системаларын яңадан торгызуга әзерлек;
6. Әзлекле рәвештә заманча куркынычсыз технологик чишелешләргә һәм барлык жирле контроль һәм инженерлык системалары белән идарә итү системаларын гамәлгә кертүгә күчү.

Билгеле бер вакыт узгач яки нинди дә булса үзгәрешләргә бәйле рәвештә, инженерлык системаларының тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Инженерлык системалары эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру буенча инженер-техник чаралар исәбенә керә:

тузган коммуналь-энергетика челтәрләрен алыштыру юлы белән, аларның торышын исәпкә алып, инженерлык системаларының авариясез эшләвен тәмин итү;

торак пунктларны ике бәйсез чыганактан энергия белән тәмин итү яки төрле юнәлештәге ике электр челтәрне кертү жайланмасы;

10 һәм 6 кВ электр бүлү челтәрләрен божралау;

трансформатор подстанцияләрен саклауны тәмин итү-өстәмә кирпич яки тимер-бетон диварлар, козырьклар урнаштыру, грунт белән ишелү һ. б.;

канәгәтләнмәслек хәлдә булган трансформатор подстанцияләрен реконструкцияләү

һава электр линияләрен кабельләргә күчәргә кирәк булганда, «Гой провод» ны изоляцияләнгән электр челтәрләргә чыбыкларына алыштыру;

күчмә электростанцияләргә сатып алу һәм энергосистемага тоташтыру;

Ике (яки аннан күбрәк) бәйсез чыганактан су бирүне тәмин итү жир асты чыганакларына өстенлек бирергә кирәк;

заманча технологияләр нигезендә су белән тәмин итү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

су алу корылмаларында катгый режимлы зоналарны тоташ коймалауны оештыру;

су белән тәмин итү челтәрләрен ябуны тәмин итү;

суүткәргеч челтәрләр һәм эчәргә яраклы су белән резервуарларны грунтта тирәнәйтү;

артезиан скважиналарын герметизацияләү;

резерв су белән тээмин итү;
 заманча технологияләр нигезендә су бүлү системасын төзү һәм реконструкцияләү;
 авария хәлендәге агынты суларны чыгару урыннарын оештыру
 газ бирүне ике бәйсез чыганактан тээмин итү;
 заманча технологияләр нигезендә газ челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү;
 газ челтәрләре җир астына тирәнәйтү;
 газ челтәрләрен иминләштерүне тээмин итү;
 газ челтәрләрендә басым төшүдән эшли торган автомат җайланмаларны, шулай ук
 дистанцион идарә белән чикле арматураны урнаштыру

җылылык трассаларын пар казаннары биналарыннан тоташтыру юлы белән
 җылылык белән тээмин итүнең тотрыклы системасын булдыру яки җылылык белән
 тээмин итүнең индивидуаль системаларын куллану.

Бу чараларның барысы да җирлекнең яки аның аерым участкаларының
 инженерлык инфраструктурасын реконструкцияләгәндә яки яңа төзөгәндә башкарылырга
 тиеш

Зур масштаблы гадәттән тыш хәлләр шартларында су белән тээмин итү
 системасының тотрыклы эшләвен тээмин итү чаралары

Коштаулы авыл җирлеге авылларында яшәүчеләр хужалык-эчә торган су белән
 тээмин итү өчен җир асты суларын куллана. Халык су белән артезиан скважиналарыннан,
 төзекләндерелгән чишмәләрдән, үз көе һәм скважиналардан файдалана. Торак пунктларны
 су белән тээмин итү системасы корылмалары су алу скважиналарыннан, су
 башняларыннан һәм суүткәргеч челтәрләрдән тора. Коштаулы авыл җирлегендә су белән
 тээмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәғлүмат 3.10.2.2 таблицасында
 бирелгән. Су скважиналар белән алына. 1 нче күтәргеч насос станциясе Су кабул итү
 корылмалары белән берләштерелгән, скважиналар Тамагы павильон белән ябык. Су
 скважинадан су башнясына керә, аннары үзе су челтәренә керә һәм кулланучыларга
 бирелә. Чистарту корылмалары, суны исәпкә алу узелы юк, кулланучыларга башлангыч
 (табигый) су бирелә.

Гидрокарбонат магниево-кальций суының химик составы буенча су СанПин
 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су» таләпләренә җавап бирә.

Су белән тээмин итү системасы, хужалык-эчәргә яраклы һәм янгынга каршы
 ихтияҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, түбән басым белән кабул ителгән. Су
 челтәрләре, нигездә, 110 мм диаметрлы ПНДДАН салынган.

Су башнясы торак пунктны су белән тээмин итүне көйли, челтәрдә кирәкле басым
 ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасы саклый.

Зур масштаблы гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта халыкны су белән
 тээмин итәргә кирәк. Тыныч вакытта гадәттән тыш хәлнең озынлыгы җирле шартларны
 исәпкә алып билгеләнә.

ВТН В4-90 нигезендә, халыкка бирелергә тиешле эчәргә яраклы суның минималь
 саны (категорияле шәһәрләрдән эвакуацияләнгән халыкны да исәпкә алып)
 үзәкләштерелгән СХП буенча яисә башка ихтияҗларга күчмә чаралар ярдәмендә бер
 кешегә 31 л исәбеннән билгеләнә (таблица 3.11.2.3. бер кешене юдыртуга (зарарлану
 урынында эшләүче ХӘРБИЛӘШТЕРЕЛМӘГӘН формированиеләренең шәхси составын да
 кертеп) һәм стационар дәвалануга кергән бер кешегә тәүлегенә 75 л күләмендә; бер
 кешене юдыртуга-45 л, шул исәптән зарарлану урынында эшләүче гражданның
 оборонасының хәрбиләштерелмәгән формированиеләренең шәхси составын да кертеп.

Таблица 3.10.2.3.

Үзәкләштерелгән АХПВ буенча халыкка җиткерелә торган тәүлегенә эчәргә
 яраклы суның иң кирәкле саны

	Башлангыч ел (2017)	1 чират (2025)	Исәпләнгән (2040)	чор
--	------------------------	----------------	----------------------	-----

	Х алык саны	С утка запасы, м3	Халык саны	Сут ка запасы, м3	Халык саны	Сут ка запасы, м3
Коштаулы авыл жирлеге	6 50	2 0,15	562	17, 4	524	16, 2

Искәрмә: 1. Исәп-хисап, зарарланган, дөвалануга кәргән, шулай ук жиңелү учагында эшләүчеләрне исәпкә алмыйча, эвакуацияләнгән халык исәпкә алынмый.

2. Халык саны, беренче чиратта, исәп-хисап срогына даими халык һәм икенче торак төзүче халык керә.

Моннан тыш, гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта күчмә резервуарларда (автоцистерналарда) эчәргә яраклы су китерүне өстәмә рәвештә күздә тотарга кирәк. Күчмә тарага су таратуның һәр пункты торак пункт территориясенә 1,5 км радиуста хезмәт күрсәтергә тиеш.

Гадәттән тыш хәлләр шартларында аерым Сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләрне су белән тәмин итү күләмнәрен киметү, зарарланган чыганактан суны махсус чистарту режимнары буенча эшләүче корылмаларга йөкләнешне киметү өчен рөхсәт ителә.

Су белән тәмин итү системасының тотрыклы эшләвен тәмин итү өчен авыл жирлеге Генераль планының "инженерлык инфраструктурасы" бүлегә тәкъдим итә:

чөнки скважиналар житештерүчәнлеге даими халыкның суга булган ихтыяжын исәп-хисап чорына кадәр капларга мөмкинлек бирә, шуңа күрә авыл жирлеге халкын су белән тәмин итү өчен булган артезиан скважиналарын кабул итәргә мөмкинлек бирә.;

- Коштавы авылындагы артезиан скважинасын (1976 елда төзелгән ел) капитал ремонтлау, су алу корылмаларын тиешле халәттә тоту, халыкны эчәр су белән тәмин итү, кирәкле күләмдә;

– үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларына яңа кулланучыларны тоташтыру өчен заманча материаллардан торбалар кулланып, су белән тәмин итүнең яңа чөлтәрләрен төзү;;

- авыл жирлеге башлыгы тарафыннан бирелгән башлангыч мәгълүматлар нигезендә Коштавы авылының су белән тәмин итү чөлтәрләрен, заманча материаллардан 1,0 км озынлыктагы торбаларны кулланып, күчерү зарур.;

- су үткәргеч чөлтәрләрендә аварияләр һәм агып китү очракларын кисәтү һәм югалтулар күләмен киметү өчен, үткән эксплуатацион ресурслы запорно-көйләү арматурасын һәм суүткәргеч чөлтәрләрен үз вакытында алыштырырга кирәк. Запорно-жайга салу арматурасы авария хәлендәге суүткәргеч участокларын локальләштерү һәм авария-торгызу эшләрен башкарганда кулланучыларның иң аз санын өзү өчен кирәк;

- су башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән тәмин итү, диспетчерлаштыру системасын керту;;

- кулланучылар тарафыннан суны рациональ тоту һәм су белән тәмин итү системасында су сыйфатын мониторинглау системасын камилләштерү буенча контрольне көчәйтү.

Транспорт һәләкәтләре, юл-транспорт һәләкәтләре

Коштаулы авыл жирлегенең транспорт структурасы Апас муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул, үз чиратында, Татарстан Республикасының транспорт чөлтәренә тоташтырылган һәм автомобиль транспорты белән тәмин ителгән.

Авыл жирлеге урам-юл чөлтәренең характеристикасы 2.6 бүлегендә күрсәтелгән. » Транспорт-коммуникация потенциалы " генераль планы нигезләү буенча материалларны аңлатма язуында.

Коштаулы авыл жирлеген территориясе буенча Кильдураз станциясенә тимер юл станциясе белән 6,9 км озынлыктагы «Түбән Вязовые – Чынлы» тимер юл участогы уза.

Автомобиль транспорты өчен һәлакәтләрнең шактый зур төре хас: бәрелешләр, бәрдерүләр, капкалау, янгыннар, текә авышлыктан егылып төшү, сулыкларга төшү һ.б.

Авыл жирлегендә юл-транспорт һәлакәтләре барлыкка килүнең төп сәбәпләре булып тора:

юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу;

дефектлы автоюлларны тигезләмәү, куркыныч участокларда горизонталь тамга һәм коймалар булмау;

автоюлларны тиешенчә яктырту;

түбәләрнең түбән сыйфаты - Түбән сцепление, бигрәк тә кышын, һ.б. факторлар.

Күперләр, кичү юллары, юл чатында, транспорт магистральләренең инженерлык коммуникацияләре, нефть үткәргечләре, газүткәргечләре белән кисешкән урыннарда аварияләр аеруча ихтимал.

Авыл жирлеген территориясе буенча куркыныч йөк һәм һәлакәтләрне автомобиль транспорты белән ташу мөмкинлеген тулысынча юкка чыгарырга ярамый.

Мондый аварияләр цистерна жимерелгән яки жимерелгән очракта, әйләнә-тирә мохитне пычратучы зарарлы матдәләр белән тәмин итүдә куркыныч йөк ташучы транспорт чарасын йөртүчеләрнең генә түгел, ә башка кешеләрнең дә гомерен куркыныч астына куя. Хәзерге автомобильләрдә еш кына куркыныч йөкне сыйдыра торган цистерна кулланыла.

Радиусы зарарлану зоналары өчен кайбер, аеруча еш перевозимых куркыныч матдәләр, китерелгән таблицасында 3.10.2.4. Таблица 3.11.2.4.

Милек төре	АХОВ		Шартлау куркынычы булган матдәләр			
	Зарарлану зонасы радиусы, км	Зарарлану зонасы майданы, км²	Зарарлану зонасы радиусы, м		Зарарлану зонасы майданы, м²	
			агу	яну	агу	яну
Аммиак	0,8	0,25	-	-	-	-
Хлор	1,6	1,00	-	-	-	-
Бензин	-	-	0 1	0 4	20 3	000 5
Диз. топливо	-	-	5 4	40 1	400 6	1600 6

Транспорттагы аварияләр нәтижеләрен бетерү буенча чаралар

Юл-транспорт һәлакәтләренең нәтижеләрен бетерү буенча чаралар, ашыгыч хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге, РФ субъектларында юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән кешеләрне коткару өлкәсендә Россия ГТХМ территориаль органнарының эшчәнлеген оештыру буенча житәкчелек Россия ГТХМ территориаль органнарына юл-транспорт һәлакәтләренең нәтижеләрен бетерүдә катнашучы ашыгыч хезмәтләрнең үзара бәйләнеш дәрәжәсен күтәрү буенча методик рекомендацияләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш (РТВ). Россия ГТХМ 17 март 2015 ел №2-4-87-19-18).

Транспортта мөмкин булган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар булып тора:

транспорт чараларының торышын үз вакытында диагностикалау;

транспортлау шартларын регламентлаштыручы кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү.

Транспорт инфраструктурасы объектларының һәм транспорт чараларының законсыз тыкшыну актларынан саклануын тәмин итү буенча чаралар эшләү зарур.

Законсыз тыкшыну акты астында хокукка каршы гамәлләр (гамәл кылмау), шул исәптән транспорт комплексының куркынычсыз эшчәнлегенә янауы, кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә зыян китерүгә, матди зыян китерүгә, яисә мондый нәтижеләр килеп чыгуга куркыныч тудыручы террорлык акты аңлашыла.

Тимер юл транспортында һәлакәтләр нәтижеләрен бетерү буенча чаралар

Авыл жирлегә территориясә өчен тимер юл буенча АХЛАРНЫ транзит белән йөрткәндә авария-химик куркыныч матдәләр тудыру белән бәйлә авария-химик хәлен булдырмакка ярамый. Бу очракта авыл жирлегә территориясенә бер өлешә химик зарарлану (пычрану) зонасында булчак.

Тимер юл транспортында иң зыянлы участоклар булып станцияләр, тимер юл кичүләре һәм предприятиеләрнең керү юллары тора.

Тимер юл транспортында һәлакәтләр һәм һәлакәтләр табигый сәбәпләр аркасында һәм кеше гаебә белән килеп чыга.

Тимер юл транспорты эшенә табигать янгыннары, жир катламының юдырылуы, кар көртләре, бурлар, ураганнар һәм үлемнәр йогынты ясарга мөмкин.

Кеше эшчәнлегә белән бәйлә сәбәпләр: тимер юл төзек булмау, поездның төзек булмавы, сигнализация чараларының төзек булмавы, диспетчерларның хаталары, машинистларның игътибарсызлыгы һәм эшкә салкын каравы.

Еш кына поезд рельстан төшә, бәрелешә, тимер юл аркылы чыгу урыннарында тоткарлыклар килеп чыга, янгыннар һәм вагоннарда шартлаулар була.

Транспорттагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү транспорт чараларының торышын үз вакытында диагностикалау, транспортлау шартларын регламентлаучы кагыйдәләр һәм нормаларның үтәлешенә ирешелә.

Югары тизлекләр тимер юл магистралә тармагында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен махсус поездлар мөрәҗәгатә тәкъдим ителә.

Мондый поездлар исәбенә караячаклар:

- юлүткәргечләр һәм дефектоскоплар;
- магистраль инфраструктурасын (жир полотносы, юллар, стрелкалар күчерү юллары, ясалма корылмалар, элемент чөлтәре, блокировкалау жайланмалары һ. б.) ремонтлау һәм агымдагы карап тоту өчен кирәкле материалларны һәм механизмнарны терәк станцияләргә житкерү өчен махсус йөк поездлары);
- магистральнең инфраструктурасын ремонтлау һәм агымдагы карап тоту буенча эшләр башкару өчен махсус хужалык поездлары (төзү-эләктерү һәм рихтовка машиналары, вак таш чистарткычлар, хоппер-дозатор, рельсовоз, рельсошлиф поездлары, рельс майлаучылар, автодрезиналар һәм үзйөрешләр махсус хәрәкәтчән состав);
- кар чистарткычлар;
- югары тизлекләр пассажирлар күчмә составы, пассажирларга юл йөрү документларын сатмыйча (жайга салу өчен, сынау сәфәрләре, ремонтка бару һ. б.) килә.);
- авария поездына ярдәм күрсәтү максаты белән арага жибәрелә торган өстәмә локомотивлар;
- янгын сүндерүчеләр һәм торгызу эшләре;

Магистральнең корылмаларын һәм жайланмаларын карап тоту һәм ремонтлау өчен махсус күчмә состав, кар чистарту техникасы, өстәмә локомотивлар, янгын сүндерү һәм торгызу поездлары терәк станцияләргә, өлешчә пассажир техник һәм арадаш станцияләргә нигезләнә.

Барлык махсус поездлар да, югары тизлекләр хәрәкәт составыннан тыш, 120 км/сәг тизлек белән йөри ала.

Транспорт инфраструктурасы объектларының һәм транспорт чараларының законлы булмаган тыкшынудан саклануын тәмин итү буенча чаралар эшләү зарур.

Законсыз тыкшыну акты астында хокукка каршы гамәлләр (гамәл кылмау), шул исәптән транспорт комплексының куркынычсыз эшчәнлегенә янауы, кешеләрнең

гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян китерүгә, матди зыянга китергән яки мондый нәтижәләр килеп чыгуга куркыныч тудырган террорлык акты аңлашыла. Терроризм

Хәзерге заман шартларында, кризислы хәлләрнең төп факторларыннан берсе буларак, терроризм каралырга мөмкин.

Терроризм-катлаулы, күп планлы күренеш, социаль табигатькә һәм, кагыйдә буларак, сәяси юнәлешкә ия. Ул социаль каршылыктар белән туган һәм кискенләшкән очракта көчәю тенденциясен күрсәтә.

Террор актларын башкару өчен түбәндәге чаралар: шартлаткыч һәм янучан матдәләр, атом-төш зарядлары, радиоактив матдәләр, агулаучы матдәләр, биологик агентлар, электромагнит импульслар нурландыручылар кулланылырга мөмкин.

Шул ук вакытта террор актлары объектлары булып транспорт чаралары, транспорт объектлары (вокзаллар, диңгез, елга портлары һәм аэропортлар), кешеләр күпләп була торган урыннар (эре мегаполислар территорияләре, жәмәгать, сәүдә һәм торак биналар, спорт корылмалары, концерт һәм күргәзмә заллары, метро станцияләре), потенциал куркыныч сәнәгать объектлары, гидротехник корылмалар, су белән тәэмин итү системалары, азык-төлек һәм ит-сөт продуктлары житештерү предприятиеләре, элемент һәм идарә системалары тора.

Террорлык актлары вакытында халыкны яклау

Террорчылык актлары вакытында халыкны саклау буенча дәүләт гадәттән тыш хәлләр идарәсе органнарының төп бурычлары булып тора:

терроризм белән бәйлә хәвеф-хәтәрләрне даими анализлау һәм фаразлау, террорчылык эшчәнлегә китереп чыгара торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча нәтижәле чаралар күрү;

потенциаль куркыныч объектларны һәм халыкны терроризмнан саклау буенча оештыру һәм инженер-техник чаралар комплексын гамәлгә ашыру;

1 Яңа материал-ны үзләштерү Дәрәслек, сүзлек белән эш итә белү, танып белү активлыгын үстерү.

Террорлык актлары вакытында халыкны химик яклауның төп чаралары химик куркыныч объектлардагы аварияләр вакытында да шул ук. Аларның үзенчәлегә тора кирәк:

хәлне ачыклау һәм бәяләүнең максималь мөмкин булган оперативлыгы;

куркынычлык һәм химик саклану чаралары турында халыкка хәбәр итү;

үткәрелә торган барлык чараларның тәртибен һәм контрольлеген тәэмин итү.

Террорчылык актларын күрсәткәндә авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр буенча чаралар

Террор актлары нәтижәләрен бетерү барышында зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү, зарар китерүче факторларның йогынтысын йомшарту мәсьәләләренә аерым игътибар бирелергә тиеш. Бу шартларда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрнең төп төрләре булып торалар:

гадәттән тыш хәл зонасын тикшерү (биналар, территорияләр, хәрәкәт көчләре һәм чаралары маршрутларының торышы, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрен билгеләү);

гадәттән тыш хәл зонасына авария-коткару хезмәтләре, авария-коткару формираниеләренә көчләр һәм чараларын кертү;

авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне үткәрү;

зыян күрүчеләрне һәм матди кыйммәтләрне эвакуацияләү;

хәбәр итү, идарә һәм элементне оештыру;

жәмәгать тәртибен тәэмин итү;

зыян күрүчеләрнең туганнары белән эшләр;

өемнәрне сүтү, жирлекне чистарту, территорияне рекультивацияләү (кирәк булганда).

Тулаем алганда, террорчылык актларының зур масштабтагы нәтижеләре буенча авария-коткару эшләрен оештыру шундый ук эре табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләрне бетерүдә мондый эшләрен оештыруга охшаш.

Терроризм куркынычы дәрәжәләрен билгеләү тәртибе һәм шәхес, жәмгыять һәм дәүләт иминлеген тәмин итү чаралары Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

Террор актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча халык белән чаралар

Халык белән террор актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмауга юнәлтелгән чаралар үткәру, халыкны аларны бетерү бурычларын хәл итүгә жәлеп итү зарур.

Бу чаралар халыкның үз торак йортларын саклауда катнашуын активлаштыруга, торак-эксплуатация предприятиеләре, милициянең терәк пунктлары, ГЧС идарәсе каршындагы вакытлы оператив штаблар житекчелегендә постлар, терәк пунктларының эшен оештыруга юнәлдерелгән. Хокук саклау органнары белән тыгыз элемтәдә алар торак сектордагы биналар һәм корылмаларның, жылылык, электр, су белән тәмин итү системаларының торышын контрольдә тотарга, янгын куркынычы булган предметларны һәм объектларны (юл һәм транспорт коммуникацияләре янында) ачыкларга, торак булмаган биналарның бөтен жайланмаларының торышын контрольдә тотарга, контрольдә тотучы территориядә гадәттән тыш хәлләр янаганда һәм килеп чыкканда жәмәгать тәртибен сакларга, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәт итү мөмкинлеге чикләнгән кешеләрнең исәбен алып барырга, аларга экстремаль хәл вакытында ярдәм күрсәтергә кирәк.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне мониторинглау чөлтәрләренең колачлау пунктлары һәм зоналары

Гидрометеорология вакыйгаларына Мониторинг һәм фараз «Татарстан Республикасының Гидрометеорология идарәсе» ФДБУ тарафыннан башкарыла.

Геологик процессларны мониторинглау ТР ЭТБМ һәм «ТР Геоцентр»ДУП тарафыннан башкарыла.

Социаль-гигиена мониторингын һәм фаразларны Россия Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының санитар-эпидемиология күзәтчелегенең территориаль органнары гамәлгә ашыра.

Техноген объектларның торышы мониторингын һәм авариялелек фаразын республиканың профильле министрлыклары һәм Ростехнадзорның Татарстан Республикасы буенча идарәсе, шулай ук күзәтчелек органнары составында Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, ә предприятие һәм оешмаларда - предприятиеләр һәм оешмаларның сәнәгать куркынычсызлыгы буенча бүлекчәләр гамәлгә ашыра.

3.1.3. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү

Авыл жирлегә халкына хәбәр итү өчен 3 берәмлек күләмендә сирен жайланмалар (РСУ) урнаштыру тәкъдим ителә.

Сирен жайланмаларны урнаштырганда муниципаль берәмлек торак пунктлары территорияләрен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк.

Гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында аудио -, аудиовизуаль һәм башка хәбәрләрне кабул итүне, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлекнең техник жайланмаларын, районның бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте белән мондый хәлләрдә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм халыкны яклау ысуллары турында тоташтыру мөмкинлеген күздә тотарга кирәк.

Халыкка экстрен хәбәр итү зоналары (аларда булган кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч тудыра торган тиз үсүче куркыныч табигый күренешләр һәм техноген процесслар барлыкка килү куркынычы янаган территорияләр) исемлеге нигезендә, утв. ТР Министрлар Кабинетының 2013 елның 21 ноябрендәге 899

номерлы карары нигезендә, авыл жирлеге территориясе халыкка экстрен хәбәр итү зонасына керми.

Авыл жирлеге территориясендә "потенциаль куркыныч объектларны урнаштыру районнарында хәбәр итүнең локаль системаларын булдыру турында" 1993 елның 1 мартындагы 178 номерлы РФ Хөкүмәте Карары нигезендә хәбәр итүнең локаль системалары оештырылырга тиеш.

Генераль планы эшләү вакытында хәбәр итүнең локаль системалары буенча булдырылганмы-юкмы билгеле түгел, шуңа күрә проект буенча гамәлдәгеләргә хәбәр итүнең локаль системаларын булдыру тәкъдим ителә.

Гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы турында яисә барлыкка килү турында, мондый хәлләрдә үз-үзенә тоту кагыйдәләре һәм саклану ысуллары турында халыкка үз вакытында һәм гарантияле мәгълүмат бирү өчен заманча мәгълүмат технологияләрен, электрон һәм басма МАССАКҮЛӨМ мәгълүмат чараларын куллану максатка ярашлы.

Гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итү өчен «Татарстан» ДТРК, «Эфир», "Татарстан - Яңа Гасыр" телерадиокомпаниясе каналлары жәлеп ителергә мөмкин.

Хәбәр итү системаларын активлаштырганда халыкны турыдан-туры яклау бурычы хәл ителә торган беренчел актив чараларга кертергә мөмкин. Нәкъ менә вакытында хәбәр итү һәм куркынычның чын характеры турында хәбәр итү мөмкин булган югалтуларны кискен киметергә мөмкинлек бирә, хәвефле имеш-мимешләр килеп чыгуга комачаулый.

Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү чаралары сыйфатында куллануны оештыру максатка ярашлы:

- кәрәзле элемент чөлтәре;

- кычкырып;

- гадәттән тыш хәлләр турында ашыгыч хәбәрләрне тапшыру программасына автоматик рәвештә күчерү белән транспорт чараларында автомагнитол;

- шартлы сигналлар һәм кыска мәгълүмат хәбәрләрен тапшыруны тәмин итә торган автономияле туклану нурланышларынан югары көчле тавыш бирүче нурланышлар;

- телерадиотапшырулар чөлтәләре (цифрлы тапшыруларга күчүне исәпкә алып);

- Интернет чөлтәре буенча ТР ГТХМ рәсми сайтында ашыгыч мәгълүмат урнаштыру юлы белән, шулай ук республиканың Төп Интернет-ресурсларының яңалыклар һәм эзләү порталларында хәбәр итү;

- мобиль мәгълүмат чаралары;

- каты сөйләшүче элемент белән оператив хезмәт автомобильләре;

- тавышлы элемент модуле урнаштырылган пилотсыз очу аппаратлары.

Тикшеренүләр күрсәткәнчә, көн дәвамында хәрәкәт итүче кешеләрнең даими агымы халыкның зур өлешен тәшкил итә, ягъни көн дәвамында кешеләрнең күбесе үз фатирларында стационар мәгълүмат кабул итү чараларынан (телефон, радио, телевизор, компьютер, радиооточка) аерылып тора. Шулай ук вакытта кәрәзле элемент чөлтәрен үстерү, шөһәрдә һәм шөһәр читендәге зоналарда булу-булмауга карамастан, халыкка массакүләм хәбәр итү бурычын хәл итү мөмкинлегенә турында сөйләргә мөмкинлек бирә.

Кәрәзле телефон-универсаль элемент һәм цифрлы мәгълүмат алмашу, радио һәм телевидение сигналларын кабул итү, Интернетка чыгу чарасы. Болар барысы да кәрәзле телефонны илнең күпчелегенә төрле характердагы гадәттән тыш хәлләрдә хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү чараларының берсе буларак карарга мөмкинлек бирә.

Барлык заманча автомагнитолларның RDS (Radio Data System) махсус режимы бар – яки мәгълүмат тапшыру системасы, аның буенча радиотапшыру станцияләре мәгълүмати хәбәрләр тапшыралар. RDS режимы Россия радиостанцияләренең күбесе кулланылар.

3.10.6. Яңгың куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар исемлегенә

Яңгың куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар үз эченә ала:

- муниципаль берәмлекнең яңгың куркынычсызлыгын оештыру-хокукий, финанс, матди-техник тәмин итү мәсьәләләрен хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру;

янгынга каршы су белән тәмин итү чыганаclarының тиешле торышын тәмин итү, муниципаль милектәге торак һәм жәмәгать биналарының янғын куркынычсызлыгын тәмин итү чараларын төзек хәлдә тоту;

янғын куркынычсызлыгын тәмин итү мәсьәләләре буенча муниципаль максатчан программаларны эшләү һәм башкаруны оештыру;

муниципаль берәмлек территориясендә янгыннарны сүндерү һәм авария-коткару эшләрен үткәру өчен көч һәм чаралар жәлеп итү планын эшләү һәм аның үтәлешен контрольдә тоту;

муниципаль берәмлек территориясендә махсус янгынга каршы режим, шулай ук гамәлдә булган вакытта янғын куркынычсызлыгының өстәмә таләпләрен билгеләү;

янғын сүндерү техникасының янғын урынына тоткарлыксыз баруын тәмин итү;

янғын турында элемент һәм халыкка хәбәр итү;

халыкны янғын куркынычсызлыгы чараларына өйрәтүне оештыру һәм янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә пропаганда, янғын-техник белемнәрне таратуга булышлык күрсәтү;

гражданнарның һәм оешмаларның янгыннан ирекле саклауда катнашуына, шул исәптән янгыннарга каршы көрәштә катнашуына социаль һәм икътисади стимул бирү.

Ул янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә техник жайга салуның төп нигезләмәләрен һәм саклану объектларына (продукциягә), шул исәптән биналарга, корылмаларга һәм корылмаларга, сәнәгать объектларына, янғын-техник продукциягә һәм гомуми билгеләнештәге продукциягә янғын куркынычсызлыгы таләпләрен билгели.

Кешеләрне һәм мөлкәтне янгынның куркыныч факторлары йогынтысыннан саклау һәм (яки) аларның йогынтысын чикләү түбәндәге ысулларның берсе белән тәмин ителә:

чыганактан читтә янғын таралуны чикли торган күләм-планлаштыру карарларын һәм чараларны куллану;

янғын вакытында кешеләрне куркынычсыз эвакуацияләү таләпләрен канәгатьләндерүче Эвакуация юлларын урнаштыру;

янгынын ачыклау (янғын сигнализациясе жайланмалары һәм системалары), янғын вакытында кешеләрне эвакуацияләү белән идарә итү һәм хәбәр итү системаларын урнаштыру;

коллектив саклау системаларын (шул исәптән су астына каршы) һәм кешеләрне куркыныч янғын факторлары йогынтысыннан шәхси саклану чараларын куллану;

янғын куркынычлыгы класслары һәм янғын куркынычсызлыгы класслары белән, бина, корылма һәм корылмаларның конструктив янғын куркынычлыгы классына туры килә торган төп төзелеш конструкцияләрен куллану, шулай ук эвакуация юлларында төзелеш конструкцияләренең өске катламнарының (бизәкләү, тышлау һәм ут белән саклау чараларының) янғын куркынычлыгын чикләү белән;

төзелеш конструкцияләренең ут куелу чикләрен арттыру өчен уттан саклаучы составлар (шул исәптән антипиреннар һәм уттан саклаучы буяулар) һәм төзелеш материаллары (тышлыклар) куллану;

янғын куркынычы булган сыеклыклар һәм аппаратурадан янучы газларны авария хәлендәге торактан күчерү жайланмалары;

шартлау белән каршы саклау системаларын технологик жиһазлауда жайланма;

беренчел янғын сүндерү чараларын куллану;

автоматик янғын сүндерү жайланмалары куллану;

янғын саклау бүлекчәләре эшчәнлеген оештыру.

Махсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда Россия Федерациясенең тиешле территорияләрендә, Татарстан Республикасының норматив хокукий актларында һәм янғын куркынычсызлыгы буенча муниципаль хокукий актларда янғын куркынычсызлыгының өстәмә таләпләре билгеләнә, шул исәптән халыкны торак пункт чикләреннән тыш янгыннарны бетерү өчен жәлеп итүне, гражданнарның урманнарда баруын тыюны, өстәмә чаралар күрүне күздә тотып, торак пунктлар чикләреннән тыш урман һәм башка янгыннарның таралуына комачаулаучы (торак пункт чикләре буенча

янгынга каршы өзеклекләрне арттыру, янгынга каршы минераллаштырылган полосалар булдыру һәм мондый чаралар).

Генераль план эшләү вакытында авыл жирлегә территориясендә ирекле янгын сагы бүлекчәсе бар.

Сәүмә 3.10.6.1.

Исәпләгәндә/резервта янгын техникасы тибы, янгын сакчылыгы бүлекчәсенә исем, ведомствоның булуы

"Свияга" АХП ЖЧЖ Коштаулы АЦ-30 (ГАЗ 53)

Янгынга каршы су белән тәэмин итү чыганагы булган сулыкларга һәм янгын сүндерү өчен кулланылырга мөмкин булган башка корымаларга янгын сүндерү автомобильләрен жимерү өчен майданчылар булган подъездларны, аларны урнаштыру һәм су алуны күздә тотарга кирәк. Мондый майданчыларның күләме, 2012 елның 10 июлендәге 117-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, 12х12 метрдан да ким булмаса тиеш. Шулай итеп, гамәлдәге сулыкларда янгын пирслары булдыру тәкъдим ителә. Янгын пирсларының урнашуы график материалда күрсәтелгән.

3.11.7. Гомуми тәкъдимнәр (нәтижәләр)

Гадәттән тыш хәлләр буенча билгеләнгән зоналарда төзелешләрне проектлаштырганда норматив таләпләрне үтәү гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне мөмкин кадәр булдырмый калырга, ә гадәттән тыш хәл килеп туган очракта китерелгән зыянны максималь киметергә һәм кешеләр югалтуларын, гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерү өчен чыгымнарны киметергә мөмкинлек бирәчәк.

ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ

Норматив-хокукий актлар

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел.

№ 190-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Россия Федерациясе Жир кодексының 25.10.2001 ел, №136-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Су кодексы, 3.06.2006 ел, №74-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Урман кодексы №200-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Гражданнар кодексы 30.11.1994 № 51-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон.

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында»2002 елның 25 июндәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон.

«Жир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында»21.12.2004 ел, №172-ФЗ Федераль закон.

«Дәүләт һәм муниципаль милекне хосусыйлаштыру турында»21.12.2001 ел, № 178-ФЗ Федераль закон.

«Дәүләт реестрлары белешмәләрендә каршылыкларны бетерү һәм жир участогының жирләрнең билгеле бер категориясенә керүен билгеләү максатларында Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында»2017 елның 29 июлдәге 280-ФЗ номерлы Федераль закон.

«2019 елга кадәр ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында»2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы ТР Министрлар кабинеты карары

«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында»2004 елның 28 июлдәге 45-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы законы.

«Апас муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 8-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы.

«Аерым муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен үзгәртү һәм «Апас муниципаль районы «муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында»2014 елның 30 декабрдәге 151-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы.

СНиП 2.07.01-89* «Шәһәр Төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»темасына семинар-киңәшмә узды.

Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакциясе.

Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлаштыруның республика нормативлары (Утв. Министрлар кабинетының № 1071 нче 27.12.2013 г).

СанПиН 2.4.1.3049-13 " мәктәпкчә оешмаларда эш режимын оештыруга, карап тотуга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләр» (Утв. Карары белән расланган.

СанПиН 2.4.2821-10 " гомуми белем бирү учреждениеләрендә белем бирү шартларына һәм оешмаларына карата санитар-эпидемиологик таләпләр» (РТВ. 2010 елның 29 декабрдәге 189 номерлы карары белән, 2016 елның 2 гыйнварындагы 3 номерлы үзгәрешләр белән).

СанПиН 2.4.4.1251-03 " балалар мәктәптән тыш учреждениеләре (өстәмә белем бирү учреждениеләре). Балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренә (мәктәптән тыш учреждениеләр) карата санитар-эпидемиологик таләпләр»темасына семинар-киңәшмә узды.

СанПиН 2.1.3.2630-10» медицина эшчәнлеген башкаручы оешмаларга карата санитар-эпидемиологик таләпләр " (РТВ. (4 өлеш Татарстан Республикасы Дәүләт Советының 2010 елның 18 маендагы 58 номерлы карары белән кертелде).

«Газ тарату системалары»СНиП 42-01-2002.

СП 42-101 - 2003 «металл һәм полиэтилен торбалардан газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү буенча Гомуми нигезләмәләр».

СНиП 3.05.02-88 "газ белән тәмин итү" (басма. 1995 ел.).

СНиП 23-01-99»Төзелеш климаты".

Чана 2.2.1/2.1.1.1200-03 "предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары һәм санитар классификациясе" (РТВ. РФ Баш дәүләт санитар табибының 2007 елның 25 сентябрәндәге 74 номерлы карары (2008 елның 10 апреләндәге, 2009 елның 6 октябрәндәге, 2010 елның 9 сентябрәндәге үзгәрешләре белән))

ГОСТ 153-39.3-051-2003 " төп нигезләмәләр. Газ бүлү челтәрләре һәм биналарның газ жиһазлары»дигән темага түгәрәк өстәл узды.

ПБ 12-529-03 "газ бүлү һәм газ куллану системаларының куркынычсызлык кагыйдәләре".

СНиП 2.04.02-84 «Су Белән Тәмин Итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»халыкара конференциясе узаач.

СНиП 2.04.01-85»эчке суүткәргеч һәм биналарны канализация".

СНиП 2.04.03-85 «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»халыкара конференциясе узаач.

Шәһәр һәм авыл жирлекләрен су белән тәмин итү һәм канализация буенча кулланма (СНиП 2.07.01-89).

СНиП 41-02-2003»жылылык челтәрләре".

РД 34.20.185-94 «шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча Инструкция».

153-34.48.519-2002 " 0,4-35 кВ көчәнешле һава электр линияләрендә жепселле-оптик элементә линияләрен проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре.

Шәһәр һәм бистә электр челтәрләрен проектлау буенча кулланма (ВСН 97-83).

Федераль программалар

«2014-2017 елларга һәм 2020 елга кадәр чорга авыл территорияләрен тотрыклы үстерү» федераль максатчан программасы Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 15.07.2013 ел, №598 карары белән расланган.

2014-2020 елларга «Татарстан Республикасы гражданнына социаль ярдәм күрсәтү» федераль программасы ТР Министрлар Кабинетының 2013 елның 23 декабрәндәге 1023 номерлы карары белән расланган.

Республика программалары

Татарстан Республикасы законына 17 нче июнь 2015 ел, №40-ТРЗ

»2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-иқтисади үстерү стратегиясен раслау турында".

2009 елның 3 июнендәге 358 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар кабинеты карары белән расланган Татарстан Республикасы төзелешләре һәм объектлары исемлеге белән Татарстан Республикасының иқтисади инфраструктурасын үстерүнең озак сроклы концепциясе.

» 2020 елга кадәр һәм 2030 елга кадәргә чорга кластерлы якын килү нигезендә Татарстан Республикасы Житештерү көчләрен үстерү һәм урнаштыру " программасы (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 22.10.2008 ел, №763 карары белән расланган)

Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Татарстан Республикасы муниципаль районнарында һәм Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының 2017 елда капитал ремонт үткәрелергә тиешле ведомство

буйсынуындагы учреждениеләре биналары исемлеге, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 6 декабрендәге 2844-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 6 декабрендәге 2844-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Татарстан Республикасы муниципаль районнарында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Баш ветеринария идарәсенә 2017 елда капитал ремонт үткәрелергә тиешле ведомство буйсынуындагы учреждениеләр биналары Исемлеге

2017 елда Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 2 декабрендәге 2781-р номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасының балалар сәламәтләндерү лагерьлары исемлеге.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 6 декабрендәге 2808-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2017 елда Татарстан Республикасы торак пунктларында төзелешкә планлаштырыла торган жиһазлар, инвентарь һәм жиһазлы универсаль спорт майданчыклары һәм блоклы модульле чаңгы базалары Исемлеге

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 7 ноябрендәге 2567-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган биналары Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән капитал ремонтланырга тиешле социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре исемлеге

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 21 ноябрендәге 2696-р номерлы боерыгы белән расланган 2017 елда капитал ремонт үткәрелергә тиешле Татарстан Республикасы муниципаль архивлары биналары Исемлеге

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 9 декабрендәге 2878-р номерлы боерыгы белән расланган 2017 елда капитал ремонт үткәрелергә тиешле яшелчә-бәрәңгә саклагычлары Исемлеге.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 20 декабрендәге 3017-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2017 елда 100 һәм 200 башка исәпләнгән сыер абзарлары Исемлеге

2017 елда Татарстан Республикасы торак пунктларында төзелә торган, капитал ремонт һәм реконструкцияләнергә тиешле халыкны эчәр су белән тәмин итү объектлары исемлеге Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 12 декабрендәге 2919-р номерлы боерыгы белән расланган.

2010-2030 елларга " мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре» системасын үстерү чаралары исемлеге, ул 12.04.2014 елдан Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән.

2017 елга Татарстан Республикасында гражданнарны торак белән тәмин итүдә дәүләт ярдәме «программасы кысаларында Дәүләт торак фондының инвестиция программасы

2009 елның 31 августындагы 592 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән расланган «2009 - 2014 елларга һәм перспективада 2020 елга кадәр Татарстан Республикасында китапханә эшен үстерү» озак сроклы максатчан программасы.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 30 декабрендәге 3194-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2017 елда Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре торак пунктларында капитал ремонт үткәрелергә тиешле мәдәни билгеләнештәге объектлар исемлеге

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 30 декабрендәге 3242-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2017 елда Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренә торак пунктларында төзелергә тиешле мәдәни билгеләнештәге объектлар исемлеге

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 28 октябрендәге 2507-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2017 елда капитал ремонт һәм матди базаны ныгытырга тиешле яшүсмерләр клублары Исемлеге.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 16 декабрендәге 2959-р номерлы боекыгы белән расланган 2017 елда капитал ремонтланырга тиешле гомуми белем бирү оешмалары исемлеген (2017 елның 25 гыйнварындагы үзгәрешләр белән).

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 16 декабрендәге 2959-р номерлы боекыгы белән расланган (2017 елның 25 гыйнварындагы үзгәрешләр белән) биналарына капитал ремонт ясалырга тиешле мәктәпкәчә белем бирү оешмалары исемлеген.

2017 елда республика программалары буенча гамәлгә ашырыла торган социаль-мәдәни объектлар исемлеген (төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының хезмәт язуы).

**Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык
министрлыгы
ТАТИНВЕСТГРАЖДАНПРОЕКТ
Татарстан Республикасы Дәүләт унитар предприятиесе
Төп территориаль проект-тикшеренү эшләре,
фәнни-житештерү фирмасы**

**АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОННАРЫ
КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ**

Әйләнә-тирә мохитне саклау

Аңлатма

1.1. Рельефы һәм геоморфология

1.1. Рельеф һәм геоморфология

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Коштаулы авыл жирлеген территориясе геоморфологик яктан Зөя елгасы бассейнына багышлана. Территория чокыр-балка челтәре белән бүленгән эрозион-денудацион тигезләү өслегеннән гыйбарәт.

Жирлекнең минималь билгеләре 63,1 – 126,9 М. жирлекнең көньяк-көнчыгыш өлешендә - Свияга елгасында, иң күбе көнбатыш өлешендә билгеләнә.

Авыл жирлеген территориясенең көньяк-көнчыгыш өлеше, тигез рельефлы һәм күпсанлы сазлыклы территорияләр булган, Зөя елгасының уң як ярындагы беренче террасасы булып тора. Территориянең калган өлеше-Зөя елгасы калкулыклары (көнбатыштан 3-5%), чокырлар һәм балкалар катлаулы, анда уклоннар 10-20 % ка җитә.

Авыл жирлегенен көнчыгыш чигеннән су үтүче Зөя елгасы ягына таба юнәлтелгән һәм 1-2% тәшкил итә. Вак елга үзәннәре калкулыклары симметрич һәм якынча бер үк төрле текстка ия (географик характеристика..., 1972).

1.7. 1.2. Геологик төзелеш

Карала торган тирәнлеккә караган, проектлау һәм төзү шартларына да, инженерлык корылмаларын эксплуатацияләүгә дә тәэсир итә торган геологик төзелештә Пермь, неоген һәм чирек катламнары катнаша.

Югары бүлек Казан һәм татар яруслары мәгарифен үз эченә ала. Казан ярусы түбән Казан күтәрелеше катламының 105 метрга кадәр түбән һәм югары күтәрелеш катламнары белән тәкъдим ителгән, нигездә, карбонат токимнары – известняклар, балчык, мергель, доломитлар, гипслар.

Татар ярусы Уржум сериясе (түбән подъярус), Котельническая һәм Нократ сериясе (югары подъярус) белән тәкъдим ителгән. Кичектерүнең литологик составы буенча бик чуар, өстәвенә, чуар буялган балчыклар күп. Шулай ук татар ярус мергели, нечкә катламлы известняклар, доломитлар, комлыклар төзелеш материалы буларак хезмәт итә ала.

Дүртенчел катламнар елга террасаларын формалаштыра һәм заманча су бүлү үрләре һәм су бүлү бүлекләрендә киң таралган. Дүртлек комплекслары, нигездә, аллювиаль, элювиаль – делювиаль һәм элювиаль генезисның континенталь утырымнары белән тәкъдим ителгән.

1.8. 1.3. Тектоника һәм сейсмичность

Төбәк-тектоник планда авыл жирлеген территориясе Токмовский сводының Көнчыгыш Авылы Казан-Киров урамы белән урнашкан.

СП буенча 14.13330.2014 " СНИП 11-7-81*. Сейсмик районнарда төзелеш» жирлек территориясе, уртача грунт шартлары өчен, сейсмик зонага керә (В картасы). Карала торган территориядә төзелеш эшләре төзелеш материалларының һәм төзелеш эшләренен сыйфатына карата югары таләпләрне исәпкә алмыйча алып барылырга мөмкин.

1.9. 1.4. Файдалы казылмалар

Татарстан Экология һәм табигый байлыklar министрлыгы белешмәләре буенча, каралган территориядә руда булмаган файдалы казылма ятмасы юк.

1.10. 1.5. Гидрогеологик шартлар

Гидрогеологик яктан авыл жирлеген территориясе Идел-Сурск артезиан бассейнының төньяк өлешендә урнашкан. Кисемнең гидростратиграфик бүленеше Россиянең дәүләт гидрогеологик картасының Урта-Идел сериясендәге җыелма легендасы нигезендә, территория төзелешенең геологик-структур үзенчәлекләрен исәпкә алып, 1:200 000. Төче һәм аз тозлы жир асты сулары таралу цикләрендә түбәндәге гидростратиграфия бүлекчәләре бүлеп бирелгән:

□ водоносный локально водоупорный неоген-дүртенче аллювиальный комплекс (N-Q);

□ Уржумда аз-аз сулы Уржум терриген комплексы (P2ur).

Барлык гидростратиграфия бүлекчәләре актив су алмашу зонасында урнашкан. Жир асты агымнары хәрәкәте Зөя елгасының дренажирующие йогынтысы белән контрольдә

тотыла, су китерү системасының бердәм жир асты агымы көньяк-көнчыгышка - Идел елгасына (Куйбышев сусаклагычы) юнәлдерелгән.

Локально водоупорный неоген-дүртенче аллювиаль комплекс (N-Q). Су китерү комплексы Зөя елгасының заманча һәм борынгы үзәннәренә аллювиаль утырмалары, Үләмә бар. Комплекстың су сыйдырышлылыгы 12-67 м. тәшкил итә. Шулай ук балчык, суглинка, супеси, алевроитлар да бар.

Палеодолинның аллювиаль катламнары ике төрле кисем: Зөя һәм Олема палеодолинының күчәр зонасында комлы һәм борт өлешләрендә ком-Балчыклы. Кварцевые вак-төяк, урта-күкертле белән включениями һәм катламнары гравия, гальки нигезендә аллювия. Бу типтагы балчык катламнары аз көчле һәм, нигездә, калыңлыкның өске өлешенә туры китерелгән. Аларның егәрлекләре 20,0 м.дан артмый, алар палео-Свияга һәм Улемаларның прибор өлешләрендә киселгән, алевроит, нечкә катламлы, алевроит, ком катламнары булган известьле балчык. Бу балчык нигезендә, балчык-галеч катламы балчык тутыргычта ята, егәрлеге 6,0 м.дан да артмаган.

Су горизонта безнапорные яки субнапорные. Жир асты сулары дәрәжәсе 58-100 М абсолют билгедә билгеләнә.

Комплекстың туклану атмосфералы явым-төшемнәренә инфильтрацияләү, шулай ук түбән ятучы горизонтлардан су агу хисабына башкарыла. Бушату эшләре елгаларга, террас – Чишмә агымы калкулыгында бара. Суның химик составы буенча шактый бер типлы-гидрокарбонат магний-кальций, натрий яки катион составы буенча 0,3-0,7 г/л минерализация белән катнаш һәм 8 мг-экв/л.дан артмаган локаль участокларда жир асты сулары составына аз тозлы (асылмалы) су агымы йогынты ясый. Шулай итеп, югары Казан катламнарындагы жир асты сулары белән гидравлик элемент участкаларында комплекс суларын минерализацияләү 1,0-1,5 гектарга кадәр арта.

Плища утырмаларының жир асты сулары үзәкләштерелгән хужалык-эчә торган су белән тәэмин итүне оештыру өчен төп перспектив чыганаك булып тора.

Заманча су хужалыгы шартларында коелар, скважиналар ярдәмендә шәхси хужалык-эчәр су белән тәэмин итү өчен кулланыла.

Уржумның аз сулы була торган терриген комплексы (P2ur). Пермь системасының Түбән Татар подъярусы Уржум сериясенә югары подсериясенә багышлана. Плана һәм киселешендә токимнарның югары үзгәрүчәнлегә белән характерлана торган яр биек-континенталь фация берәмлекләре тарафыннан тәкъдим ителгән. Бу ырыклар известняклар, песчаниклар, алевролитлар, мергель катламнары белән балчык. Комплекс сулары ырык-катлаулы, эремчексез.

Комплекстың киселеше ритмик төзелеш белән характерлана. Ритм нигезендә тигез булмаган балчык һәм егәрлек буенча төрле (0,5-2,3 м, сирәк 5,0 м) комлыктар яталар. Кисем буенча өскә алар мергель, известняк, кайчагында комлык катламнарын үз эченә алган балчык-алевролит токимнары белән алмаштырыла. Шулай ук вакытта югары өлешендә карбонат токимнары роле зур әһәмияткә ия. Аларның куәте 5,5 дән 15,4 м га кадәр.

Су сыйдыра торган токимнарның литологик составының күптөрлелегә һәм яту шартларының үзенчәлегә комплекстың майданы буенча да, кисемдә дә су күп булуына бәйле. Су сыйдыра торган токимнарның иң яхшы фильтрацион үзлекләре булган участоклар, нигездә, елга үзәннәре һәм аларның авышлык зоналары һәм блок структураларының жөй зоналары белән планга туры килә торган авыл жирлекләре кишәрлекләренә багышланган. Р. Р. үзәннәрендә су салымы югары булган майдан буенча иң чыдам участоклар ачылды. Аллювий турыдан - туры югары карбонат пачкасының известнякларына һәм мергельләренә кертелгән зөяләр һәм Олемалар яки чагыштырмача зур булмаган тирәнлектә 5,0 дән 42,0 м.га кадәр су сыйдыра торган токимлы майданнарда туры китерелгән. Скважиналарның дебитлары 2,0 литрдан 5,5 литрга кадәр, дәрәжә кимүе - 1,0 дән 10 м га кадәр, чагыштырма дебитлар - 0,3 дән 3,0 литрга кадәр. Югары Уржум известнякларынан күпбитлы чишмәләр нечектоник блоктарның бәйләнеш зоналарына тоташтыручы олемалар күзәтелә.

Комплексының химия составын үзгәртү һәм жир асты суларын минераллаштыру характеры яту шартлары, су сыйдыра торган токымнарның литоло-фациаль составы һәм территориянең структур-тектоник үзенчәлекләре белән бәйле. Гидрокарбонат, сирәгрәк хлорид-гидрокарбонатлы, минерализацияле катионнар буенча 0,4-0,8 г/л, сирәгрәк 1,0 г/лдан артык су составы.

Комплексының жир асты сулары хужалык-эчә торган су белән тәмин итү өчен киң кулланыла.

1.11. 1.6. Өслек сулары

Коштаулы авыл жирлегенең гидрография челтәре Зөя, Бола һ. б. елгалары белән тәкъдим ителгән.

Зөя елгасының озынлыгы 377,4 км (Татарстан Республикасы чикләрендә-161,2 км, Апас муниципаль районы чикләрендә-152,6 км).

Елга бик күп кушылдыклар (79) белән характерлана, аларның 10 – сы 40-165 км озынлыкка ия, 0,28-0,33 км/км² сыешлы елга челтәрен тәшкил итә.

1.6. 1.7. Климат характеристикасы

Авыл жирлеге территориясә ИВ климат зонасында урнашкан, ул салкын карлы кыш һәм жылы жәй белән уртача континенталь климат белән характерлана.

Карала торган территориянең климатик характеристикасы яқындагы «Олы Кайбыч» метеорология станциясә буенча китерелә.

Климатик яктан район чагыштырмача жылы һәм яхшы дымлы, уртача еллык явым-төшем күләме 400-500 мм тәшкил итә.

Еллык температураның уртача еллык температурасы +4,3 С. тәшкил итә. (таблица 1).

Уртача айлык һәм еллык һава температурасы, °С

	I	II	V		I	II	III	X		I	II	од
10,7	11,0	4,6	,5	3,4	8	9,7	7,4	1,5	,7	3,3	8,9	,3

Иң жылы ай-июль ае, уртача температура +19,7 С.июльнең уртача айлык һава температурасы + 25,8 с. гыйнвар - иң салкын ай, уртача температура -10,7 С. жылылык чорының уртача салкын температурасы тигез -16,5 с. чорда, уңай айлык температура апрельдән октябрьгә кадәр (жиде ай) сузыла; тискәре температуралы чор – ноябрьдән март аена кадәр (биш ай). Атмосфераны температуралы стратификацияләүгә бәйле А коэффициенты 160 тәшкил итә.

Авыл жирлеге территориясә тиешле дымлылык зонасында урнашкан. Еллык явым-төшем 483,9 мм (2) тәшкил итә.

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме, мм

	I	II	V		I	II	III	X		I	II	од
2,5	3,9	6,7	6,3	5,5	6,4	6,0	0,6	2,9	7,6	8,1	7,4	83,9

Явым-төшемнәр елның жылы чорында (апрель-октябрь) күпчелекне тәшкил итә, аларда елына барлык явым-төшемнең 65% ы туры килә. Салкын чорда явым-төшемнең 35% ы ява.

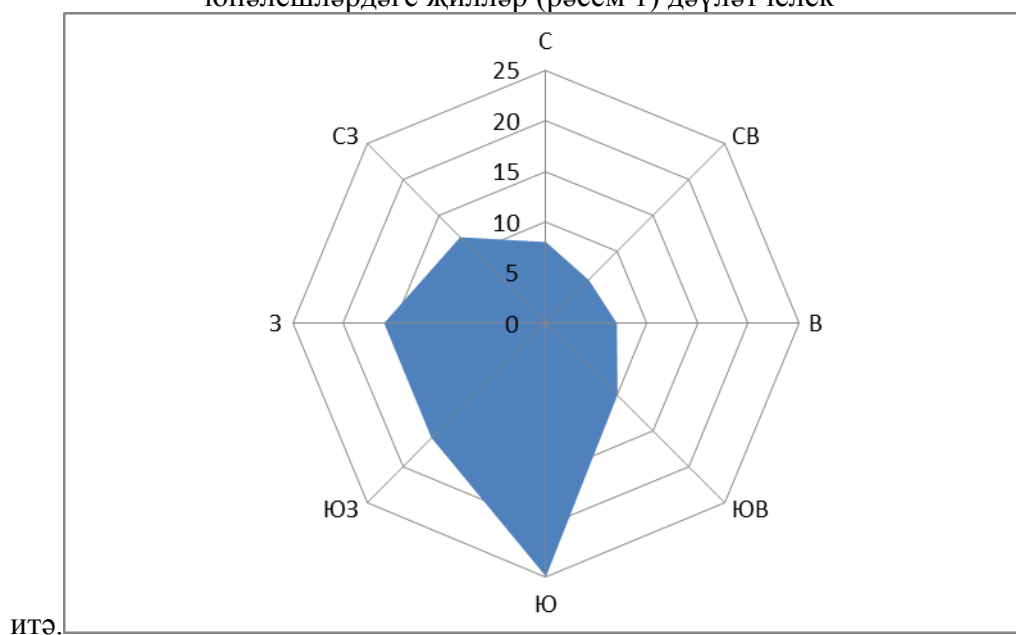
Тәкъдим ителгән мәгълүматлардан күренгәнчә, еллык явым-төшем барышында бер максимум (июнь аенда 56,4 мм) һәм бер минимум (февраль аенда 23,9 мм) күзәтелә.

Барик-циркуляция процессларының сезонлы үзгәрешләре жил режимына үзгәрешләр китереп чыгара. Жил юнәлешләре һәм штильләренң кабатланышы турындагы мәгълүматлар ел дәвамында 3 таблицада һәм 1 рәсемдә күрсәтелгән.

Жил һәм Штиль юнәлешләре кабатлану (м/с)

й а	С	В	С	В	В	Ю	Ю	3	3	3	С	Ш
й												ТИЛЬ
I	5	4	7	1	1	2	3	1	1	9	6	
I	5	5	9	4	1	7	2	1	1	9	7	
II	6	5	8	2	1	9	2	1	1	8	6	
V	8	7	1	1	1	4	2	1	1	1	4	
V	1	8	7	8	1	2	1	1	1	1	4	
I	1	9	8	9	0	2	1	1	1	4	5	
II	1	9	9	9	8	1	1	1	1	7	8	
III	1	7	7	8	0	2	1	1	1	6	6	
X	8	6	7	9	2	2	1	1	1	4	3	
X	8	4	3	6	9	2	1	1	1	3	2	
I	7	4	6	9	9	2	1	1	1	1	3	
II	5	4	7	0	1	3	2	1	1	8	5	
од	8	6	7	0	1	2	1	1	1	2	5	

Авыл жирлеге территориясендә ел дәвамында көньяк-көнбатыш, көнбатыш һәм Көнъяк юнәлешләрдәге жыллар (рәсем 1) дәүләтчелек

1.7. Рәсем 1. Юнәлешләр буенча жилләр кабатлану (%)

1.8.

1.9. Жилнең аеруча югары концентрация барлыкка килүгә һәм зыянлы матдәләр белән пычрануга Ареал мәйданы буенча иң зур зыян китерә торган куркыныч тизлек булып жилнең штильләре һәм йомшак тизлекләре тора. Штильләренең еллык кабатланышы 5 % тәшкил итә.

1.10. Коштаулы авыл жирлегә территориясендә атмосфераның пычрануын билгели торган Параметрлар тәшкил итә:

1.11. приз призлы инверсиялар кабатлану – 48%;

1.12. □ жир асты инвестицияләре егәрлеге-0,33 м;

1.13. жил тизлеге-0-1 м/с - 25 %;

1.14. □ томан озынлыгы – 51 сәгать.**1.8. Территорияне инженер-геологик бәяләү**

Инженер-геологик шартлар буенча, төзелеш өчен, су бүлү территорияләре уңайлы. Авыл жирлегә елгаларының Үзән участкалары уңайсыз шартлар белән характерлана.

Авыл жирлегә территориясендә эрозия, эрозия процесслары һәм су басу процесслары үсеш алды.

Эрозия. Авыл жирлегә территориясендә туфрак, чокыр эрозиясе процесслары киң таралган.

Авыл хужалыгына зур зыян китерүче процессларның берсе дип туфрак эрозиясен – өслектән туфракның уңдырышлы катламын юдыруны атарга була. Эрозия подвержены сөрелгән тау битләре елгасы. Аның барлыкка килүенең төп сәбәбе-агроландшафт оешмасы бозылудан гыйбарәт-сөрүлек жирләренең, болынарның һәм урман жирләренең тиешле дәрәжәдә туры килмәве.

Эрозия деградациясенен соңгы стадиясе-чокыр барлыкка килү-бөтен жирдә үсеш алган. Чокырлар өчен агачсыман төс алган форма хас.

Су басу һәм су басу. Су басу дигәндә, жир асты суларының дәрәжәсен күтәрү һәм аэрация зонасы грунтларын дымландыру, бу территориядә хужалык эшчәнлеген бозуга, жир асты суларының физик һәм физик-химик үзлекләрен үзгәртүгә, туфрак грунтларын, төр составын, үсемлек катламының структурасын һәм продуктивлыгын үзгәртүгә, хайваннарның яшәү урыннарын трансформацияләүгә китерә торган.

Инженерлык эзләнүләре вакытында су басуның ике принципияль гидрогеологик схема, жир асты суларын формалаштыру шартлары һәм тарату характеры буенча төрле режим, төрле рәвештәге ике принципияль гидрогеологик схема буенча үсүен исәпкә алырга кирәк:

1 Схема-су басу жир асты суларының тирәнлегә гадәттә 10-15 м дан артмаган территорияләрдә житди сезонлы һәм күпьяллык тирбәлешләр кичергән жир асты сулары өслегенен беренче режимы күтәрелү нәтижәсендә килеп чыга.;

2 Схема-су басу аэрация зонасы грунтларын дымландыру һәм (яки) яңа техноген су китерүче Горизонт формалаштыру нәтижәсендә, жир асты сулары спорадик таралган яки бөтенләй асылкый торган сулык түбәсенә кадәр булмаган территорияләрдә, яки су кертү горизонты өслегеннән беренче дәрәжә шактый тирәнлектә (гадәттә 10-15 м дан артык) килеп чыга; су басканда, нигездә, жир асты суларының техноген режимы күзәтелә.

Су басу үсешендәге принципияль аерымлыктар эзләнүләренең үзенчәлеген һәм методик юнәлешен, шулай ук гидрогеологик шартларның үзгәрүен фаразлау методикасын һәм инженер-гидрогеологик нигезләү үзенчәлекләрен билгели.

Су басу-ул су агымы, сулык яки жир асты сулары дәрәжәсен күтәрү нәтижәсендә территория участогында суның ирекле өслеге барлыкка килү.

Татарстан Республикасының язгы ташу чорында су басу (су басу) зонасына керә торган торак пунктлары исемлеге нигезендә (утв. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 16.11.2012 ел, № 2061-р боекы белән, Коштаулы авыл жирлегенен су басу (су басу) зонасында Караборнаш авылында 11 кеше яши.

РФ Хөкүмәтенең 18.04.2014 Ел, № 360 карары белән расланган су басу һәм су басу зоналарының чикләрен билгеләү Кагыйдәләре нигезендә, су басу һәм су басу зоналарының

чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының жирле үзидарә органнары белән берлектә эзерләнган башкарма хакимият органы тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә Су ресурслары федераль агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу һәм су басу зоналарының чикләре күчемсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Коштаулы авыл жирлегендә су басу һәм су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу һәм су басу зоналарының чикләре генераль планын картографик материалларында чагылдырылмаган

Ландшафтлар

Жирлек территориясе суббореаль Төньяк семигумид Ландшафт зонасының (ландшафтлар..., 2007) Идел-Куба югары калкулыклы районына карый.

4 нче таблицада ландшафтлы дифференциация күзлегеннән караганда мөһим булган сан күрсәткечләре бар.

Теләсә кайсы районны урбанизацияләү процесслары тәшкит итүче табигый компонентлар ландшафтын бозу белән бәйле. Карала торган территориядә элементларне үзгәртү яңа комплекс - кешенең хужалык эшчәнлегенә итеп үзгәртелгән антропоген Ландшафт барлыкка килүгә китерде. Каралучы территориядә функциональ яктан карау буенча индустриаль-селитебный, авыл хужалыгы һәм рекреацион төр ландшафт бүлөп бирелә.

□ индустриаль-селитив ландшафтының функциональ Тибы торак пунктлар, житештерү һәм коммуналь предприятиеләр территорияләрен үз эченә ала.

□ Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Президиумы карарлары (2015 елның 9 апреле)

□ "Ак калфак" татар хатын-кызларының иҗтимагый оешмасы рәисе Кадрия Идрисова

Туфрак катламы. Коштаулы авыл жирлегендә территориясендә иң күп туфрак булып, өслек сулары буенда таралган карбонатлы аллювиаль бөртекле үләннәр тора.

Карбонатлы аллювиаль бөртекле карбонатлы туфрак жирләү процессының биогенлыгы, катламы, интенсивлыгы, жирләнгән ГУМУС горизонтлары булуы белән характерлана. Явым-төрле агулы болыннар, прусл валларында һәм гриваларда, язгы ташкын һәм яңгыр сулары белән кыска вакытлы дымлану шартларында якты урманнар барлыкка килә. Гранулометрик состав, ярлы органик матдә (югары горизонтта ГУМУС микъдары 1 — 2%, сирәк 8% ка кадәр) һәм нигезләр белән аерылып тора.

Шулай ук кара туфраклар һәм Яшел туфраклар киң таралган.

Татарстан Республикасы буенча Россельхознадзор идарәсенең фитосанитар, ашлык сыйфаты һәм орлык тикшерү бүлегенең дәүләт инспекторы тарафыннан 2015 елның 31 нче апрелендә Казан шәһәренең ОАО "Казанский МЭЗ" кә Самара өлкәсеннән (чыгышы белән Самара өлкәсе) килгән 4 пария карантин продукция (2400 тонна) көнбагыш тикшерелде. Алар өчен кара яки кара-соры төс һәм ГУМУС горизонтының зур егәрлегенә хас (40-80 см). Эчтәлек ГУМУС еш кына варьирует чикләрендә 6-9%.

Көлсуланган кара туфрак кара-соры урман туфрагынан терелгән кара туфракка күчүче булып тора һәм кара һәм ГУМУС горизонтының (6-7% ГУМУС микъдары) кара-соры яки кара төс белән характерлана. Югары өлештә комковато-зернистая структурасы аерылып тора. Туфрак йомшак-эче мохиткә ия. Аскы өлешендә кремнезем аксыл сибелә.

Үсемлекләр капламы.

Ул Урта Идел-Куба калкулыгында (юкә-имән) киң яфраклы, нарат-киң яфраклы, көньякта Идел буе-Идел аръягы киң яфраклы (ясенле юкә — имән) урманнары белән характерлана.

Хәзерге вакытта авыл жирлегендә территориясендә күп өлеше үзләштерелгән (сөрелгән, төзелгән).

Табигый үлән үсемлегенә Буа урманчылыгының (Төбәк-Чиркәү участок урманчылыгы) урман фонды урманнары Массивы буларак жирлекнең көньяк-көнчыгыш өлешендә һәм авыл хужалыгы өчен уңайлы булмаган участокларда-елга үзәннәре калкулыкларында куак — үлән

үсемлекләрә рәвешендә сакланып калган. Биредә ольха, тал, шомырт һәм башка токымнардан торган куаклыкларның вак участкалары үсеп килә. Барлык печән чабулар һәм көтүлекләрнең төп мәйданы-кыяклы болынар.

Үсемлек катламының хәзерге торышы күп очракта авыл хужалыгы жирләренә сөрү, рекреация, сәнәгать һәм транспорт пычрануы рәвешендә барлыкка килгән антропоген йогынты характерына һәм интенсивлыгына бәйле.

Көткәндә төрле көтүлекләр чыгармалары барлыкка килә: урта һәм көчле ксерофит - төрле типчаклы рудераль, меңъялылык-типчаклы һәм Тулы төркемнәр. Токымлы участкалар өчен каз-лапчаткалы һәм меңъялык модификацияләнгән төрле агулы - кыяклы болынар хас.

Хайваннар дөньясы. Территориянең фаунасы болын, кыр участкаларының, шулай ук су объектларының булуы белән билгеләнә.

Бөжәкләрдән туры канатлар күп, ә коңгызлардан – кара таналар. Кошлар сыйныфында синантроп комплекс (соры карга, Сеже күгәрчене, кыр чыпчыгы һ. б.) өстенлек итә, бу территориянең үзләшүе белән аңлатыла. Урман посадкаларында урман төрләрәннән көртлекләр, клинтук, карчыга, колаклы ябалак, соры каргалар, тукран, күке, Кырык һәм башкалар очраша. Ачык биотоплар өчен чибислар, сары калтыравык, Ак калтыравык сөяге хас. Зоя елгасы һәм аның су астында калган участкалары язгы миграция чорында су кошлары өчен табигый утырма булып тора.

Авил жирлегә өчен герпетофауна төрләрәннән гадәти: Яшел гөмбә, күл һәм үткен бака, гади кәлтә.

Имезүчеләр синантроп, Урман һәм болын төрләре белән тәкъдим ителгән. Урман кешеләрәннән урман хорека, аксым, гади аксым, рыжая полевкасы очраша. Кыр һәм болын участкалары өчен иң типик хайваннар-суслик, кыр тычканы, ласка, мыш-малютка, гади кыр тавыгы, куян-русак.

Аеруча саклана торган табигый территорияләрнең – «Зоя елгасы», «Улема елгасы» ихтиофаунасы биологик төрлелегә белән аерылып тора.

2. Әйләнә-тирәлекнең торышын баяләү

1.15. 2.1. Атмосфера һавасының торышы

Атмосфера һавасы-әйләнә-тирәлекнең иң мөһим элементларының берсе. Аңа элэккән катнашмалар күчәрелә, таркала, юыла. Ахыр чиктә, туфрак, үсемлекләр, өслек һәм жир асты сулары һава мохитенә элэгүнең күп өлешен ала. Атмосфераның пычрануы исә хужалык эшчәнлегә барышында төрле матдәләр чыгару нәтижәсендә килеп чыга.

Атмосфера һавасы, азот, кислород, углекислый газ кебек мөһим компонентлардан тыш, төрле күләмдә һәм башка бик күп матдәләр бар. Беренчесе атмосфера һавасының табигый өлешенә карый, икенчеләре аны пычрата.

Стационар чыганаclarдан һәм автотранспорттан кергән пычраткыч матдәләр зур концентрацияләрдә халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынты ясарга сәләтле.

Авил жирлегенә атмосфера һавасын пычратуның төп чыганаclarы булып агросәнәгать комплексы объектлары (эре мөгезле терлек азыгы мәйданчыгы һәм «Свияга» АХП ЖЧЖ жәйге лагере), махсус билгеләнештәге объектлар (ККК чүплекләр), тимер юл һәм автомобиль транспорты тора.

«Свияга» АХП ЖЧЖнең эре мөгезле терлек азыгы мәйданчыгы Коштавы Төньяк читендә урнашкан, «Свияга» АХП ЖЧЖ терлекнең жәйге лагере Зоя елгасы ярында, Коштавы авылыннан көньяк-көнчыгышка таба урнашкан. Терлекчелек объектлары белән бәйле төп проблема-тирес һәм тирес яшен булдыру һәм туплау. Органик азотлы кушылмалар урнаштырганда аммиак барлыкка килә, күкертле органик аксым матдәләре черегәндә күкерт водород бүлеп бирелә. Күнелсез ис аксым матдәләренең черүе һәм пептоннар кебек кушылмалар белән бәйле. Моннан тыш, терлекчелек предприятиеләре атмосфера һавасын микроорганизмнар (Мироненко, Никитин, 1980) белән пычрату чыганагы булып тора. Әлеге объектларның якынча санитар-сак зоналары 50 метрны тәшкил итә. Азык мәйданының санитар-саклау зонасы чикләрендә Коштавы авылында торақ йорт төзелә.

Авыл жирлеге территориясендә 4 Каты көнкүреш калдыклары чүплеге урнашкан. Шуларның берсе Караборнаш авылының төньяк-көнчыгыш ягында урнашкан. Өч чүплек Коштавыдан төньяк-көнчыгышка, көньяк-көнчыгышка һәм көньяк-көнбатышка таба урнашкан. Каты көнкүреш калдыклары – күкерт, углерод оксидлары, шулай ук житештерү һәм куллану калдыкларын черү процессында барлыкка килә торган күнелсез исләрнең һава бассейнына керү чыганагы булып торган II класслы куркынычлык корылмалары. Шулай ук чүплекләрдә янғын чыгу очраklары да булырга мөмкин, аларда атмосфера һавасына диоксидлар бүлөп бирелә. 500 метрлы чүплекләрнең санитар-сак зонасында сс торак төзелеше урнашкан. Караборнаш һәм Коштавы.

Авыл жирлеге территориясе буенча шулай ук «Нижние Вязовые-Цильна» Горький тимер юлы участогы уза, ул авыл жирлеге территориясен төньяктан көньякка таба кисеп үтә. Тепловоzlарның дизель двигательләре атмосфера һавасын углерод оксиды, күкерт диоксиды, азот оксиды, альдегидлар, чик һәм яраксыз углеводородлар, аэрозольләр кергән газлар белән пычрата ала. 3.02.01-97 нигез буенча тимер юлның санитар-сак зонасы 100 м тәшкит итә. тимер юлның санитар-сак зонасында Килдураз тимер юл станциясенең торак территорияләре урнашкан.

Автотранспорт чараларын кулланганда атмосфера һавасына ягулык яну продуктларының йогынтысы турында аерым әйтергә кирәк. «Каратун - Чирмешән - Олы Подберезье - Дәвеш – Коштавы»автомобиль юлы бу төр пычрату чыганагы булып тора. Күчмә чыганаклардан атмосферага керә торган пычраткыч матдәләр: 1,3-бутадиең, формальдегид, канцероген хәрәкәткә ия бензол, шулай ук акролеин һәм азот диоксиды.

Килеп туган метеорологик шартлар да атмосфераның пычрану дәрәжәсен арттыруның бер сәбәбе булып тора. Коштаулы авыл жирлеге территориясе атмосфера һавасы пычрануның уртача метеорологик потенциалы өлкәсендә урнашкан, аның әһәмияте 2,4 дән 2,7 гә кадәр чикләрдә үзгәртелә, монда сәнәгать предприятиеләре һәм транспортның жир өсте катламына таралуына китерә торган шартлар тудырыла.

1.16. 2.2. Су ресурсларының торышы

Су белән тәмин итү чыганакларының кыскача характеристикасы

Коштаулы авыл жирлеге территориясендә торак пунктларны хужалык-эчә торган су белән тәмин итү су алу скважиналары белән башкарыла.

Жир асты суларын саклау чарасы булып өч пояс составында су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарын билгеләү тора.

Беренче пояс (катгый режимлы) су алу жайланмаларының, барлык су үткөрү корылмаларының һәм су үткөрү каналының урнашу мәйданчыкларының территориясен үз эченә ала. Аның билгеләнеше – су алу урынын һәм су алу корылмаларын очраклы яки аңлы пычрактан һәм зыян китерүдән саклау

1.15. 2.1. Состояние атмосферного воздуха

Атмосферный воздух является одним из основных жизненно важных элементов окружающей среды. Попадающие в него примеси переносятся, рассеиваются, вымываются. В конечном счете, почва, растительность, поверхностные и подземные воды получают многое из того, что попадает в воздушную среду. Загрязнение же атмосферы происходит в результате выбросов различных веществ в процессе хозяйственной деятельности.

Атмосферный воздух, кроме таких важнейших компонентов, как азот, кислород, углекислый газ, содержит в разных количествах и множество других веществ. Первые относятся к естественным составляющим атмосферного воздуха, вторые его загрязняют.

Загрязняющие вещества, поступающие от стационарных источников и автотранспорта, в больших концентрациях способны оказать негативное влияние на состояние здоровья населения.

Основными источниками загрязнения атмосферного воздуха сельского поселения являются объекты агропромышленного комплекса (кормовая площадка КРС и летний лагерь ООО СХП «Свияга»), объекты специального назначения (свалки ТКО), железная дорога и автомобильный транспорт.

Кормовая площадка КРС ООО СХП «Свияга» расположена у северной окраины с. Коштаулы, летний лагерь скота ООО СХП «Свияга» находится на берегу реки Свияга, к юго-востоку от с. Коштаулы. Основной проблемой, связанной с животноводческими объектами, является образование и накопление значительных количеств навоза и навозной жижи. При разложении органических азотистых соединений образуется аммиак, при гниении органических белковых веществ, содержащих серу, выделяется сероводород. Неприятные запахи обусловлены гниением белковых веществ и такими соединениями, как пептоны. Кроме того, предприятия животноводства являются источником загрязнения атмосферного воздуха микроорганизмами (Мироненко, Никитин, 1980). Ориентировочные санитарно-защитные зоны данных объектов составляют 50 метров. В границах санитарно-защитной зоны кормовой площадки оказывается жилая застройка с. Коштаулы.

На территории сельского поселения расположены 4 свалки ТКО. Одна из них находится на северо-восточной окраине с. Караборнаш. Три свалки расположены к северо-востоку, юго-востоку и юго-западу от с. Коштаулы. Свалки ТКО – объекты II класса опасности, которые являются источником поступления в воздушный бассейн оксидов серы, углерода, а также неприятных запахов, образующих в процессе гниения отходов производства и потребления. Также на свалках возможны случаи пожаров, при которых в атмосферный воздух выделяются диоксиды. В 500-метровой санитарно-защитной зоне свалок ТКО располагается жилая застройка сс. Караборнаш и Коштаулы.

Также по территории сельского поселения проходит участок Горьковской железной дороги «Нижние Вязовые-Цильна», пересекающий территорию сельского поселения с севера на юг. Дизельные двигатели тепловозов могут загрязнять атмосферный воздух отработавшими газами, в состав которых входят оксид углерода, диоксид серы, оксид азота, альдегиды, предельные и непредельные углеводороды, аэрозоли. Согласно ОСН 3.02.01-97 санитарно-защитная зона железной дороги составляет 100 м. В санитарно-защитной зоне железной дороги оказываются жилые территории пос. ж/д станции Кильдуразы.

Отдельно следует заметить о воздействии на атмосферный воздух продуктов сгорания топлива при использовании автотранспортных средств. Источником данного вида загрязнений являются автомобильная дорога «Каратун - Черемшан - Большое Подберезье - Деушево – Коштаулы». Приоритетными загрязняющими веществами, поступающими в атмосферу от передвижных источников, являются: 1,3-бутадиен, формальдегид, бензол, обладающие канцерогенным действием, а также акролеин и диоксид азота.

Складывающиеся метеорологические условия также являются одной из причин увеличения уровня загрязнения атмосферы. Территория Куштовского сельского поселения расположена в области умеренного метеорологического потенциала загрязнения атмосферного воздуха, его значения изменяются в пределах от 2,4 до 2,7 здесь создаются условия, способствующие рассеиванию выбросов промышленных предприятий и транспорта в приземном слое.

1.16. 2.2. Состояние водных ресурсов

Краткая характеристика источников водоснабжения

На территории Куштовского сельского поселения хозяйственно-питьевое водоснабжение населенных пунктов осуществляется водозаборными скважинами, расположенными, как правило, в непосредственной близости от водопотребителя.

Мерой защиты подземных вод является установление зон санитарной охраны источников водоснабжения в составе трех поясов.

Первый пояс (строгого режима) включает территорию расположения водозаборов, площадок расположения всех водопроводных сооружений и водопроводящего канала. Его назначение – защита места водозабора и водозаборных сооружений от случайного или умышленного загрязнения и повреждения.

Второй и третий пояса (пояса ограничений) включают территорию, предназначенную для предупреждения загрязнения воды источников водоснабжения.

Для источников питьевого водоснабжения сельского поселения пояса зон санитарной охраны не рассчитаны, первый пояс принимается в размере 50 м.

Скважины пробурены без гидрогеологического обоснования, зачастую расположены в пределах жилой застройки населенных пунктов Куштовского сельского поселения, не имеющей централизованной системы канализации, в санитарно-защитной зоне биотермической ямы и свалки ТКО (с. Коштаулы).

Границы зон санитарной охраны родников и скважин не выделены. В связи с этим Генеральным планом определены границы I пояса санитарной охраны, составляющие 50 м, санитарный режим в их пределах не соблюдается. В дальнейшем требуется установление границ II и III поясов с последующим соблюдением их режима.

Состояние поверхностных вод

Качество воды в поверхностных водных объектах формируется под влиянием загрязнений, поступающих с атмосферными осадками, неочищенными сточными водами ферм, поверхностным стоком с территорий населенных пунктов, сельхозугодий, а также эрозии почв.

К загрязнению рек приводит и несоблюдение противоэрозионных агротехнических мероприятий по обработке почв, распашка земель, прилегающих к водным объектам, внесение минеральных удобрений и пестицидов в неоправданно высоких дозах. При дождевых паводках и весеннем половодье происходит смыв почвы, навозной массы, горюче-смазочных материалов, что ухудшает санитарную обстановку рек, протекающих через территорию сельского поселения.

В загрязнении поверхностных и подземных вод большую роль играют сточные воды, образующиеся от населения, так как населенные пункты сельского поселения не имеют централизованной системы канализации и очистных сооружений. Ввиду отсутствия централизованной канализации приемниками сточных вод от населения служат выгребные ямы, пониженные участки рельефа, малые реки. Приемниками ливневых стоков являются поверхностные водные объекты.

Потенциальными источниками загрязнения поверхностных и подземных вод являются свалки ТКО и объекты агропромышленного комплекса, продукты разложения отходов с поверхностным стоком или через систему подземных вод могут попадать в водные объекты.

Основной проблемой в области охраны поверхностных вод в сельском поселении является несоблюдение режимов водоохранных зон. Так, в нарушение Водного кодекса РФ в водоохранной зоне озер размещена неканализованная жилая застройка сс. Коштаулы, Караборнаш, пос. ж/д станции Кильдуразы, в прибрежной защитной полосе р. Свияги расположена часть летнего лагеря скота ООО СПХ «Свияга».

Отдельно следует отметить о застройке береговых полос поверхностных водных объектов. В нарушение требований Земельного кодекса Российской Федерации в береговых полосах поверхностных водных объектов расположены застроенные территории с. Коштаулы, с. Караборнаш, пос. ж/д станции Кильдуразы.

1.17. 2.3. Состояние почвенного покрова и земельных ресурсов

Основной проблемой состояния почвенного покрова и земельных ресурсов являются эрозионные процессы (подробнее см. раздел 1.8.). Наряду с ними вредное воздействие на состояние земель оказывает ряд других факторов, прежде всего, это техногенное загрязнение земель: засоление, загрязнение пестицидами, радионуклидами, сточными водами, отходами производства и потребления и разрушение в ходе проведения землеройных работ при прокладке труб.

На экологическое состояние почв, в первую очередь, оказывает влияние использование ядохимикатов и минеральных удобрений, а это сказывается на качестве и экологичности производимой сельскохозяйственной продукции.

Важное значение имеет содержание в почве тяжелых металлов и их солей, источниками которых могут быть ядохимикаты, выбросы от автотранспорта. Сильную техногенную

нагрузку испытывает почвенный покров вблизи автомобильной дороги «Каратун - Черемшан - Большое Подберезье - Деушево – Коштаулы».

При работе двигателей автотранспорта образуются «условно твердые» выбросы, состоящие из аэрозольных и пылевидных частиц. В наибольшем количестве образуются выбросы соединений свинца и сажи. Считается, что около 20% общего количества свинца разносится с газами в виде аэрозолей, 80 % выпадает в виде твердых частиц и водорастворимых соединений на поверхности прилегающих к дороге земель, накапливается в почве на глубине пахотного слоя или на глубине фильтрации воды атмосферных осадков. Опасность накопления соединений свинца в почве обусловлена высокой доступностью его растениям и переходом его по звеньям пищевой цепи в животных, птиц и человека.

Почвенный покров разрушается при вертикальной планировке, сооружении временных подъездных дорог, строительстве подсобных помещений, прокладке инженерных коммуникаций. В соответствии со ст.13 Земельного кодекса Российской Федерации «в целях охраны земель собственники земельных участков, землепользователи, землевладельцы и арендаторы земельных участков обязаны проводить мероприятия по «...рекультивации нарушенных земель, восстановлению плодородия почв, ...сохранению плодородия почв и их использованию при проведении работ, связанных с нарушением земель».

1.18. 2.4. Житештерү һәм куллану калдыклары

Калдыкларны вакытында жыю һәм тулысынча утильләштерелмәгән очракта, халыкның яшәү урыннарының санитар-экологик торышын шактый начарайта. Калдыкларны күмү һәм туплау сыйфатының канәгәтләнмәслек булуы, полигоннарны, шулай ук калдыкларны вакытлыча урнаштыру урыннарының технологияләрен үтәмәү килеп туган экосистемаларга зыянлы, ә кайчагында жимергеч йогынты ясый.

Житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү мәсьәләсе авыл жирлегенә әйләнә – тирә мохит торышының иң күзгә күренеп торган (чүп-чар, ККК һ.б. калдыклар һәркайда күренә), йогынты буенча иң күп кеше (калдыклар белән эш итүдә барлык предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, барлык халык катнаша) һәм, шуның нәтижәсендә, табигатьне саклау законнарын бозучыларны билгеләү өлешендә, күпләп контрольдә тотылмый.

Коштаулы авыл жирлегендә авыл хужалыгы предприятиеләре һәм торак секторы теге яки бу дәрәжәдә каты коммуналь, терлекчелек һәм биологик калдыклар барлыкка килү чыганагы булып тора.

Терлекчелек калдыклары. Өлеге төр калдыклар барлыкка килү чыганагы булып шәхси хужалыклар, эре мөгезле терлек азыгы мәйданчыгы һәм «Свияга»АХП ЖЧЖ жәйге лагере тора.

Шәхси хужалыклардан тирес вакытлыча шәхси хужалыклар территорияләрендә бортлана, аннан соң органик ашлама буларак файдаланыла. Фермалардан барлыкка килә торган терлекчелек калдыклары якин-тирә территорияләргә туплана. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, калдыкларны вакытлыча жыю урыннары ишелеп төшмәгән һәм бу төр калдыкның куркынычсызлыгын тәмин итми.

Каты коммуналь калдыклар. Авыл жирлегендә каты коммуналь калдыкларны туплау өчен контейнер мәйданчыклары куелды.

Халыкта барлыкка килә торган коммуналь калдыклар Караборнаш авылының төньяк-көнчыгыш читендә урнашкан каты көнкүреш калдыклары чүплегенә һәм төньяк-көнчыгышка, көньяк-көнчыгышка һәм көньяк-көнбатышка таба урнашкан өч чүплеккә туплана. Әмма шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, чүплекләр әйләнә-тирә мохит өчен житди куркыныч тудырып, атмосфера һавасын, туфракны һәм грунт суларын куркынычсыз саклауны тәмин итми. Фильтрат һәм Биогаз проблемаларыннан тыш, чүплекләр – чыганак: ис, тавыш, корткычларга, кошларга, чүп-чар һәм авыруларга күчерелә торган чүп-чар исләре. Санкцияләнмәгән чүплекләр экологик яктан куркыныч объект булып тора:

□ калдыкларны урнаштыру урыннарын экологик нигезсез сайлау;

-РФ территориясендә гамәлдә булган калдыкларны күмү объектларын инженер-техник төзекләндерү нормаларына һәм кагыйдәләренә туры килмәү;;

☐ калдыктар белән эш итү буенча объектларга һәм лицензияләргә проектлар һәм лицензияләр юк;

☐ эксплуатацияләүнең бик түбән технологик күрсәткече;

☐ калдыктар урнаштыру объектларында мониторинг булмау;

- объектларның торышына (Луконин, 2000) нәтижәле контроль булмау.

Биологик калдыктар. Биологик калдыктарны күмү урыннары-үлэт базлары һәм зиратлар.

«Апас РДВО» ДБУ мәгълүматлары һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 21.04.2012 ел, № 620-р боерыгы буенча Коштавы авыл жирлегә территориясендә бер себер язвасы үлэт базы һәм бер биотермик чокыр урнашкан. Үлэт базлары капитал төзелеш объектлары буларак кадастр исәбенә куелган.

Территориядә урнашкан үлэт базлары Исемлеге
Коштаулы авыл жирлегә

п/п	Үлэт базының төре	Урнашу урыны	Кадастр номеры
	Себер язвасы	с.Коштаулы, в 1 км на север	16:08:110402:7 1
	үлэт	с Коштаулы, в 0,5 км на юго-запад	16:08:110404:1 05

СанПиН буенча 2.2.1/2.1.1.1200-03 биологик калдыктарны жыю, утильләштерү һәм юк итү буенча ветеринария-санитария кагыйдәләренә (утв. Россия Федерациясенә баш дәүләт ветеринария инспекторы (1995 елның 4 декабре) үлэт базларының санитар-саклау зоналары күләме 1000 м (I класс куркыныч) тәшкил итә.

Үлэт базларының санитар-саклау зоналары чикләрендә Коштавы авылының торак территорияләре һәм агросәнәгать комплексы объектлары урнашкан.

Үлэт базларының санитар-яклау зоналарының йогынтысы проблемасын хәл итүнең берничә варианты булырга мөмкин:

1. үлэт базларының санитар-яклау зоналары күләмен киметү буенча чаралар үткәрү;

2. үлэт базларын бетерү;

3. үлэт базларының санитар-яклау зоналарында урнашкан авыл территорияләрен үзгәртеп кору.

Үлэт базларының санитар-саклау зоналары күләмен киметү Россия Федерациясенә Баш дәүләт санитар табибы яки аның урынбасары карары буенча мөмкин. Үлэт базларының санитар-яклау зоналары күләмен киметү буенча Роспотребнадзорның Татарстан Республикасы буенча идарәсенә төп таләпләре булып тора:

☐ югары тимер-бетон каркас белән туфрак учагын яшерүне тәмин итү;

☐ Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор Идарәсе белән килештереп, скважиналарда туфракка һәм суга лаборатор контрольне оештыру.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мәгълүматлары буенча, саркофагны жиһазлаганда өслекнең калыңлыгы 0,4 м дан да ким булмаска тиеш; үлэт базы 2,5 м дан да ким булмаган периметр буенча койма белән әйләнергә тиеш; 30 м радиуста яки бетон саркофагтан 1 метр биеклектәге жир валы рәвешендә өстәмә саклау зонасы булдырырга кирәк.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 6 маендагы 263 номерлы карары белән Татарстан Республикасы территориясендә файдаланылмый торган үлэт базларын (биотермик чокырларны) бетерү тәртибе расланды.

Күрсәтелгән Тәртип биологик калдыктарны санкциясез күмүгә юл куймау, хайваннар чирләрен китереп чыгаручы авыруларны булдырмау, зооантропоноз авырулар белән

авыручыларны кисәтү һәм әйләнә-тирә мохитне пычратудан саклау максатларында, гамәлдәге, шимбә язмасы булмаган үлэт базларын юкка чыгару чараларын үткәрүнең эзлеклелеген билгели.

Файдаланылмый торган үлэт базларын бетерү чаралары түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- ☐ кулланылмый торган терлек-гильникларны ветеринария-санитария тикшерүе;
- ☐ бетерелергә тиешле файдаланылмый торган үлэт базлары (биотермик чокырлар)

реестрын формалаштыру;

уемих кулланылмый торган үлэт базларын бетерү.

Тикшерү барышында ветеринария-санитария кагыйдәләрен бозу очраклары ачылды, ә нәкъ: хайван продукциясе аның кайдан китерелүен, чыгышын, сифатын һәм хәвефсезлеген, шулай ук продукция чыгарылган жирлекнең эпизоотик иминлеген раслый торган ветеринария документлары белән генә кабул ителә.

Үткәрелгән тикшерү нигезендә үлэт базын юкка чыгарылырга тиешле файдаланылмый торган үлэт базлары (биотермик чокырлар) реестрына кертәләр.

Файдаланылмый торган үлэт базларын бетерү юлы белән башкарыла:

☐ үлэт базлары исемлегенә кертелгән башка үлэт базының гуммлаштырылган калдыгын-үлэт базының эчтәлеген Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган күчерү һәм күчерү;

☐ жир дәрәжәсеннән югарырак урнашкан дезинфекция һәм конструкцияләргә демонтажлау (төрле материалларны каты коммуналь калдыклар полигоннарына чыгару, янғын куркынычсызлыгы чараларын үтәгән урында агач конструкцияләргә яндыру юлы белән));

- үлэт базларын һәм траншларны соңыннан тигезләү, катлау, профилактик дезинфекция белән салу.

Татарстан Республикасы буенча Россельхознадзор идарәсенең фитосанитар, ашлык сыйфаты һәм орлык тикшерү бүлегенең дәүләт инспекторы тарафыннан 2015елның 31 нче мартында Әрмәнстаннан килгән карантин продукция 19934 кг яшь грушаны тикшерде.

Чаралар үткәрү нәтижәләре буенча, ветеринария идарәсе үлэт базын бетерү акты рәсмиләштерә, ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы үлэт базын кадастр исәбеннән алу процедурасын уздыруны тәмин итә. Юкка чыгарылган үлэт базлары (биотермик чокырлар) территориясеннән алга таба файдалану Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Зират. Коштаулы авыл жирлегә территориясендә 3 гамәлдәге һәм 1 гамәлдә булмаган зират урнашкан. СанПиН буенча 2.2.1/2.1.1.1200-03 Коштаулы зиратларының санитар-гигиена таләпләрен бозып, торак төзелеш урнашкан.

1.19. 2.5. Физик йогынты факторлары

Радиацион хәл. Коштаулы авыл жирлегә территориясендә радиация торышы радиация фонына өлеш кертүче табигый (табигый) һәм ясалма радиация чыганаclarы тәэсирендә формалаша һәм, нигездә, уңышлы дип бәйләнә. Табигый һәм техноген-үзгәртелгән радиация фонының гомуми еллык дозадагы өлеше якынча 60% тәшкил итә һәм биналар һәм корылмалар һавасындагы радонның булуы, туфракта һәм төзелеш материалларында табигый радионуклидларның гамма-нурланышы һәм башкалар белән бәйле.

Бина төзелешенә радон агымы 80 мБк/м²с тыгыз булган участок бүлөп биргәндә, биналар проектында радоннан саклану системасы каралырга тиеш. Радонның грунт өслегеннән 80 мБк/м²с кимрәк булган радон агымы тыгыз булганда радон саклау чараларының кирәклегә Роспотребнадзор органнары белән килешү буенча һәр аерым очракта билгеләнә.

Гамәлдәге нормативларга туры килү-килмәүне тикшерү максатында, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт һәм социаль-көнкүреш билгеләнештәге биналарны эксплуатацияләүнең барлык стадияләрендә дә радиация контроле башкарылырга тиеш.

Норматив күрсәткечләрнең артуы ачыкланган очракта мөмкин булган сәбәпләргә анализ ясалырга тиеш.

Электромагнит нурланыш. Коштаулы авыл жирлегә өчен элемент линияләре, электр үткәргеч линияләре электромагнит нурланыш чыганагы булып тора. Коммуникацияләрнең сак зоналары саклана.

Авыл жирлегә территориясә буенча 10 кВ көчәнешле электр линияләре уза, алар халыкның яшәү шартларына турыдан-туры тискәре йогынты ясамый.

Авыл жирлегә территориясендә GSM-1800/UMTS-2100 һәм БС-2322 GSM 1800/LTE 1800 стандартлы кәрәзле элемент база станцияләре урнашкан.

Өлегә база станцияләре өчен түбәндәге проектлар эшләнгән: кәрәзле радиотелефон элементның база станциясен төзү, техник реконструкцияләү һәм урнаштыру ("санитар-саклау зоналарын һәм тапшыручы радиотехник объект төзелешен чикләү зоналарын исәпләү"бүлегә). Проектлар Роспотребнадзорның ТР буенча идарәсенең уңай санитария-эпидемиология нәтижәләрен алды. Өлегә проектлар нигезендә, элементның база станцияләреннән санитар-сак зонасы билгеләнми.

Акустик факторлар. Тавыш-әйләнә-тирә мохитне пычратучыларның берсе. Житештерү һәм башка объектларның потенциал тавыш йогынтысы зоналары аларның СанПиН санитар классификациясә буенча билгеләнгән санитар-саклау зоналары белән билгеләнә 2.2.1/2.1.1.1200-03.

Жирлектә автотранспортның төп агымы «Каратун-Чирмешән - Олы Подберезье - Дәвеш - Коштавы» IV категорияле авто – юл буенча башкарыла, ул тавыш дәрәжәсенең югары чыганагы булып тора.

Авыл жирлегә аша уза торган «Нижние Вязовые-Цильна» тимер юлының шау-шулы йогынтысын аерым билгеләп үтәргә кирәк. Акустик тәсир итү чыганагы булып тимер юл транспорты да, тимер юл станциясендә йөк төяү-бушату эшләре дә тора. Тимер юлның тавыш йогынтысы зонасында Кильдураз тимер юл станциясенең торак территорияләре урнашкан, бу исә яшел үсентеләр утыртуны, махсус экраннар урнаштыруны, көчәйтелгән тавыш изоляциясә булган тәрәзә конструкцияләрен куллануны үз эченә алган тавыш саклау чаралары комплексын үткәрүне таләп итә.

1.20. 2.6. Яшел утыртмаларның торышы

Коштаулы авыл жирлегә территориясендә уңай гигиена шартлары тудыруда яшел үсентеләр катнаша. Алар табигый биосфера процессларының барышын хуплыйлар, климатны жайга сала торган йогынты ясый, әйләнә-тирә мохиткә антропоген йогынтыны киметә, хужалык эшчәнлегә, халыкның яшәү һәм ял шартларын яхшырталар.

Хәзерге вакытта авыл жирлегенең яшел утыртмалары системасы формалашмаган. Коштаулы авыл жирлегенең яшелләнделгән территорияләренең мәйданы турында белешмәләр генераль планын раслау буенча «техник-икътисадый күрсәткечләр» бүлегендә китерелгән.

П. нигезендә 9.14 СП 42.13330.2016 " СНиП 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү"жирлекнең торак пунктларында гомуми файдалануны яшелләндерү 12 м²/кеше тәшкил итәргә тиеш.

Торак пункт эчендә гомуми файдаланудагы яшелләндерү булмау сәбәплә, якын-тирә Яшел массивларга ял итүчеләр күп чыга (аларның саны гөмбә һәм жиләк-жимеш жыю чорында шактый арта). Рр ярлары буенда яшелләнделгән территорияләр зур рекреацион йөкләнеш кичерә. Бола һәм Зөя, бу исә яшелләнделгән территорияләрнең торышына тискәре йогынты ясый. Жайга салынмый торган антропоген йөкләнеш агач-куак үсемлекләренең торышына тискәре йогынты ясый: территория таптала, урман өлешчә юк ителә һәм чүпләнә.

1.21. 2.7. Аеруча саклана торган табигый территорияләр

Коштаулы авыл жирлегә территориясә буенча, региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле булган Зөя елгасы ага. АСТТНЫҢ хокукый статусы 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы ТАССР СМ карары һәм 2005 елның 29 декабрдәге 644 номерлы ТР МК карары

белән расланган. Табигать һәйкәленең чикләре территорияне файдалануның аерым шартлары булган зоналар статусында кадастр исәбенә куелган (кадастр номеры ЗОУИТ-16.00.2.3259).

Санитар-саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм аларны куллану режимы санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре белән билгеләнгән. РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган.

Санитар-саклау зоналарын куллану регламентлары

	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан режимы	Рөхсәт ителгән куллануны жайга сала торган норматив документлар
	Сан итар- яклау зонасы	Санитар-яклау зонасы чикләрендә жир кишәрлекләрен максатларда файдалану рөхсәт ителми:	Сани-тарно- саклау зоналарын билгеләү һәм сани-тарно- саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен файдалану кагыйдәләре (РТВ. РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 ел, № 222 карары)

Үлэт базлары. «Апас РДВБ» ДБУ мәгълүматлары буенча, эңир кишәрлегендә бер себер язвасы үлэт базы һәм бер биотермик чокыр урнашкан.

СанПиН нигезендә 2.2.1/2.1.1.1200-03 үлэт базлары 1000 м санитар-саклау зоналары күләме белән I класслы объектлар булып тора.

Кимертелмәгән үлэт базының территориясен һәм аның санитар-яклау зонасын куллану режимы биологик калдыкларны эңю, утильләштерү һәм юк итүнең ветеринария-санитария кагыйдәләре белән билгеләнә. Россия Федерациясенең баш дәүлэт ветеринария инспекторы 4.12.1995 ел, № 13-7-2/469). Себер язвасы үлэт базларының санитар-саклау зоналарыннан файдалану режимы «Себер язвасын профилактикалау» СП 3.1.7.2629-10 регламентлаштырыла (утв. Россия Федерациясе Баш дәүлэт санитар табибының 13.05.2010 ел, № 56 карары белән (8 таблица)..

Үлэт базларының санитар-яклау зоналарыннан файдалану регламентлары

п/п	Зона исеме	Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
-----	---------------	--	-------------------------

Сибирия енный үлэт базы	Санитар-саклау зоналарында нинди дә булса хужалык эшчәнлеген (шул исәптән торак, жәмәгать, сәнәгать һәм авыл хужалыгы биналары һәм корылмалары төзү, көтүлекләр, сөрүлекләр, бакча, су басулар, грунтны кисеп алу һәм күчерү белән бәйлә эшләр башкару) алып бару тыела. Биотермик чокырдан 1000 м ераклыкта торак, жәмәгать биналары, терлекчелек фермалары (комплекслар) урнаштыру тыела);	СП 3.1.7.2629-10 " Себер язвасын профилактикалау» (утв. Россия Федерациясе баш дәүләт санитар табибының 2010 елның 13 маендагы 56 номерлы карары)
Биотерми к чокыр	200 м. га якын үлэт базларыннан мал-туар һәм көтүлекләр урнаштырырга ярамы; Автомобиль, тимер юллар, аларның категориясенә карап, үлэт базларына 500-300 метрга якын килергә тиеш түгел.	Биологик калдыкларны жыю, утильләштерү һәм юк итүнең ветеринария- санитария кагыйдәләре (утв. Россия Федерациясенен баш дәүләт ветеринария инспекторы 04.12.1995 ел.)

Зират. Коштаулы авыл җирлеген территориясендә 3 эшләп килүче һәм 1 нче зират урнашкан. СанПиН 2.1.2882-11 нигезендә, зиратларның санитар-саклау зоналары, җирләр өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар территорияләрендә, әлегә объектларга хезмәт күрсәтү белән бәйлә булмаган биналар һәм корылмалар төзөлеше эшмерлемли.

Автомобильләрдә кадерле. СанПиН буенча 2.2.1/2.1.1.1200-03 автомобиль юлларыннан санитар үсеш һәр конкрет очракта, *path* тикишеренүләр һәм үлчәнгән факторлар (тавыш, вибрация, электромагнит кырлар һ.б.) таралу нигезендә билгеләнгән. Авыл җирлеген территориясене буенча узучы автомобиль юллары өчен исәп-хисап үткәрелми.

Автомобиль юлларының үсеш санитарларыннан файдалану режимы СанПиН билгеләнә 2.2.1/2.1.1.1200-03.

Тимер юллар. Коштаулы авыл җирлеген территориясене буенча Горький тимер юлының» Түбән Вязовые – цилиндра " участогы уза.

Тимер юлларның санитар-саклау зоналарыннан файдалану мөмкинлеген күләме һәм режимы «тимер юллар өчен җир бүлеп бирү нормасы һәм кагыйдәләре» 3.02.01-97 нче нигезендә, тимер юл таләпләрен нигезендә, шәһәр һәм поселокларның, кызыл линиядән алып ерак юлга кадәр 100 м киңлектәге санитар-сак зонасы торак төзөлешеннән аерылырга тиеш. Тимер юлларны 4 метрдан да ким булмаган юл киселешендә урнаштырганда яки махсус тавыш саклау чараларын башкарганда, санитар-саклау зонасының киңлеген кимергә мөмкин, ләкин 50 метрдан да ким булмашка тиеш. Санитар-саклау зонасының киңлеген бакчачылык участкалары чикләренә кадәр 50 м га тигез кабул ителә.

Санитар-сак зонасында, тимер юл полосы вакытында, автомобиль юлларын, транспорт корылмаларын һәм корылмаларын, гаражларны, автомобиль стоянкаларын, линия электр тапшыруларын һәм элементларне урнаштыру рөхсәт ителә; санитар-сак зонасының кимендә 50% киңлеген яшел үсентеләр алып торырга тиеш.

3.2. Минималь расстановки нче инженерлык объектлары һәм корылмалары

Авыл эфирлеге территориясе буенча авылара газ бүлү челтәрләренең берничә тармагы, шулай ук ГРПШ сүтү уза. СП нигезендә 62.13330.2011."СНП 42-01-2002.Исәп-хисап территориясе буенча уза торган "газ бүлү газүткәргечләреннән" 7 м. тәшкил иткән бина һәм корылма фундаментларына кадәр минималь аерымлыктар билгеләнә.

СП буенча 42.13330.2016 " СНП 2.07.01-89. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл эфирлекләрен планлаштыру һәм урнаштыру " дигән темага трансформацион подстанцияләрдән торак йортлар һәм ижтимагый биналар тәрәзәләренә кадәр минималь ара 10 м күләмендә билгеләнә.

2.2. 3.3. газ бүлү челтәрләре зоналарын саклау

Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренең 7 пункты нигезендә (РТВ. Коштаулы авыл эфирлеге территориясе буенча үтә торган газ бүлү челтәрләреннән 2 м күләмендә саклау зоналары билгеләнә.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарында торак-коммуналь һәм эшмештерү өчен билгеләнгән объектлар төзелеше соратып алынды. Эфир кишәрлеген бозу һәм туфракның 0,3 метр тирәнлегенә эшкәртелгән хуҗалык эшчәнлеге газ бүлү челтәрләренең эксплуатация оешмасының язмача рөхсәте нигезендә башкарыла.

2.3. 3.7. табигый чикләнгән зонасы

Коштаулы авыл эфирлеге территориясендә эрозия процессларына, су басуга һәм су басуга дучар булган территорияләр бүлеп бирелә.

СНП 22-02-2003"эрозия һәм тау процессларына дучар булган территорияләргә куллану регламентлары". яклавы-СНП 2.06.15-85» территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы "

2.9. 3.9. Аеруча саклана торган табигый территорияләр

Инде әйтеп үтелгәнчә, авыл эфирлеге территориясе буенча, региональ әһәмияттәге табигать һәйкәлләренә караган Зөя елгасы ага. Табигать һәйкәле территориясен куллану режимы 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы «аеруча саклана торган табигый территорияләр турында» гы Федераль закон, шулай ук Россия Федерациясенең Су кодексы нигезендә билгеләнә..

3. 4. ЭКОЛОГИК ХЭЛНЕ ОПТИМАЛЬЛӨШТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ

ЭЙЛЭНЭ-ТИРЭ МОХИТНЕ САКЛАУ ӨЛКЭСЕНДӨГЕ СТРАТЕГИК МАКСАТЛАР БУЛЫП ЭКОЛОГИК ХЭЛНЕ ЯХШЫРТУ, ХАЛЫКНЫҢ ҺӘМ ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕҢ ЭКОЛОГИК КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫГЫН ТӘЭМИН ИТҮ, ТАБИГЫЙ ЭКОСИСТЕМАЛАРНЫ САКЛАУ ҺӘМ ТОРГЫЗУ, ТАБИГАТЪТӨН РАЦИОНАЛЬ ҺӘМ ТОТРЫКЛЫ ФАЙДАЛАНУНЫ ТӘЭМИН ИТҮ ТОРА.

КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БЕЛӨН ТЕРРИТОРИЯНЕ ЭКОЛОГИК ТОТРЫКЛЫ ҮСТЕРҮНЕҢ ТӨП ЮНӨЛЕШЛӘРЕ БИЛГЕЛӨНДЕ, АЛАРНЫ ГАМӨЛГӨ АШЫРУ ӨЧЕН ТАБИГАТЪ САКЛАУ ЧАРАЛАРЫ ЭШЛӘНГӘН, АЛАР ҮЗ ЭЧЕНӨ АЛГАН:

- ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР ОЕШТЫРУ;
- ҺАВА БАССЕЙНЫН САКЛАУ;
- СУ РЕСУРСЛАРЫН САКЛАУ ҺӘМ РАЦИОНАЛЬ КУЛЛАНУ;
- ЖИР ФОНДЫН САКЛАУ;
- КАЛДЫКЛАР БЕЛӨН ЭШ ИТҮ СИСТЕМАСЫН ҮСТЕРҮ;
- ТЕРРИТОРИЯГӘ ТЕХНОГЕН ЙӨКЛӨНЭШНЕ КИМЕТҮ БУЕНЧА ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ЧАРАЛАР;

- ФИЗИК ЙОГЫНТЫДАН САКЛАНУ;
- ТЕРРИТОРИЯНЕҢ ТАБИГЫЙ-ЭКОЛОГИК КАРКАСЫН ФОРМАЛАШТЫРУ;
- АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ САКЛАУ;
- ХАЙВАННАР ДӨНЬЯСЫН САКЛАУ;
- ХАЛЫКНЫҢ МЕДИК-ЭКОЛОГИК ИМИНЛЕГЕН ТӘЭМИН ИТҮ.

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН ЧАРАЛАРЫ ТАЛӘПЛӘР НИГЕЗЕНДӨ ЭШЛӘНГӘН:

- РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ КОДЕКСЫ;
- РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ ЖИР КОДЕКСЫ;
- РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ СУ КОДЕКСЫ;
- РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ УРМАН КОДЕКСЫНЫҢ 200-ФЗ НОМЕРЛЫ

04.12.2006 ЕЛДАГЫ;

- «ЭЙЛЭНЭ-ТИРЭ МОХИТНЕ САКЛАУ ТУРЫНДА " 2002 ЕЛНЫҢ 10 ГЫЙНВАРЫНДАГЫ 7-ФЗ НОМЕРЛЫ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОН»;

- "АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘР ТУРЫНДА «1995 ЕЛНЫҢ 14 МАРТЫНДАГЫ 33-ФЗ НОМЕРЛЫ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОН»;

- «ХАЛЫКНЫҢ САНИТАР-ЭПИДЕМИОЛОГИК ИМИНЛЕГЕ ТУРЫНДА " 1999 ЕЛНЫҢ 30 МАРТЫНДАГЫ 52-ФЗ НОМЕРЛЫ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОН»;

- «ЖИР ҺӘМ ЖИР КИШӘРЛЕКЛӘРЕН БЕР КАТЕГОРИЯДӨН ИКЕНЧЕСЕНӨ КҮЧЕРҮ ТУРЫНДА " 172-ФЗ НОМЕРЛЫ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОН»;

- «ЖИТЕШТЕРҮ ҺӘМ КУЛЛАНУ КАЛДЫКЛАРЫ ТУРЫНДА " 1998 ЕЛНЫҢ 24 ИЮНЕНДӨГЕ 89-ФЗ НОМЕРЛЫ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОН»;

- "ЭКОЛОГИК ЭКСПЕРТИЗА ТУРЫНДА «23.11.1995 №174-ФЗ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОН»;

- САНПИН 2.1.4.1110-02 «СУ БЕЛӨН ТӘЭМИН ИТҮ ЧЫГАНАКЛАРЫН ҺӘМ ЭЧӘРГӘ ЯРАКЛЫ СУҮТКӘРГЕЧЛӘРНЕ САНИТАР САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ (ЗСО) »;

САНПИН 2.2.1/2.1.1.1200-03 "САНИТАР-САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ (СЗЗЗ) ҺӘМ ПРЕДПРИЯТИЕЛӘР, КОРЫЛМАЛАР ҺӘМ БАШКА ОБЪЕКТЛАРНЫҢ САНИТАР КЛАССИФИКАЦИЯСЕ";

- СП 2.1.5.1059-01 «ЖИР АСТЫ СУЛАРЫН ПЫЧРАТУДАН САКЛАУГА ГИГИЕНИК ТАЛӘПЛӘР»;

- РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕНЕҢ БАШКА НОРМАТИВ-ХОКУКИЙ АКТЛАРЫ.

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН ЧАРАЛАРЫ, ШУЛАЙ УК, АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ СХЕМАСЫ ҺӘМ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭЙЛЭНЭ-ТИРӨЛЕКНЕ САКЛАУ ӨЛКЭСЕНДӨГЕ РАСЛАНГАН ПРОГРАММАЛАРЫ ТӘКЪДИМНӨРЕН ИСӘПКӘ АЛАЛАР.

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН ТӘКЪДИМНӨРЕ УРМАН ФОНДЫ ҺӘМ РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӨГЕ МАХСУС САКЛАНЫЛА ТОРГАН ТАБИГАТЪ ТЕРРИТОРИЯЛӨРЕ ЧИКЛӨРЕН ҮЗГӨРТҮНЕ КҮЗДӘ ТОТМЫЙ.

АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ КАПИТАЛЬ ТӨЗЕЛЕШ ОБЪЕКТЛАРЫН УРНАШТЫРУ, ПРОЕКТЛАУ, ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ, ЭКС-ПЛАТАЦИЯГӨ КЕРТҮ, ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘУ, КОНСЕРВАЦИЯЛӘУ ҺӘМ БЕТЕРҮ, ЖИТЕШТЕРҮ ОБЪЕКТЛАРЫНДА «ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТНЕ САКЛАУ ТУРЫНДА» 2002 ЕЛНЫҢ 10 ГЫЙНВАРЫНДАГЫ 7-ФЗ НОМЕРЛЫ ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОННЫҢ 28.1 СТАТЬЯСЫ ТАЛӘПЛӨРЕ НИГЕЗЕНДӘ, ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТ ӨЛКӘСЕНДӘ ГАМӨЛДӨГЕ ЗАКОН НОРМАЛАРЫН ҺӘМ ТАЛӘПЛӨРЕН ҮТӨП, ГАМӨЛГӘ АШЫРЫЛЫРГА ТИЕШ.

МОННАН ТЫШ, ОБЪЕКТЛАРНЫ ПРОЕКТЛАГАНДА, ТӨЗЕГӘНДӘ ҺӘМ ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘГӘНДӘ ГОСТ Р 54964-2012 «ЯРАШЛЫЛЫКНЫ БӘЯЛӘУ» КРИТЕРИЙЛАРЫН ҮТӨҮ ЗАРУР. КҮЧЕМСЕЗ МИЛЕК ОБЪЕКТЛАРЫНА ЭКОЛОГИК ТАЛӘПЛӨР».

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН БЕЛӨН КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТҮБӘНДӨГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ КҮЗДӘ ТОТЫЛА:

- ☐ ДӘВЕШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БЕЛӨН ЧИКТӨШ;
- ☐ КАРАБОРНАШ АВЫЛЫНЫҢ КӨНЬЯК-КӨНБАТЫШЫНДАГЫ СУЭТЕМ БАШНЯСЫ;
- ☐ «БУА - КАРАТУН - ЧИРЕЕВО - КАРАБОРНАШ» ТӨБӘК ӘҺӘМИЯТЕНДӨГЕ ЮЛЛАР.

ГАЗ ТУТЫРУ СТАНЦИЯСЕН ДӘВЕШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БЕЛӨН ЧИКТӨ УРНАШТЫРУ ҺӘМ АНЫҢ ТИРӘСЕНДӨГЕ ТЕРРИТОРИЯНЕ АЛГА ТАБА ҮСТЕРҮ САНИТАР-САКЛАУ ЗОНАЛАРЫН БИЛГЕЛӘУ ҺӘМ САНИТАР-САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ ЧИКЛӨРЕНДӘ УРНАШКАН ЖИР КИШӨРЛЕКЛӨРЕН ФАЙДАЛАНУ КАГЫЙДӨЛӨРЕ ТАЛӘПЛӨРЕН ИСӘПКӨ АЛЫП БАШКАРЫЛЫРГА ТИЕШ. 3 МАРТ, 2018 ЕЛ, № 222 РФ ХӨКҮМӨТЕ КАРАРЫ БЕЛӨН) ТИЕШЛЕ ФУНКЦИОНАЛЬ ЗОНАЛАРНЫ ҺӘМ ТЕРРИТОРИЯЛӨРДӨН МАХСУС ШАРТЛАР БУЛГАН ЗОНАЛАРНЫ БИЛГЕЛӘУ МӨМКИНЛЕГЕН ЭШЛӘУ ӨЛЕШЕНДӘ.

«БУА - КАРАТУН - ЧИРЕЕВО - КАРАБОРНАШ» ТӨБӘК ӘҺӘМИЯТЕНДӨГЕ ЮЛНЫҢ САНИТАР АЕРМАСЫ АТМОСФЕРА ҺАВАСЫ ҺӘМ ФИЗИК ФАКТОРЛАРНЫҢ (ТАВЫШ, ВИБРАЦИЯ Һ. Б.) ТАРАЛУЫН ИСӘПЛӘУ НИГЕЗЕНДӘ ПРОЕКТЛАУНЫҢ АЛДАГЫ СТАДИЯЛӨРЕНДӘ УРНАШТЫРЫЛАЧАК.

ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТНЕ ҺӘМ АНЫҢ КОМПОНЕНТЛАРЫН САКЛАУ, ТӘКЪДИМ ИТЕЛГӘН ОБЪЕКТЛАРНЫ ПРОЕКТЛАГАНДА ҺӘМ ТӨЗЕГӘНДӘ ХАЛЫКНЫҢ ЯШӨҮ ШАРТЛАРЫН УҢАЙЛЫ САКЛАУ МАКСАТЛАРЫНДА, ЙОГЫНТЫ ЧЫГАНАКЛАРЫНЫҢ САНИТАР-САКЛАУ ЗОНАЛАРЫН ОЕШТЫРУНЫ ДА КЕРТЕП, ТАБИГАТЪ САКЛАУ ҺӘМ САНИТАРИЯ-ГИГИЕНА ТАЛӘПЛӨРЕН ҮТӨҮ ЗАРУР. ӘЛЕГЕ ТАЛӘПЛӨРНЕ ҮТӨГӘНДӘ ПРОЕКТЛАНА ТОРГАН ОБЪЕКТЛАР ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТКӘ ТИСКӨРЕ ЙОГЫНТЫ ЯСАМАЯЧАК ҺӘМ КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ ЯШӨҮЧЕЛӨРНЕҢ ЯШӨҮ ШАРТЛАРЫ ДА ТУДЫРЫЛАЧАК. ПРОЕКТЛАНА ТОРГАН ОБЪЕКТЛАРНЫҢ САНИТАР-САК ЗОНАЛАРЫ КҮЛӨМНӨРЕ 7 НЧЕ ТАБЛИЦАДА КҮРСӨТЕЛГӘН.

3.1. 4.1. ОБЪЕКТЛАРНЫ ОПТИМАЛЬЛӨШТЕРҮ ҺӘМ ТЕРРИТОРИЯДӨН МАХСУС ШАРТЛЫ ЗОНАЛАРНЫ ОЕШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАРЛАР

КОШТАУЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНАРЫ БЕЛӨН ЭКОЛОГИК ЧИКЛӨҮЛӨРНЕҢ ГАМӨЛДӘ БУЛУ ЗОНАЛАРЫНДА НИЗАГЛАРНЫ ХӘЛ ИТҮГӘ ЮНӨЛДЕРЕЛГӘН ЧАРАЛАРЛАР (15 НЧЕ ТАБЛИЦА) ЭШЛӘНДЕ.

ИҢ ЗУР ТЕХНОГЕН ЙӨКЛӨНЭШНЕ КИЧЕРӨ ТОРГАН МӘЙДАННАРНЫ ҮЗГӨРТЕП КОРУ ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТ КОМПОНЕНТЛАРЫНА ЙОГЫНТЫНЫ КИМЕТЕРГӘ ҺӘМ БУ ТЕРРИТОРИЯЛӨРНЕ ЭКОЛОГИК ЯКТАН ТЕРНӨКЛӨНДЕРЕРГӘ МӨМКИНЛЕК БИРӨЧӨК.

Жирләрнең аерым категориясенә территорияләрне, ягъни гамәлдәге төзелешләрне саклау һәм алга таба шәһәр төзелеше үсеше чикләүләр зоналарын сакламау белән бәйле мәсьәләләрне хәл иткәннән соң гына аерым шартлар булган зоналар бүлөп бирелгән. Бирегә кертелгәннәр:

1. Коштавы авылы территорияләре, шулай ук агросәнәгать комплексы объектлары һәм жирләре территорияләре, үлэт базларының санитар-саклау зоналарында урнашкан;

2. зиратларның санитар-сак зонасында урнашкан Коштавы авылы территорияләре;

3. тимер юлның 50 метрлы санитар-сак зонасында урнашкан Килдураз тимер юл станциясенә тимер юл бистәсе территорияләре (санитар-саклау зонасы күләмен 100 м дан 50 м га кадәр киметүне исәпкә алып, ОШ 3.02.01-97 һәм СП 42.13330.2016);

4. жир өсте су объектларының яр буйларында урнашкан төзелеш.

1. Үлэт базларының санитар-яклау зоналарында объектлар урнашуга бәйле рәвештә, 3 карар варианты тәкъдим ителә:

скот үлэт базларының санитар-яклау зонасы күләмен киметү буенча чаралар үткәрү;
би биотермик чокырны бетерү;

☐ санитар-саклау зонасында урнашкан үлэт базының яңадан үзгәртеп корылуы.

РФ Роспотребнадзор хаты нигезендә 0100/4973-06-31 3.05.2006 ел, үлэт базларының санитар-саклау зонасы күләмен киметү буенча карар кабул итү РФ Баш дәүләт санитар табибы яки аның урынбасары тарафыннан инженер-техник чаралар комплексын, туфракны һәм грунт суларын лаборатор тикшеренүләр үткәргәннән соң һәм алга таба санитар-саклау зоналары күләмен киметүне нигезләү буенча проект эшләп чыгарганнан соң мөмкин.

Зыянсыз үлэт базларын бетерү буенча чаралар Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 6 маендагы 263 номерлы карары белән расланган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Коштавы авылы зиратларының санитар-саклау зонасында урнашкан торак төзелеше физик тузганлык белән үзгәртеп коруга тәкъдим ителә.

3. Торак территорияләр буенда уза торган тимер юл өчен Генераль план чаралары нигезендә, санитар-сак зонасы күләмен ике тапкыр киметергә мөмкинлек бирүче тавыш саклау чараларын үткәрү тәкъдим ителә. Әмма, әлеге чаралар үткәргәннән соң, тимер юлның 50 м дан гыйбарәт санитар-сак зонасында эйләнә-тирә мохит сыйфатының нормалаштырыла торган күрсәткечләре булган объектлар калачак. Күрсәтелгән территорияләргә 3.02.01-97 нче нигез таләпләренә туры китерергә кирәк.

4. Күрсәтелгәнчә, авыл жирлегә өчен өске су объектларының яр буйларын төзү мәсьәләләре актуаль. Мондый территорияләр чикләрендә, Россия Федерациясенә су һәм Жир кодекслары нигезендә, гражданның су объектларына керүен тәмин итәргә кирәк.

Уңайлы эйләнә-тирә мохитне, шулай ук халыкның яшәү шартларын тәмин итү максатларында, гамәлдәге законнар белән расланган тәртиптә территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналарны куллану чикләрен һәм режимнарын билгеләү, соңыннан белешмәләр кертү һәм аларны жирлектә махсус мәгълүмат билгеләре белән билгеләү буенча эшләр башкарырга кирәк.

Табигать саклау чараларын үткәргүгә кадәр Коштавы авыл жирлегенә генераль планы белән санитар-саклау зоналарында яшәүче халык өчен социаль юнәлешле чаралар үткәрү кирәклеге күздә тотыла:

☐ халыкны ирекле экологик иминиятләштерү;

☐ социаль-иқтисадый һәм торак компенсацияләре;

☐ экологик юнәлешле авыруларны ачыклау максаты белән халыкны медицина тикшерүе;

☐ балаларны медик-Экологик тернәкләндерү;

☐ эйләнә-тирәлекнең пычрануын күзәтү.

3.2. 4.2. Атмосфера һавасын саклау буенча чаралар

Архитектура-планлаштыру чаралары үз эченә:

□ яңа төзелеш объектларын, дәүләт жылларенең (Көнъяк юнәлеш) юнәлешләрен, шулай ук экологик һәм санитар-гигиена таләпләрен исәпкә алып, урнаштыру;

□ тузан объектларының санитар-саклау зоналары территорияләрен яшелләндерү, агач-куакларның газ тотрыклы токымнары белән яшелләндерү (Чәнечкеле чыршы, ак акция, татар майлылыгы, пенсильван өрәне, кизильник искиткеч һ.б.)

Инженер-техник чаралар күздә тотал:

автотранспортных автотранспорт чараларын төтен газларындагы пычраткыч матдәләр микъдарын жайга салучы» Евро-5 " экологик стандартына туры китерү;

□ күкерт оксидлары, азот оксидлары һәм углерод оксидлары чыгаруны киметү чаралары булып торган ягулыкны экономияләү чараларын үткәрү – янгынның икътисадый ысулларын гамәлгә кертү; жылылык югалтуларын киметү; ягулык чыгымын оештыруны һәм исәпкә алу системасын яхшырту;

традиционные традицион ягулык төрләрен кулланучы автотранспорттан ташлауларны чистарту өчен катализаторлар һәм нейтрализаторлар кертү;

□ транспорт системасын оптимальләштерү һәм юл катламының сыйфатын яхшырту (шул исәптән аз тузанлы юл катламнарын куллану), транспорт агымы хәрәкәтен оптимальләштерү һәм атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр чыгаруны киметү максатларында.

Оештыру-административ чараларны үз эченә ала:

□ һава бассейнының пычрану чыганаclarын тулысынча инвентаризацияләүне үткәрү;

□ атмосфера торышына мониторинг тикшеренүләре;

□ Дәвеш авыл жирлегә белән чиктә урнаштырырга тәкъдим ителә торган газ тутыру станциясә өчен санитар-саклау зонасы оештыруны 300 м күләмендә;

□ «Свияга» АХП ЖЧЖ эре мөгезле терлек азыгы мәйданчыгы өчен атмосфера һавасы пычрану дәрәжәсен һәм физик йогынтыларны исәп-хисапларны гамәлдәге урында урнаштыру мөмкинлеген нигезләү максатларында уздыру;

□ авыл жирлегә территориясә буенча уза торган автомобиль юлларының, шулай ук региональ яки муниципальара әһәмияттәге «Буа - Каратун - Чиреево - Караборнашо» юлларының санитар өзеклекләрен билгеләү һәм оештыру, исәп-хисап һәм натур үлчәүләр нигезендә.

Коштаулы авыл жирлегенең һава бассейнын саклау буенча чаралар үткәрү халыкның яшәү һәм ял итү өчен уңайлы шартлар тудыруга, шулай ук экологик чиста территорияләрдә авыл хужалыгы эшчәнлеген алып баруга ярдәм итәчәк.3.3. 4.3.

Жир өсте һәм жир асты суларын саклау буенча чаралар

Су объектларын интенсив куллану нәтижәсендә су сыйфаты начарлану гына түгел, су балансының состав өлешләренең чагыштырмасы, сулыкларның һәм сулыкларның гидрологик режимы да үзгәрә.

Шуның белән бәйлә рәвештә Коштавы авыл жирлегенең генераль планы белән жир өсте һәм жир асты суларын саклау буенча архитектура-планлаштыру, инженер-техник һәм оештыру-административ чаралар комплексын үткәрү тәкъдим ителә.

Архитектура-планлаштыру чаралары су объектларын һәм аларның яр бие зоналарын төзекләндерү, табигый комплекс системасы элементлары буларак, шулай ук яр бие зоналарын яшелләндерүне үз эченә ала.

Су ресурсларын саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча инженер-техник чараларны үз эченә ала:

□ Россия Федерациясә Су кодексы таләпләренә туры китереп, су объектларын пычратудан, чүпләнүдән һәм тарланудан саклауны гарантияли торган төзелә, урнаштырыла һәм торгызыла торган корылмалар белән тәэмин итү;

Караборнаш авылының көньяк-көнбатышында чишмә суларын эксплуатацияләү һәм су белән тәэмин ителешне арттыру максатларында суэтем башнясы урнаштыру;

□ торак пунктларны су белән тәэмин итү объектларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү;

питьев эчэр су белән тээмин итү сыйфатына, шул исәптән технологик алымнарны кулланып, төзәтмәләр кертү;

☐ су алу скважиналарында су торбаларын ремонтлау һәм алыштыру;
канализация челтәрләренең су белән тээмин ителешенең процентын суүткәргечләр белән тээмин итү дәрәжәсенә житкерү;

подземных жир асты сулары запасларын ачыклау буенча геологик разведка эшләрен үткәрү;

поверх өске агынтыны оештыру;

☐ авыл жирлегә торак пунктларын үзәкләштерелгән су белән тээмин итү һәм канализация белән тээмин итү (өстәмә су объектларының су саклау зоналарында урнашкан торак төзелешләренең беренчел канализациясен дә кертәп);

су хәзерләүнең заманча методларын һәм агып жыела торган суларны чистарту, явым-төшемнәрне зарарсызландыру һәм утилизацияләүнең алдынгы технологияләрен кертү;

☐ торак пунктлар территорияләрендә һәм халык күпләп ял итә торган урыннарда елга юлларын чистарту.

Оештыру-административ чаралар сыйфатында түбәндәге чаралар үткәрү тәкъдим ителә:

☐ жирлек чикләрендә су объектлары булмаган сулыкларны ачыклау, мондый сулыклар белән шөгыйльләнүче жир кишәрлекләрен формалаштыру, ызынлау, кадастр исәбенә кую һәм дәүләт су реестрына кертү буенча эшләр үткәрү;

подземных жир асты суларын чыгару максатында жир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия рәсмиләштерү;

☐ су объектларын рациональ куллану, торгызу;

питьев эчэр су белән тээмин итү чыганакларының икенче һәм өченче пояслары чикләренең исәп-хисапларын үткәрү;

☐ Уылдык чәчү, кышлау һәм күпләп жыелу урыннарында юынты суларны һәм калдыкларны ташлауны тыю;

☐ су белән тээмин ителешне арттыру өчен авыл торак пунктлары һәм агросәнәгать комплексы предприятиеләре өчен жир асты суларының ресурс базасын өйрәнү һәм яңадан торгызу буенча эзләнү-бәяләнү эшләрен оештыру;

☐ халыкка бирелә торган эчэр суның сыйфатына өзлексез мониторинг оештыру, су сыйфатының гигиена таләпләренә туры килмәвен ачыклаганда скважиналар тампонажы;

☐ Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 10.01.2009 ел, №17 карары белән расланган» жирлектә су саклау зоналары һәм су объектларының яр бие саклау полосалары чикләрен билгеләү Кагыйдәләре " нигезендә Су саклау зоналары һәм яр бие саклау полосалары чикләрен билгеләү;

☐ «Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан Зоя елгасының су саклау зоналарын һәм яр бие саклау полосаларын билгеләү турында» проектына Зоя елгасының яр бие линияләрен ачыклау өлешендә төзәтмәләр кертү;

местности жирлектә су саклау зоналары чикләрен һәм яр бие саклау полосаларын махсус мәгълүмат билгеләре белән беркетү;

☐ су саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын, жир өсте су объектларының яр бие саклау полосаларын һәм эчә торган су чыганакларын санитар саклау зоналарында файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;

☐ су хужалыгы системаларының куркынычсызлыгын һәм эксплуатациясен тээмин итү, су объектларына юынты суларның зарарлы йогынтысын булдырмау;

☐ Россия Федерациясә Су кодексы нигезендә су хужалыгы чараларын һәм су объектларын саклау чараларын тормышка ашыру.

3.4. 4.4. Жир фондын саклау һәм территорияне инженерлык яклавы буенча чаралар

Коштаулы авыл жирлегенең жир фондын саклау һәм территорияне инженерлык яклавы өлкәсендә тәкъдим ителә:

яңгыр, кар суларының һәм жылларнең туфрак жимереклеген киметүгә юнәлтелгән эрозиягә каршы чараларны үткәру;

☐ торак пунктларда су басудан территорияләргә саклау буенча чаралар үткәру;

☐ су басу процессларын алга таба яклана торган территорияләрдә топографик һәм геологик шартларга, төзелешнең характерына һәм тыгызлыгына, водораздел ягыннан жир асты суларының хәрәкәт шартларына, табигый яки ясалма агымга бәйләү рәвештә дренаж системаларын кулланып тарату ареалларын ачыклау өчен, гидрогеологик тикшеренүләр комплексын үткәру;

☐ су басудан һәм су басудан кисәтү чаралары үткәру (өскә агынтыны оештыру, су коммуникацияләрен төзү эшләрен жентекләп башкару һәм авария хәлэндәге юынуларны булдырмау максаты белән аларны дөрес эксплуатацияләү һ. б.));

югары агымны оештыру ☐ ;

☐ каты көнкүреш калдыклары чүплекләрен рекультивацияләү һәм аларның территорияләрен яшелләндерү;

☐ гамәлдә булмаган объектлар территорияләрен рекультивацияләү һәм яшелләндерү;

☐ Зөя елгасының яр буе саклау полосасында урнашкан «Свияга» АХ ЖЧЖ терлекләренң жәйге лагеренң бер өлешен өлешчә рекультивацияләү һәм яшелләндерү;

☐ чокырларны төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен үткәру;

☐ төзелеш процессында бозылган жирләргә рекультивацияләү (шул исәптән газ тугыру станциясә төзегәндә);

жирләргә тикшерү һәм агрохимик тикшерү ☐ ;

адаптациягә ияләшкән адаптив экологик-ландшафт системасын керту;

Агро агрохимикатлар кулланыла торган күләмне киметү өчен ресурсларны саклау һәм туфракны эшкәртүнең экологик куркынычсыз технологияләрен керту;

биологических үсемлекләргә биологик саклау чараларын куллану;

☐ туфрак ундырышлылыгы торышын һәм динамикасын тикшереп тору;

☐ "Татар-информ" мәгълүмат агентлыгы материаллары буенча

Оештыру-административ чаралар сыйфатында проектлана торган төзелешнең эш проектларын эшләү стадиясендә, һәр конкрет очракта, мәйданчыкларның геологик-литологик төзелешен ачыклау максатыннан, комплекслы инженерлык эшләнүләргә үткәру тәкъдим ителә.

Инженерлык эшләнүләргә Россия Федерациясә Хөкүмәтенң «капиталь төзелеш объектларын проект документларын эшләү, төзү, реконструкцияләү өчен инженерлык эшләнүләргә турында» 2006 елның 19 гыйнварындагы 20 номерлы карары таләпләренә туры китереп эшләнүгә тиеш.

Инженерлык эшләнүләргә нәтижеләргә Дәүләт экспертизасына тиеш, аның предмети булып аларның экологик таләпләргә туры килүен бәяләү тора.

3.5. 4.5. Калдыклар белән эш итү системасын үстерү чаралары

Коштаулы авыл жирлегә территориясенң каты коммуналь калдыклар белән пычрануын киметү максатларында, үз эченә алган оештыру-административ чаралар үткәру тәкъдим ителә:

свалок территорияне рекультивацияләү белән каты көнкүреш калдыклары чүплекләрен ябу;

☐ Чүри-Бураш авыл жирлегендә чүп-чар төюү станциясә аша барлыкка килгән каты коммуналь калдыкларны күмү һәм утильләштерү. Апас муниципаль районындагы муниципаль полигонга (калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә Татарстан Республикасы (утв. (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 13.03.2018 ел, № 149 карары белән кертелгән). Югары Ослан муниципаль районында каты коммуналь калдыклар полигонын файдалануга тапшырганчы, авыл жирлегә территориясеннән каты коммуналь калдыклар Чүри-Бураш авыл жирлегендә полигонга чыгарылачак, шәһәр тибындагы поселоктан 600 метр ераклыкта. Апас;

☐ шәхси торак фонд территорияләреннән һәм жирлек предприятиеләреннән каты коммуналь калдыкларны жыю, чыгару белән идарә итү һәм оештыру системасын керту;

- халыкның терекөмешле калдыктарны (шул иһәптән энергия саклаучы лампаларны) жыю системасын оештыру);
- урам сметасын һәм төзелеш чүп-чарын изоляцияләү катламын тутыру өчен каты көнкүреш калдыктары полигонына бетерү;
- территорияне планлы-даими санитар чистарту;
- дифференци чүп-чарны дифференциацияләнгән жыю һәм бетерүне оештыру;
- калдыктар жыю өчен контейнер майданчыктары, контейнерлар һәм чүп-чар машиналары белән тулысынча тәмин итү.

Камилләшмәгән чүплектәрне рекультивацияләү үз эченә алган зур эзәрлек эшләрне башкаруны таләп итә:

- экологик тикшеренүләр комплексын (атмосфера һавасын тикшерү, гидрогеологик, геологик, туфрак, радиометрик тикшеренүләр һ. б. ш.) үткәрү.);

калдыктарны утильләштерү, фильтратны консервацияләү, Биогаз куллану, экраннар урнаштыру мәсьәләләрен хәл итү.

Шуның белән бәйле рәвештә юкка чыгарыла торган чүплекне рекультивацияләү проекты эшләргә һәм, гидрогеологик, геологик һәм башка урнашу урыннарының характеристикаларын исәпкә алып, жентекле чаралар тәкъдим итәргә кирәк.

Каты көнкүреш калдыктары полигоннарын проектлау, эксплуатацияләү һәм рекультивацияләү буенча инструкция нигезендә калдыктарны күмү объектларын рекультивацияләү чүплектәрне стабильләштерү тәмамланганнан соң гына башкарылырга мөмкин, чөнки чүплек газы, токсик фильтрат жыелу нәтижәсендә жимереклекләр килеп чыгу ихтималы бар. Моннан тыш, өелгән грунтларның газлары белән токсикологик агулануы да булырга мөмкин

3.7. 4.7. Табигый-экологик каркас системасын формалаштыру

Коштаулы авыл жирлегә территориясендә табигый-экологик каркас системасын формалаштыру, аның өзлексез булуын тәмин итү, яшелләндерү объектларының территорияль һәм сыйфатлы үсешен тәмин итү тәкъдим ителә.

Авыл жирлегенә генераль планы белән сөрүлек жирләре белән уратылган торак пунктлар тирәсендә урман-болын пояслары оештыру киңәш ителә.

Урман-болын пояслары һаваны тузаннан чистартуға, газ рәвешендәге токсикантлардан арынуға, тавыш дәрәжәсен киметүгә, эшкәртелгән кырларны химияләштерү чараларының йогынтысын киметүгә дә ярдәм итә, шулай ук җил режимын үзгәртүдә, микроклиматта, кар суларын көйләүдә һәм чистартуға, өслек агымын эчке горизонтка күчерүдә, территориянең дымлылыгын үзгәртүдә, сулыкларның эвтрофикацияләнүен булдырмауда, туфракның механик жимерелүенә каршы торуда гаять зур роль уйный.

Урман-болын поясларын оештыру авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрнең башка категорияләрендәге категорияләрен үзгәртүне таләп итми.

Шулай ук махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру да тәкъдим ителә. Коштув авыл жирлегә территорияләренә яшелләндерелгән проект майданнары турында белешмәләр генераль планын раслау буенча материалларның «техник-икътисади күрсәткечләр» бүлегендә китерелгән.

Шулай итеп, Коштаулы авыл жирлегенә яшелләндерелгән территорияләренә майданы 294,34 гектарга җитәчәк (11,05%).

Әлеге чаралар экологик куркынычсызлыкка ирешүгә һәм жирлекнең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруға ярдәм итәчәк.

Яшелләндерү эшләрне башкарганда әлеге туфрак-климат шартларына аеруча җайлаштырылган жирләгә ағач токымнары кулланырга киңәш ителә. Киң һәм төрле декоратив мөмкинлекләргә ия һәм шул ук вакытта әйләнә-тирә мохитне пычратуға тотрыклырак булган ылыссы һәм яфраклы токымнардан катнаш үсентеләр булдыру тәкъдим ителә.

3.8. 4.8. Хайваннар дөньясын саклау буенча чаралар

Торак пунктларны, предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны урнаштырганда, Хайваннар дөньясын саклау өлкәсендә норматив-

хокукый актлар таләпләренә туры китереп, хайваннар дөньясы объектларының яшәү тирәлеген һәм аларның яшәү шартларын, үрчү, басу, ял итү һәм миграция юлларын саклау, шулай ук территория һәм акваторияләренң саклау участкаларының кагылгысызлыгын тәмин итү буенча чаралар каралырга тиеш.

Хайваннар дөньясы объектлары һәлак булуны булдырмас өчен, рөхсәтнамә бирелгән:

- үсемлекләренә яндыру, саклау һәм куллану агулы химикатлар, ашламалар, химик реагентлар, ягулык-майлау материаллары һәм хайваннар дөньясы объектлары һәм аларның яшәү тирәлеге өчен куркыныч булган башка материаллар, чимал һәм житештерү калдыклары.;

- күпләп хайваннар күчерү юлларында киртәләренң һәм корылмаларның махсус үтүе булмаган тоташ, урнаштыру;

ре елгаларда яки Испан ермагында тоту коралларын урнаштыру яки урнаштыру, аларның күләме су киңлегенң өчтән ике өлешеннән артып китә.;

- хайваннар үрчү чорында агач-куак үсемлекләреннән торба үткәргечләре буенда элемент һәм электр үткәргеч линияләре астында юлны чистарту.

Хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуына китерерлек житештерү объектлары, әйләнә-тирә мохитне пычратудан тыш, санитар-саклау зоналарына һәм чистарту корылмаларына ия булырга тиеш.

Уылдык чәчү, кышлау, күпләп жыелган су һәм су яны терлекләрен ташлау тыела.

Үсемлекләренә саклау өчен химик препаратлар һәм башка препаратлар куллану агротехник, биологик һәм башка чараларны гамәлгә ашыру белән бергә туры килергә тиеш.

Региональ яки муниципальра әһәмияткә ия булган «Буа - Каратун - чирек - Караборнаш» юлын төзегәндә, житештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, труба үткәргечләрен, элемент һәм электр үткәргеч линияләрен эксплуатацияләгәндә, хайваннар дөньясы объектларының үлүен булдырмау буенча, РФ Хөкүмәтенң 13.08.1996 ел, № 997 карары белән расланган таләпләренә үтәү һәм Татарстан Республикасының Биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән юллар төзүенң проект документларын килештерү зарур. Автомобиль юлларын төзегәндә проектлау буенча алдагы стадияләрдә кыргый хайваннарны тоткарлыксыз үтү өчен автоюл астына күчү жайланмаларын булдыру таләп ителә.

3.9. 4.9. Аеруча саклана торган табигый территорияләренә саклау буенча чаралар

Билгеләп үтелгәнчә, Коштаулы авыл жирлеге территориясендә аеруча саклана торган табигый территорияләргә тискәре йогынты ясый ала торган объектларны урнаштыру каралмаган.

Коштаулы авыл жирлегендә аеруча саклана торган табигый территорияләренә тискәре антропоген йогынтыдан саклау максатыннан, түбәндәге чаралар үткәрергә кирәк:

- «Зөя елгасы» табигать һәйкәле чикләрен билгеләү проектына төзәтмәләр кертү һәм аннан соң актуаль мәгълүматларны күчемсез милек дәүләт кадастрына кертү;

- «Зөя елгасы " региональ әһәмияттәге табигать һәйкәленң чикләрен һәм саклау режимнарын үтәү»;

- «Зөя елгасы»региональ әһәмияттәге табигать һәйкәленң биологик төрлеләген саклау.

Зөя елгасы аша күпер салынган очракта, табигать һәйкәле булып торучы күпер кирәк:

- Татарстан Республикасының Биологик ресурслар буенча дәүләт комитетының 2018 елның 7 июнендәге 146-од номерлы боерыгы нигезендә төзелешкә рөхсәт алу;

- ☐ төзелеш проект документларына дәүләти экологик экспертиза үткәрү.

Аеруча саклана торган табигый территорияләр чикләрендә гамәлгә ашыру күздә тотылган теләсә нинди эшчәнлек Проект документларына дәүләт экологик экспертизасының уңай бәяләмәсен алганнан соң гына рөхсәт ителә.

3.10. 4.10. Халыкның медик-экологик иминлеген тәэмин итү

Әйләнә-тирә мохитне саклау буенча чаралар территориянең һәм халыкның саулыгының санитар-эпидемиологик торышын яхшыртуга юнәлдерелгән, шул исәптән:

- ☐ санитар-саклау зоналарын оештыру һәм яшелләндерү,
- ☐ хужалык-эчә торган су белән тәэмин итү максатларында кулланыла торган суның сыйфатына контроль;
- ☐ әйләнә-тирә мохит торышына экологик мониторинг системасын оештыру;
- ☐ авыл жирлегә торак пунктлары территорияләренең өске агымын оештыру һәм чистарту;
- ☐ тавыш һәм виброзаклау чаралары, алардан яклау буенча чаралар комплексы;
- ☐ планлы-даими санитар чистарту;
- ☐ табигый-экологик каркас оештыру.

4. ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ

1. *Татарстан Республикасы җирләре атласы, 2005 ел.*
2. *Батыев с.Г. «ТР Административ районнарының географик характеристикасы» / с. Г. Батыев, а. в. Ступишин. – Казан: КДУ нәшрияты, 1972 ел.*
3. *Татарстан Республикасының су объектлары. Гидрология белешмәсе. - Казан: «Идел-пресс» ПИК, 2006. – 504 с.*
4. *2016 елда Татарстан Республикасында табигый ресурсларның торышы һәм әйләнә - тирә мохитне саклау турында Дәүләт доклады: - Казан, 2017.*
5. *Татарстан Республикасының аеруча саклана торган табигый территорияләренең дәүләт реестры. – Казан:» Идел-Пресс", 2009 ел.;*
6. *ТР Яшел китабы / Н.П. Торсуев ред. – Казан: КДУ нәшрияты, 1993 ел.*
7. *ТАССРның халык артисты. – Казан: КДУ нәшрияты, 1983 ел.*
8. *Татарстан Республикасы Ландшафтлары. Региональ Ландшафт-экологик анализ/ / профессор Ермолаев / Ермолаев О.П., Игонин м. е., Бубнов а. ю., Павлова с. в. – Казан: «сүз». – 2007. – 411 с.*
9. *Мироненко М.А., Никитин Д. П., Федорова Л. М. һ. б. эре терлекчелек комплекслары һәм әйләнә-тирә мохит (гигиена аспектлары). - Медицина, 1980. – 255 с.*
10. *Мәскәү-Париж. Табигать һәм шәһәр төзелеше / Н. с.Краснощекова, В. и. Иванов редакциясе астында. - М:» Инкомбук", 1997.-173 с.*
11. *Көнчыгыш Европа платформасы территориясен сейсмик районлаштыру картасы (1:2500000) (1:500000))*
- 4.1 фонд материаллары
12. *Татарстан Республикасы территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү) (РТК. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 09.07.2018 ел, № 559 карары белән).*
13. *Апас муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы Апас муниципаль район Советының 2014 елның 7 ноябрена 227 номерлы карары белән*
14. *Калдыклар белән, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән, Татарстан Республикасының территориаль схемасы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 13.03.2018 ел, № 149 карары белән расланган*

2. *Норматив документлар исемлеге*

3. 15. *Россия Федерациясе Су кодексы, 03.06.2006 ел, № 74-ФЗ (РФ ФЖ ДД кабул ителде 12.04.2006)*

4. 16. *Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ*
(РФ ФС ДД тарафыннан кабул ителде 22.11.2006)

5. 17. *Россия Федерациясе Жир кодексы, 25.10.2001 ел, № 136-ФЗ (РФ ФЖ ДД тарафыннан кабул ителде 28.09.2001)*

- 6.** 18. *Россия Федерациясе Урман кодексы, 04.12.2006 ел, № 200-ФЗ (РФ ФС ДД кабул ителде 08.11.2006)*

7. 19. «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы РФ Федераль законы (РФ ФЖ ДД тарафыннан кабул ителде 20.12.2001)

8. 20. » Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында " 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон (РФ ФЖ ДД тарафыннан кабул ителде 12.03.1999)

9. 21. «Хайваннар дөньясы турында» 24.04.1995 ел, № 52-ФЗ Федераль закон (РФ ФЖДД тарафыннан кабул ителде 22.03.1995)

- 10. 22.** *Биологик калдыктарны эсью, утильлэштерү һәм юк итүнең ветеринария-санитария кагыйдэләре. РФ баш дәүләт ветеринария инспекторы 04.12.1995 г. № 13-7-2/469*

- 11. 23.** Чана 2.2.1/2.1.1.1200-03 " предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-сак зоналары һәм санитар классификациясе. Яңа редакция» (утв. РФ Баш дәүләт санитар табибының 25.04.2014 ел, №74 карары (25.04.2014 ел))

- 12. 24.** СанПиН 2.1.4.1110-02» су белән тәэмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрне санитар саклау зоналары " (РТВ. Россия Федерациясе баш дәүләт санитар табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 номерлы карары белән)

- 13. 25.** СП 14.13330.2014 «СНиП II-7-81*. Сейсмик районнарда төзелеш» (утв. РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 18.02.2014 ел, № 60/пр боерыгы)

14. 26. СП 36.13330.2012 " СНиП 2.05.06-85*. Магистраль торбаүткәргечләр»күргәзмәсе ачылды. СНиП 2.05.06-85 * (утв. Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык Федераль агентлығының 25.12.2012 ел, № 108/ГС боерыгы нигезендә)

- 15. 27.** СП 42.13330.2016 " СНиП 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»темасына семинар-киңәшмә узды. СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакциясе (утв. РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2016 елның 30 декабрендәге 1034/пр номерлы боерыгы)

- 16. 28.** СП 116.13330.2012 " СНиП 22-02-2003. Территорияларне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы. Төп нигезләмәләр». СНиП 22-02-2003 актуальләштерелгән редакциясе (утв. РФ төбәкләр үсеше министрлыгының 30.06.2012 ел, № 274 боерыгы)

17. 29. *СНиП 2.06.15-85» территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык
яклары " (утв. СССР Дәүләт төзелеше 19.09.1985 ел, № 154 карары)*

18. КУШЫМТА 1

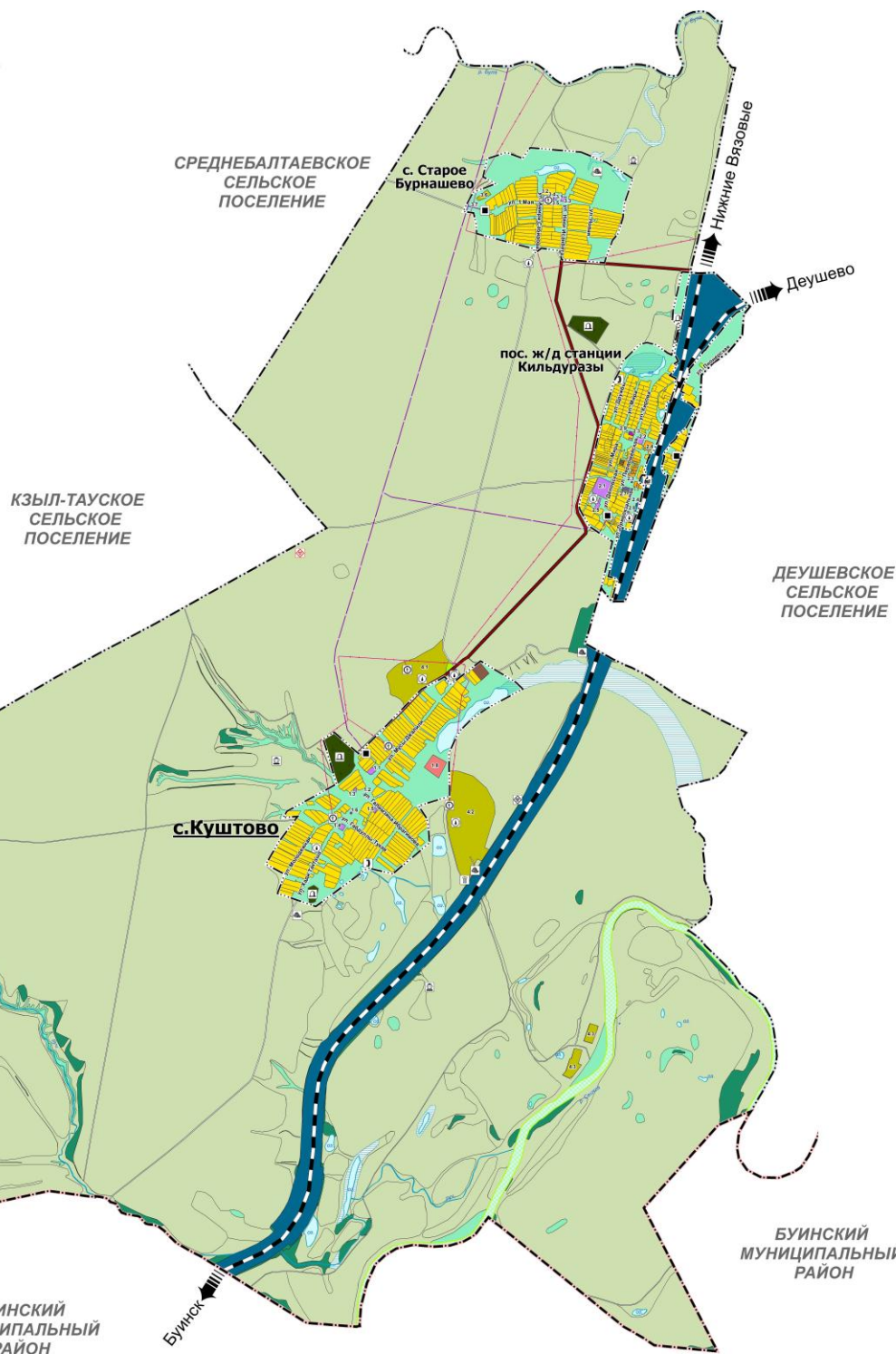
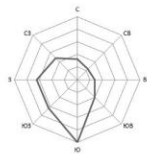
Коштаулы авыл жирлегендә

Тормышка ашыру өчен тәкъдим ителә торган чаралар исемлеге

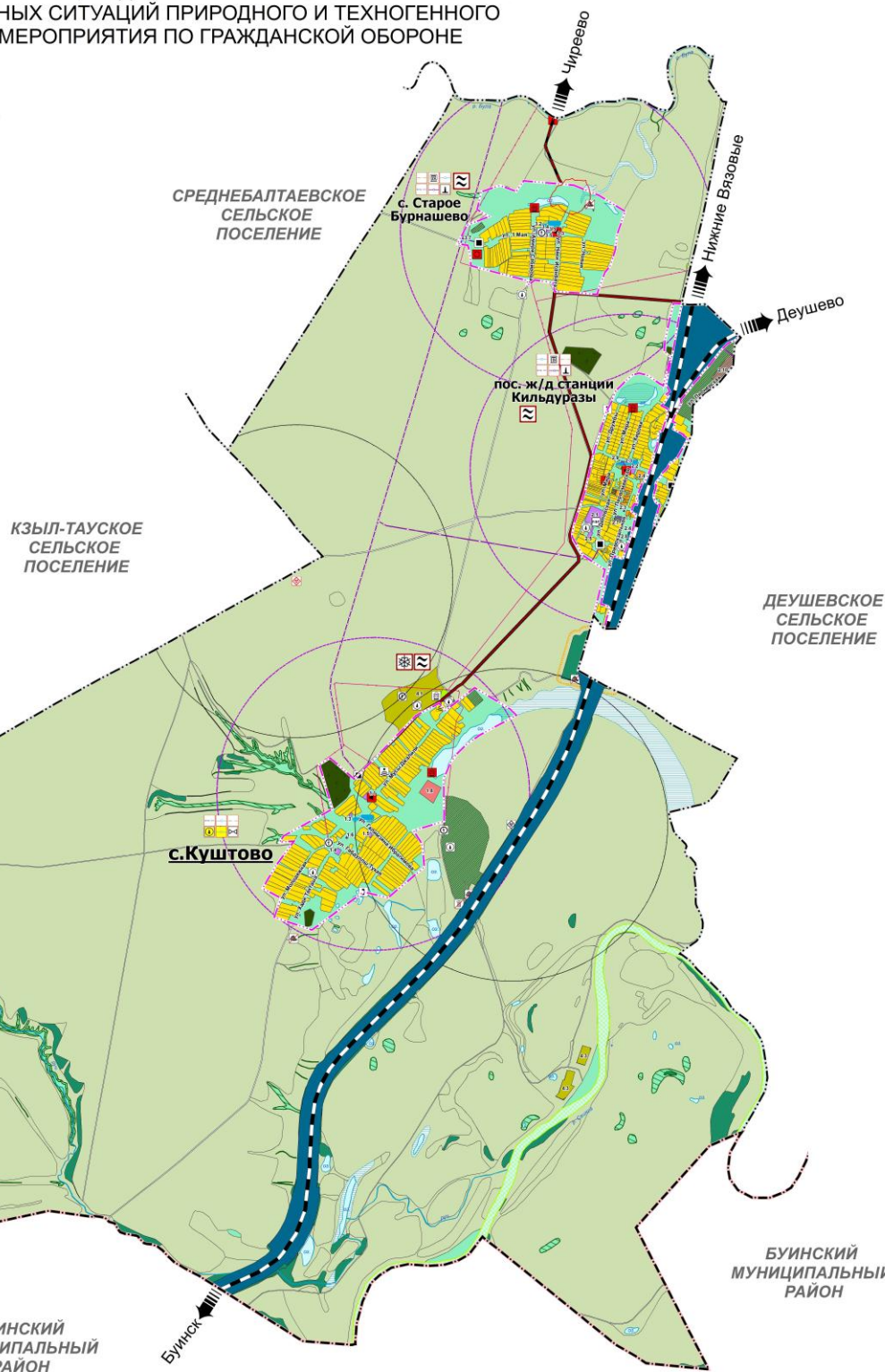
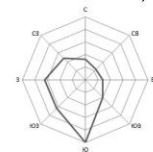
Объектың исеме	Вид мероприятия	Төзелеш чираты		искә рмә
		1 чират	Исәпләнгән чорга	
Биотермик чокырның санитар-яклау зонасын киметү (бетерү) буенча чаралар үткәрү	инженер-техник чара мероприятие	+		
Себер язвасы үлэт басының санитар-яклау зонасын киметү буенча чаралар комплексын үткәрү	инженер -техник чара мероприятие	+		
Алга таба территорияне рекультивацияләү белән каты көнкүреш калдыклары чүплекләрен бетерү	инженер -техник чара мероприятие	+		
«Свияга» АХП ЖЧЖ терлекләренң жәйге лагере, Зоя елгасының яр буе саклау полосасында урнашу сәбәпле, рекультивацияләү	инженер -техник чара мероприятие	+		
Газ тутыру станциясен төзү һәм аның санитар-саклау зонасын оештыру-300 м	Яңа төзелеш, оештыру чарасы	+		
Килдураз тимер юл станциясенң торак территорияләре аша уза торган» Нижние Вязовые - Чынлы " тимер юлы киселешендә тавыш саклау чаралары үткәрү	оештыру чарасы	+		
Коштаулы авылы зиратларының санитар-саклау зоналарында урнашкан торак төзелешен үзгәртеп кору	оештыру чарасы			Физик тузу
Яшелләндерү системасын оештыру	оештыру чарасы	+		

КАРТА СОВРЕМЕННОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ ПОСЕЛЕНИЯ

[illegible]

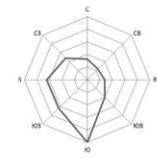
КАРТА ТЕРРИТОРИЙ, ПОДВЕРЖЕННЫХ РИСКУ ВОЗНИКНОВЕНИЯ
ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ ПРИРОДНОГО И ТЕХНОГЕННОГО
ХАРАКТЕРА, МЕРОПРИЯТИЯ ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ

[illegible]

Земельный фонд территории муниципального образования «Сельское поселение Куштовское»										Земельный фонд	
										7936 - ГМ	
АГАСТОВСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН КУШТОВСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ											
Генеральный план Куштовского муниципального поселения Агастовского муниципального района РТ											
										содержит	
										ПТ	
Карта территории, определяющая зону экологического, эколого-ландшафтного, эколого-культурного и рекреационного назначения											
										ПТ	
ПАС-БЕЛОРОВСКИЙ РАЙОН											

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН КУШТОВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АПАСТОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

КАРТА ЗОН С ОСОБЫМИ УСЛОВИЯМИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ (СУЩЕСТВУЮЩЕЕ ПОЛОЖЕНИЕ)

СРЕДНЕБАЛТАЕВСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ

с. Старое
Бурнашево

пос. ж/д станции
Кильдуразы

Нижние Вязовые

Деушево

КЗЫЛ-ТАУСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ

с. Куштово

ДЕУШЕВСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ

БУИНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН

Буинск

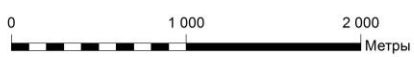
Зоны с особыми условиями использования территории	
Санитарно-защитные зоны и санитарно-защитная зона предприятия, сооружений и иных объектов	Санитарно-защитная зона
санитарный разрыв линий железнодорожного транспорта	Санитарный разрыв
Минимальные расстояния от инженерных объектов и сооружений	Минимальные расстояния
минимальные расстояния от объектов и сетей инженерной инфраструктуры до фактических зданий и сооружений	Минимальные расстояния
Охраняемые зоны инженерных коммуникаций	Охраняемые зоны
охраняемая зона объектов электросетевого хозяйства (надоль линии электропередачи)	Охраняемая зона
Водоохраняемые зоны поверхностных водных объектов	Водоохраняемые зоны
водоохраняемая зона	Водоохраняемая зона
прибрежные защитные полосы	Прибрежные защитные полосы
береговые полосы	Береговые полосы
Зоны санитарной охраны подземных источников питьевого водоснабжения	Зоны санитарной охраны
I пояс зоны санитарной охраны источника водоснабжения	I пояс
Земли лесного фонда	Земли лесного фонда
леса, расположенные в лесостепной зоне	Леса
Объекты культурного наследия территории	Объекты культурного наследия
памятники природы регионального значения п. Святой	Памятники природы

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ	
Символ	Наименование
Границы субъектов РФ, муниципальных образований, населенных пунктов	Границы субъектов РФ, муниципальных образований, населенных пунктов
Граница муниципального района	Граница муниципального района
Граница сельского поселения	Граница сельского поселения
Граница населенного пункта	Граница населенного пункта
Границы земельных участков, стоящих на кадастровом учете	Границы земельных участков, стоящих на кадастровом учете
Административное название населенного пункта	Административное название населенного пункта
с. Куштово	Населенный пункт
с. Старое Бурнашево	Населенный пункт
Функциональные зоны	
Жилая зона	
Зона застройки индивидуальными жилыми домами	Зона застройки индивидуальными жилыми домами
Зона застройки многоквартирными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансарды)	Зона застройки многоквартирными жилыми домами (до 4 этажей, включая мансарды)
Общественно-деловая зона	
Многофункциональная общественно-деловая зона	Многофункциональная общественно-деловая зона
Зона специализированной общественной застройки (культурно-досуговой, учебно-научной)	Зона специализированной общественной застройки (культурно-досуговой, учебно-научной)
Зона специализированной общественной застройки (культурно-досуговой, учебно-научной)	Зона специализированной общественной застройки (культурно-досуговой, учебно-научной)
Объекты образования и науки	
Зона производственного использования	Зона производственного использования
Производственная зона	Производственная зона
Коммунально-складская зона	Коммунально-складская зона
Зона инженерной и транспортной инфраструктуры	Зона инженерной и транспортной инфраструктуры
Зона инженерной инфраструктуры	Зона инженерной инфраструктуры
Зона транспортной инфраструктуры	Зона транспортной инфраструктуры
Зона сельскохозяйственного использования	
Зона сельскохозяйственных угодий (пашни, пастбища, сенокосы)	Зона сельскохозяйственных угодий (пашни, пастбища, сенокосы)
Зона садоводческих или огороднических некоммерческих товариществ	Зона садоводческих или огороднических некоммерческих товариществ
Производственная зона сельскохозяйственных предприятий	Производственная зона сельскохозяйственных предприятий
Зона рекреационного назначения	
Зона отдыха	Зона отдыха
Зоны рекреационного назначения	Зоны рекреационного назначения
Зона специального назначения	
Зона кладбища	Зона кладбища
Зона складирования и захоронения отходов	Зона складирования и захоронения отходов
Зона природных объектов	
Зона лесов (древесно-кустарниковая растительность)	Зона лесов (древесно-кустарниковая растительность)
Водоем (озеро, пруд)	Водоем (озеро, пруд)
Болото	Болото
Иные зоны (карьеры, места, неиспользуемые земли, овраги)	Иные зоны (карьеры, места, неиспользуемые земли, овраги)
Прочие территории	
Иные зоны (в границах населенного пункта)	Иные зоны (в границах населенного пункта)
Объекты инженерно-технической инфраструктуры	
Газопровод, распределительный	Газопровод, распределительный
Линии электропередачи 10 кВ	Линии электропередачи 10 кВ
Объекты транспортной инфраструктуры	
Пункт регулирования газа (ПРГ)	Пункт регулирования газа (ПРГ)
Иной объект связи для непосредственного обслуживания населения	Иной объект связи для непосредственного обслуживания населения
Трансформаторная подстанция (ТП)	Трансформаторная подстанция (ТП)
Объекты культурного наследия (ОКН)	
Памятник	Памятник
Места погребения	
Кладбище	Кладбище
Объекты утилизации, обезвреживания, размещения отходов производства и потребления	
Объект утилизации, обезвреживания, размещения отходов производства и потребления	Объект утилизации, обезвреживания, размещения отходов производства и потребления
Объект размещения отходов	Объект размещения отходов
Места складирования, размещения отходов производства и потребления	Места складирования, размещения отходов производства и потребления
Поверхностные водные объекты	
Водоток (река, ручей)	Водоток (река, ручей)

Примечание:
расположение объектов инженерной инфраструктуры показано ориентировочно и должно уточняться на последующих стадиях проектирования;
границы лесных кварталов отображены на основании материалов (карт) лесохозяйственной документации в виде контурных линий ГЛН.

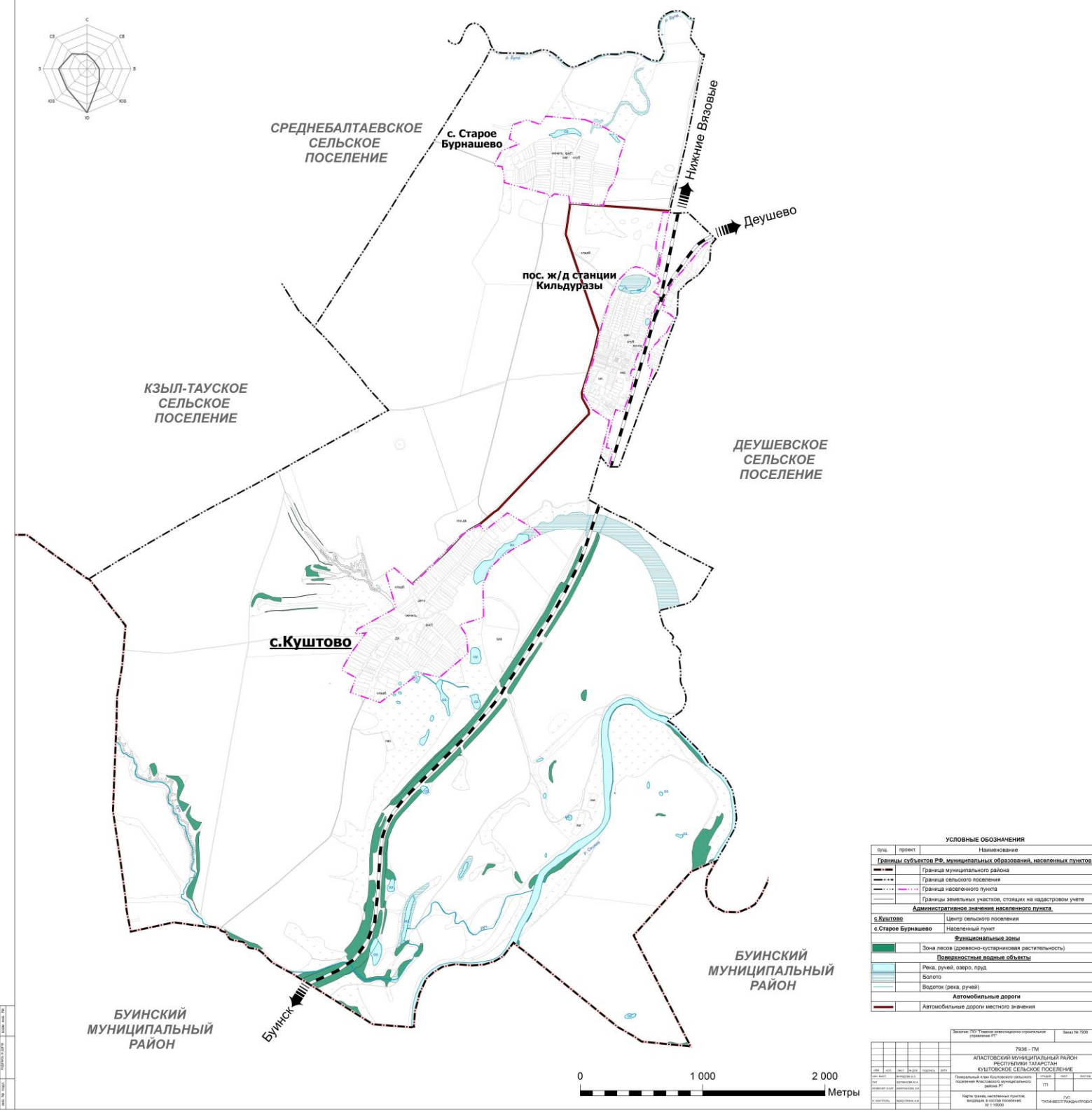
Экспликация	
1	с. Куштово
Объекты образования и воспитания	
1.1	Детский сад
Административно-деловые и культурно-досуговые объекты	
1.2	Административное здание (недействующее)
1.3	Менель
1.4	Сельский дом культуры, библиотека
1.5	Здание сельского совета, фельдшерско-акушерский пункт
1.6	Магазин
Объекты производственного и коммунально-складского назначения	
1.7	Маслозавод (недействующий)
Объекты туристско-рекреационного назначения	
1.8	Место проведения массовых мероприятий
2	пос. ж/д станции Кильдуразы
Объекты образования и воспитания	
2.1	Школа
Административно-деловые и культурно-досуговые объекты	
2.2	Многофункциональный центр (сельский клуб, медицинский пункт)
2.3	Магазин
2.4	Отделение почтовой связи
2.5	Дом железнодорожника
Объекты производственного и коммунально-складского назначения	
2.6	Склад (недействующий)
Объекты инженерной и транспортной инфраструктуры	
2.7	Объект электроснабжения
2.8	Пункт технического обслуживания железной дороги
2.9	Пункт охраны железнодорожной станции
3	с. Старое Бурнашево
Административно-деловые и культурно-досуговые объекты	
3.1	Модульный фельдшерско-акушерский пункт
3.2	Менель
3.3	Сельский клуб
3.4	Памятник
3.5	Магазин
Объекты агропромышленного комплекса	
3.6	Птицеферма ООО СПТ "Свиля" (недействующая)
Объекты туристско-рекреационного назначения	
3.7	Благоустроенный родник
4	Куштовское сельское поселение
Объекты агропромышленного комплекса	
4.1	Кормовая площадка КРС ООО СПТ "Свиля"
4.2	Ферма КРС ООО СПТ "Свиля" (недействующая)
4.3	Летний лагерь для оленей ООО СПТ "Свиля"

АПАСТОВСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН	
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН	
КУШТОВСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ	
Генеральный план Куштовского сельского поселения АПАСТОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РТ	
Дата актуализации: 2024 г.	
Масштаб: 1:10000	
Составитель: [Имя]	
Проверил: [Имя]	
Утвердил: [Имя]	
Дата утверждения: 2024 г.	

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН КУШТОВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АПАСТОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

КАРТА ГРАНИЦ НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТОВ, ВХОДЯЩИХ
В СОСТАВ ПОСЕЛЕНИЯ

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ		
сущ.	проект	Наименования
Границы субъектов РФ, муниципальных образований, населенных пунктов		
		Граница муниципального района
		Граница сельского поселения
		Граница населенного пункта
		Границы земельных участков, стоящих на кадастровом учете
Административное значение населенного пункта		
		с.Куштово Центр сельского поселения
		с.Старое Бурнашево Населенный пункт
Функциональные зоны		
		Зона лесов (садово-огородная растительность)
Повышенность водные объекты		
		Река, ручей, озеро, пруд
		Болото
		Водоток (река, ручей)
Автомобильные дороги		
		Автомобильные дороги местного значения

Заказчик: ГОУ "Татарстанский государственный университет"		Лист № 7038	
7038 - ГМ			
АПАСТОВСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН			
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН			
КУШТОВСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ			
Генеральный план Куштовского сельского поселения Апастовского муниципального района РТ	Лист №	Лист №	Лист №
Масштаб: 1:10000	Масштаб: 1:10000	Масштаб: 1:10000	Масштаб: 1:10000
Карта границ населенных пунктов, входящих в состав поселения	М 1:10000	Генеральный план	Генеральный план